KULTUR MINISTERIET

UDVALGET FOR REFORM OG UDVIKLING AF DE KUNSTNERISKE UDDANNELSER

Rapport

978-87-7960-151-2

Foto: Nana Reimers

Rapport, Udvalget for reform og udvikling af de kunstneriske uddannelser
Publiceret: november 2021
Layout: HSK, Kulturministeriet
Redaktion:
Kulturministeriet
www.kum.dk
ISBN (digital): 978-87-7960-151-2

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning 5

Udfordringer for de kunstneriske uddannelser 6

Ledelse og organisation 6

Klageveje og studenterdemokrati 8

Akademisering 9

Struktur 10

Videngrundlag 11

Uddannelsernes relevans og kvalitetssikring 14

Anbefalinger om ledelse og organisering 19

Bestyrelser på de kunstneriske uddannelser 19

– Opgaver og ansvarsfordeling 20

– Bestyrelsens størrelse, udpegning og kompetenceprofil 21

Lovændring om syv bestyrelser for syv institutioner 22

Fortsat styrkelse og udvikling af samarbejdet i rektorkollegiet KUR 23

Et nyt bestyrelsesforum, som årligt mødes med kulturministeren 23

Strukturen skal løbende vurderes i forhold til samfundets og kulturlivets udvikling 23

Anbefalinger om trygge klageveje og studenterdemokrati ... 24

Forbedring af metoder og kultur for studenterevalueringer 24

Studievejledninger og studenterambassadør 24

Anbefalinger om uddannelsesstruktur og videngrundlag 26

Mulighed for mere fleksibel uddannelsesstruktur og længde 26

Anbefaling til Den Danske Scenekunstskole: Direkte adgang for bachelorer til at fortsætte på kandidatuddannelse 26

Anbefaling til alle de kunstneriske uddannelsesinstitutioner: Ret til for bachelorer at kunne vende tilbage til kandidat uddannelse ét år efter færdiggjort bacheloruddannelse 26

Gradstypebeskrivelserne opdateres 27

Lovændring om præcisering af Kunstakademiets forskningsforpligtelse 27

Anbefaling til Kunstakademiet: Gentænkning af forskningslaboratorium 27

Præcisering af KUV-beskrivelse 28
Anbefaling til KUR: Evaluering af konstruktionen med KUV-udvalg og videnscenter 28
Anbefalinger om relevans og kvalitetssikring 29
Afbureaukratisering af akkreditering – tilpasning til de kunstneriske uddannelser 29
Øget samarbejde om beskæftigelsesanalyser 29
Samarbejde om fælles strategisk kommunikation af de kunstneriske uddannelsers bidrag til samfundet 29
Anbefalinger om forretningsforståelse og beskæftigelsesfremme 31
Øget fokus på beskæftigelse 31
Evaluering af CAKI og styrkelse af tværkunstneriske studenterprojekter 31
KUR samarbejder om styrkelse af pædagogik på tværs af institutionerne 32
Oversigt over udvalgets anbefalinger 33
Bilag 35

INDLEDNING

Strukturudvalget for de kunstneriske uddannelser blev nedsat i foråret 2021 med henblik på at undersøge ledelse og strukturer på Kulturministeriets kunstneriske uddannelsesområde, herunder muligheden for at indføre og indrette bestyrelser på de kunstneriske uddannelser samt at styrke uddannelsernes praksisbasering og de studerendes trivsel.

Udvalget, som bl.a. er sammensat af rektorer, undervisere, studerende og aftagere med faglig tilknytning til og viden om de kunstneriske uddannelser, vil i denne rapport give sit fagligt funderede bud på de spørgsmål kommissoriet stiller.

Udvalget har drøftet:
- De ledelsesmæssige og organisatoriske udfordringer som findes på de kunstneriske uddannelser
- De kunstneriske uddannelsers struktur, arbejdsformer, akkreditering og videngrundlag med henblik på at afklare, om der er sket en akademisering af uddannelserne.

Udvalget har i sine vurderinger afvejet følgende hensyn:
- Fokus på den kunstneriske praksis
- Styrkelse af ledelseskraften
- Forankring i organisationen af beslutninger,
- Trygge henvendelsesveje for de studerende og klare procedurer i sager om sexisme, mobning og trivselsproblemer
- Øget fokus på forretningsforståelsen på uddannelserne
- Kunstfelternes udviklingsfokus og kvalitetsløft
- Anbefalinger til fremtidig organisering og governance af det kunstneriske uddannelsesområde.

Udvalget er enige om en række anbefalinger, som fremlægges i rapporten. Anbefalingerne er funderet på udvalgets vurdering af de aktuelle behov og udfordringer på de kunstneriske uddannelsesinstitutioner. Nogle af anbefalingerne drejer sig om ændringer af de kunstneriske uddannelsers lovgrundlag og bekendtgørelser, mens andre anbefalinger er rettet til Kulturministeriet og uddannelsesinstitutionerne.

Foruden anbefalingerne vil udvalget fremlægge nogle alternative løsningsmodeller og overvejelser.

Steen Kyed (Formand)	Eva Præstiin	Bo Damgaard
Rikke Øxner	Stefan Hermann	Claus Skjold Larsen
Lars Bent Petersen	Jacob Anderskov	Helene Gjerris
Monica Vejgaard	Mick Scholtka	Louise Vesth
Holger Reenberg		

UDFORDRINGER FOR DE KUNSTNERISKE UDDANNELSER

LEDELSE OG ORGANISATION

De syv videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner ledes i dag af en rektor ansat af kulturministeren[1]. Rektor er institutionens leder med samlet ansvar for institutionen.

Rektor refererer direkte til Kulturministeriet. Styring og strategisk dialog foregår via fireårige rammeaftaler, der indgås mellem ministeriet og de enkelte institutioner samt ved årlige virksomhedsmøder i ministeriet. Ministeriet afholder derudover årlige ledersamtaler med rektorerne. Institutionerne aflægger kvartalsvise udgiftsopfølgninger samt målerklæringer på de i rammeaftalen fastsatte mål.

På tværs af uddannelserne foregår den formelle inddragelse af medarbejdere og studerende i:

– Et *skoleråd eller konservatorieråd*, som er skolernes øverste kollegiale organer, der medvirker i fastlæggelsen af retningslinjer for institutionens langsigtede virksomhed samt fastlæggelsen af studieordninger mv.

– Èt eller flere *studienævn*, som er knyttet til uddannelserne, og som hver skal bestå af et ligeligt antal repræsentanter for henholdsvis underviserne og de studerende. Studienævnene skal udarbejde forslag til studieordninger, sikre tilrettelæggelsen og gennemførelsen af undervisningen samt sikre undervisningens faglige niveau og behandler bl.a. undervisningsevalueringer mv.

Inddragelsen af aftagermiljøerne sker i et *aftagerpanel*, hvis opgave er at rådgive rektor om uddannelsernes kvalitet og relevans og bidrage til udviklingen af både eksisterende og nye uddannelser.

På institutionerne findes desuden obligatoriske udvalg, som er pålagt i medfør af forskellig lovgivning, herunder samarbejdsudvalg og arbejdsmiljøudvalg. Derudover er der oprettet en række yderligere organer på de enkelte institutioner[2].

Ledelsesmodellen med en rektor ansat af Kulturministeriet blev indført på musikkonservatorierne i 1992 og blev konsolideret med ændring af lov om videregående kunstneriske uddannelser under Kulturministeriet i 2011, da Kunstakademiets Billedkunstskoler som den sidste institution fik den indført. Tidligere var rektor på Kunstakademiet kollegialt valgt efter samme model som på universiteterne før universitetsreformen i 2003. Lovændringen i 2011 indførte desuden bestyrelser på arkitekt- og designskolerne, som på daværende tidspunkt var de største uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet, og som vurderedes at have tættest tilknytning til erhvervslivet. Ifølge lovbemærkningerne var argumentet for justerede ledelsesmodeller at skabe de bedste rammer for at styrke institutionernes evne til at agere strategisk og foretage relevante langsigtede prioriteringer. Modellerne fulgte den generelle udvikling på det videregående uddannelsesområde.

Den nuværende ledelsesmodel er i sin enkelhed stringent, da ledelsen ligger hos én person, som er direkte ansvarlig i forhold til Kulturministeriet og det politiske niveau. På den anden side rummer det en ledelsesmæssig kompleks opgave for rektor at skulle:

– Varetage institutionens strategiske udvikling og drift
– Fremme dens virke og interesser som uddannelses- og kulturinstitution og
– Have en tæt styringsrelation til ministeriet og kontinuerligt stå til ansvar for det politiske niveau.

[1] Se bilag 4 Love og regler

[2] En oversigt over de forskellige interne råd og udvalg på institutionerne findes i bilag 14.

Forskellige sager har igennem de senere år har blotlagt de dilemmaer, som rektors rolle rummer. De kan sammenfattes i tre hovedudfordringer:

UDFORDRING 1: BEHOV FOR STYRKET LEDELSESKRAFT OG KLAR BESLUTNINGSSTRUKTUR

De kunstneriske uddannelser har gennemgået en udvikling, der har stillet krav til og udfordret institutionernes organisering og ledelse. Blandt andet har faldende bevillinger over en længere årrække koblet med nye opgaver (f.eks. overgang til nye uddannelsesstrukturer, akkreditering mv.) og stigende forventninger til uddannelserne fra de studerende skabt et pres på skolernes kerneopgave: Kunstnerisk uddannelse på højeste niveau. Dette stiller krav til institutionernes administrative kapacitet, legitimitet og ledelseskraft i forhold til at foretage interne prioriteringer og udvikle uddannelsernes indhold.

På Den Danske Filmskole har debatten om udvikling og akkreditering af uddannelserne vist udfordringer ved ledelsesmodellens effektivitet i forhold til at kunne foretage langsigtede strategiske beslutninger, der opleves som legitime blandt medarbejdere, studerende og interessenter. Ligeledes har en uvildig undersøgelse på Kunstakademiets Billedkunstskoler konkluderet, at der på institutionen har været "et ledelsesmæssigt vakuum" og en mangelfuld håndtering af kritiske organisatoriske og personalemæssige udfordringer[3]. På Den Danske Scenekunstskole har de studerende i juni 2021 offentliggjort en rapport[4] om problemer som følge af besparelser og omstruktureringer mv. På musikkonservatorierne har der hidtil ikke været tilsvarende situationer. Men skulle de opstå i fremtiden, vil der formentlig også her være behov for øget ledelseskraft. I tilspidsede situationer f.eks. med intern strategisk uenighed på institutionen om den faglige udvikling og linje, eller i tilfælde hvor rektors ledelse på institutionen opleves som mangelfuld, har det med andre ord vist sig, at ledelsesmodellen udfordres, og at rektor kan ende med at stå meget alene.

Udvalget har på baggrund af undersøgelse af Kunstakademiets Billedkunstskoler interesseret sig for, om der generelt er udfordringer med knopskydning af råd og nævn på Kulturministeriets uddannelsesinstitutioner. En opgørelse (bilag 13) viser, at der er 70 råd, udvalg og nævn med samlet 500 medlemmer. Institutionerne er forpligtede til hver at have fem fora: Skoleråd/konservatorieråd, studienævn, arbejdsmiljøudvalg, samarbejdsudvalg og aftagerpanel. Halvdelen af de etablerede råd, udvalg og nævn er med andre ord obligatoriske, og mere end halvdelen (294) af det samlede antal udvalgsmedlemmer (500) sidder i de obligatoriske råd, nævn og udvalg.

Antallet af studieretninger på den enkelte institution kan afspejle sig i f.eks. størrelsen på og antallet af studienævn. Institutioner, der har mere end ét uddannelsessted, har typisk flere lokalt forankrede dialogfora (f.eks. studenterråd). De øvrige interne ikke-obligatoriske fora nævnt i bilag 13 beskæftiger sig med opgaver inden følgende for områder:

– Faglige vurderinger og drøftelser (f.eks. vedrørende KUV/PUV/forskning, pædagogisk råd mv.)
– Drøftelse af implementering og udmøntning af lovgivning og national rådgivning (f.eks. ligestilling, undervisningsmiljø mv.)
– Lokal dialog og medindflydelse (studenterråd, æstetisk udvalg m.m.)
– Uddannelseskoordination (koordinatorforsamlinger, faggruppeforsamlinger o.lign.)

Udvalget vurderer:

- Uddannelsesinstitutionerne bør prioritere at organisere sig på en enkel og effektiv måde, så det er tydeligt, hvilket mandat, opgave og tidshorisont evt. nedsatte udvalg, råd og nævn har, samt hvordan udvalg mv. er indplaceret i den formelle beslutningsstruktur.
- Uddannelsesinstitutionerne skal leve op til samme krav og forventninger som det øvrige videregående uddannelsesområde, og den enkelte institution har frihed til og ansvar for at organisere sig med det antal råd, nævn og udvalg, som vurderes hensigtsmæssigt til at løse institutionens opgaver.

[3] Uvildig undersøgelse af Kunstakademiet, 2021.

[4] Rapporten blev den 21. juni fremsendt til udvalget af Danske Studerendes Fællesråd

UDFORDRING 2: BEHOV FOR ARMSLÆNGDE

De situationer, der er nævnt ovenfor omkring Den Danske Filmskole, Den Danske Scenekunstskole og Kunstakademiet, har ført til kritik fra brancherne omkring disse tre skoler af manglende armslængde mellem det politiske niveau og uddannelsesinstitutionerne. Kritikken går på, at institutionerne er for tæt på Kulturministeriet, der i tilspidsede situationer ikke kan agere på samme måde, som en fagligt kompetent bestyrelse vil have mulighed for. Ministeriet kan ikke gå tæt på institutionen og kan vanskeligt udfylde rollen som en ledelsesmæssig og strategisk støtte og sparringspartner for rektor ift. institutionens faglige udvikling og kommunikation samt kontakt til interessenter. Det gør potentielt institutionerne sårbare for kritik samt mediemæssig og politisk bevågenhed. F.eks. konkluderede den uvildige undersøgelse af Kunstakademiets Billedkunstskoler på baggrund af interviews med ansatte og studerende ovenpå flere episoder med massiv mediebevågenhed på institutionen, at "det vil være en kvalitet at have en bestyrelse baseret på interesserede medlemmer, der både kan håndtere grænsefladen til en levende og ofte kritisk offentlig, mediebåret opmærksomhed og samtidig tilbyde et kvalificeret og respektfuldt modspil til institutionens ambitioner og udviklingsønsker".[5]

UDFORDRING 3. AFBALANCERING AF ARMSLÆNGDE, LEDELSESKRAFT OG FORANKRING

I brancherne omkring Den Danske Filmskole, Den Danske Scenekunstskole og Kunstakademiet er der en eksplicit efterspørgsel efter bestyrelser ud fra et ønske om en ledelsesstruktur med stærkere tilknytning til aftagermiljøerne. Der kan dog også være behov for at afbalancere branchernes fokus på aktuelle situationer med andre hensyn.

Udvalget vurderer:

- At de tre udfordringer giver grund til at undersøge indførelse af bestyrelser på de kunstneriske uddannelser som en mulig løsningsmodel
- At det i en løsningsmodel vil være vigtigt at afveje følgende hensyn:
  – Klarhed i beslutningsstrukturen
  – Armslængde til det politiske niveau
  – Styrkelse af ledelseskraften
  – Forankring af beslutninger blandt medarbejdere og studenter
  – Faglig forankring i brancherne

KLAGEVEJE OG STUDENTERDEMOKRATI

Det er en central del af undervisningen på mange kunstneriske uddannelser, som har et stærkt individ- og talentfokus, at der er tæt kontakt mellem underviser og studerende. Samtidig rummer det også et ulige forhold, som stiller krav til evalueringskulturen og til klare klageveje og bedre vejledningsmuligheder til de studerende. Der findes i dag følgende klage- og henvendelsesmuligheder for studerende vedr. sexisme og magtmisbrug mv.:

- I uddannelsesinstitutionernes bekendtgørelser findes regler om klageadgang, som indebærer, at de studerende kan klage over institutionernes afgørelser først til uddannelsesinstitutionen og derefter kan indbringe sagen for Kulturministeriet. Institutionerne må i henhold til forvaltningsretten og arbejdsretten ikke træffe afgørelser på baggrund af anonyme henvendelser. Hvis en studerende vælger at klage, kan vedkommende ikke være anonym, hvis klagen skal have konsekvenser for den påklagede.

- Institutionerne har trivsels- og adfærdspolitikker, hvoraf det f.eks. kan fremgå, at hvis en studerende eller medarbejder har været udsat for eller vidne til sexchikane, mobning, vold eller voldelig adfærd på skolen eller udøvet af personer med tilknytning til skolen, bør vedkommende melde det til rektor eller administrationschef.

- Studerende på de kunstneriske uddannelsesinstitutioner er omfattet af Kulturministeriets whistleblowerordning, som indebærer, at studerende kan sende oplysninger ind til Kulturministeriet om f.eks. overtrædelser af lovgivningen, forvaltningsretlige

[5] Se s. 7 i rapporten om Kunstakademiet Kunstakademiets kandidatuddannelse varer dog tre år

principper eller væsentlige interne retningslinjer, eller om personrelaterede konflikter, seksuel chikane eller mobning.

- Studerende fra såvel de statslige som de selvejende uddannelsesinstitutioner har adgang til rådgivningsordningen Tal Trygt under Kulturministeriet. Ordningen giver studerende fra de kunstneriske uddannelsesinstitutioner mulighed for at henvende sig anonymt til Studenterrådgivningen, hvis de oplever krænkende adfærd og har behov for at tale om det. Ordningen indebærer, at de studerende inden for 48 timer vil blive tilbudt gratis social- og psykologhjælp ved en en uvildig rådgiver.

Herudover findes der forskellige ordninger for studievejledning. På nogle af institutionerne findes f.eks. en studievejledning, som varetages af en kombination af fastansatte og studentermedhjælpere svarende til de ordninger, der er praksis på universitetsområdet. Studievejledningens rådgivning kan omhandle alle forhold af betydning for den enkelte studerendes studieforløb, herunder bl.a. muligheder i udlandet, orlov, fravær, sygdom mv. Derudover kan studievejledningen også kunne give råd og vejledning til, hvor man kan søge yderligere hjælp og støtte, hvis man har behov for det, herunder henvise til Studenterrådgivningen og Tal Trygt-ordningen.

UDFORDRING: BEHOV FOR MERE TRANSPARENTE KLAGEVEJE, BEDRE EVALUERINGSKULTUR OG STUDIEVEJLEDNING

Studenterrepræsentanterne i udvalget har rejst ønske om mere tydelige henvendelsesveje, f.eks. i forbindelse med klager, samt øget inddragelse og sikring af de studerendes rettigheder. Studenterrepræsentanterne refererer en udbredt oplevelse blandt de studerende på tværs af de kunstneriske uddannelser af, at der er behov for forbedring af institutionernes håndtering af krænkelsessager, og at Tal Trygt-ordningen ikke fungerer efter hensigten, fordi det er forskellige rådgivere uden særligt kendskab til de kunstneriske uddannelser, som de studerende møder, når de henvender sig. Derudover refererer studenterrepræsentanterne i udvalget, at whistleblowerordningen opleves som langt væk og uvedkommende og derfor ikke giver de studerende den tryghed, der er behov for.

De studerendes repræsentanter i udvalget fremhæver også, at kulturen omkring de studerendes evalueringer af undervisningen ikke fungerer optimalt i forhold til at inddrage elevernes feedback og bruge den aktivt til at foretage forbedringer. Eksempelvis kan der, hvis der kun foretages mundtlig evaluering, opstå udfordringer med at skabe et trygt rum til eventuel konstruktiv kritik af undervisningen. De studerende oplever evalueringer som havende en meget forskellig karakter og effekt på tværs af skoler og i et vist omfang også på tværs af linjer og studieretninger. Dertil kommer de udfordringer omkring at sikre anonyme evalueringer, der kan være på små institutioner.

Ligeledes fremhæver de studerende, at der på flere institutioner mangler en studievejleder, og at der er relativt stor forskel på de studievejledningsordninger, som studerende på de kunstneriske uddannelser møder i dag.

Udvalget vurderer:
- At der er behov for en bedre rådgivning og vejledning af de studerende, end den der findes i dag.
- At der er behov for, at arbejds- og studiemiljø samt trivsel har opmærksomhed på institutionerne, både i undervisningen og i ledelsen, samt at arbejdet med det prioriteres løbende på institutionerne.

AKADEMISERING

Akademisering er et begreb, der i de senere år ofte har været fremhævet af både studerende, de kunstneriske aftagermiljøer og i den offentlige debat om de kunstneriske uddannelser. Der er blandt flere en oplevelse af, at den kunstneriske praksis på institutionerne i et vist omfang er blevet erstattet af teori, forskning, skriftlighed og "læsefag", og at de kunstneriske uddannelser på en række områder er kommet til at minde om de akademiske uddannelser i forhold til bl.a. uddannelsesstrukturer, selv

om de fortsat adskiller sig fra de akademiske uddannelser gennem deres fundering i kunstnerisk praksis.

Udvalget finder, at akademiseringsdiskussionen har fire dimensioner, som i den offentlige diskussion har været sammenblandede:

1. Uddannelsesstruktur. Akademisering har sammenhæng med indførelsen af bachelor/kandidatstruktur, som er hentet fra den akademiske verden. Det afgørende spørgsmål er, hvordan de kunstneriske uddannelsers egenart fastholdes.
2. Arbejdsformer. Siden 1970'erne og 1980'erne har nogle af de kunstneriske uddannelser især billedkunstområdet bevæget sig fra traditionelle håndværksbaserede og mediespecifikke uddannelser såsom maleri, skulptur, grafik etc. til i højere grad også at være teoretisk – hvilket igen har ført til en større berøring med tankegange fra akademiske discipliner såsom kunstteori, kritisk teori og æstetisk filosofi.
3. Akkreditering. Akkreditering af de kunstneriske uddannelser medfører med de nuværende regler en akademiseret tilgang til sikring af uddannelsernes relevans og kvalitet, der kan påvirke sproget og kulturen omkring uddannelserne i en mere akademiseret retning.
4. Videngrundlag. Den øgede fokus på forskning har påvirket uddannelserne, selv om kunstnerisk praksis og kunstnerisk udviklingsvirksomhed fortsat er det, der fylder mest på skolerne.

Udvalget vil i det følgende se på de kunstneriske uddannelsers struktur, videngrundlag og akkreditering med akademiseringsproblematikken for øje, herunder om der er sket et skift på de kunstneriske uddannelser fra kunstnerisk praksis til teori.

STRUKTUR

Med undtagelse af Den Danske Filmskole er de kunstneriske uddannelser indplaceret i den danske kvalifikationsramme for videregående uddannelser som kunstneriske bachelor/kandidatuddannelser på henholdsvis tre og to år[6]. Det kunstneriske område etablerede i 2010 sin egen kvalifikationsramme, hvor de videregående kunstneriske uddannelser blev indplaceret på niveau med en akademisk bachelor-, kandidat- eller masteruddannelse med nogle særlige gradstypebeskrivelser . Dog stilles der ikke de samme krav om videnskabelig forskningsbasering til en kunstnerisk grad som til en akademisk grad.

Bachelor/kandidatstrukturen er indført på forskellig måde på de forskellige institutioner. På musikkonservatorierne og på Kunstakademiet kan de studerende gå direkte videre fra bachelor til kandidatuddannelse. På Den Danske Scenekunstskole er der ikke direkte adgang men derimod en selvstændig optagelsesprøve hvert 2. år til kandidatuddannelserne, mens der optages hvert år til de treårige bacheloruddannelser. I konsekvens heraf vælger en del studerende at forlade uddannelsen efter afslutning af bachelorgraden.

UDFORDRING: MANGEL PÅ FLEKSIBILITET

Strukturen med treårige bacheloruddannelser og toårige kandidatoverbygninger har medført mange fordele og har vist sig at kunne fungere med et praktisk/kunstnerisk indhold på særligt musikkonservatorierne. For de studerende, underviserne og aftagerne er strukturen bl.a. vigtig i forhold til internationale udvekslinger og samarbejder.

Men de kunstneriske uddannelser er forskellige fra hinanden, og 3+2-strukturen passer ikke lige godt til alle. På Den Danske Filmskole, hvor 3+2-strukturen ikke er indført, var der i november 2019 en aktion, hvor både eleverne på skolen, lærerkræfter og filmbranchen protesterede imod akademisering og frygtede at en akkreditering af uddannelsen som kunstnerisk bachelor ville gå ud over Filmskolens praksisbaserede uddannelse, hvor det at skabe filmkunstneriske værker er omdrejningspunktet.

[6] Kunstakademiets kandidatuddannelse varer dog tre år

[7] Gradstypebeskrivelserne indgår som et bilag til akkrediteringsbekendtgørelsen, se bilag 4 om love og regler

På Den Danske Scenekunstskole indførtes i 2017 efter et større udvalgsarbejde en 3+2 struktur. Tidligere var hovedparten af uddannelserne fireårige, mens musical-performanceuddannelsen og dramatikeruddannelsen var treårig[8]. 3+2-strukturen blev indført ud fra overvejelser om at sikre skolens status som internationalt anerkendt scenekunstskole og som hjemsted for et moderne, kunstnerisk læringsmiljø på højeste internationale niveau. Skolen ændrede uddannelsesstrukturen inden for den eksisterende økonomiske ramme og med en fastholdelse af aktivitetskrav om 226 studenterårsværk. Aktivitetskravet har været stabilt både før og efter ændringen af uddannelsesstrukturen. Efter indførslen af 3+2-strukturen har skolen prioriteret et begrænset optag på kandidatuddannelserne.

Størstedelen af de studerende forlader indtil videre uddannelsen efter afslutning af bachelorgraden.

VIDENGRUNDLAG

Kunstnerisk praksis

Kunstnerisk praksis er det centrale bærende element i videngrundlaget, således som det er beskrevet i bekendtgørelserne og i gradstypebeskrivelserne. Kunstnerisk praksis udgør selve omdrejningspunktet for undervisningen på Kulturministeriets videregående kunstneriske uddannelser.

Med henblik på at opnå de nødvendige kompetencer, f.eks. som skuespiller, sanger, musiker, film- eller teaterinstruktør, scenograf eller billedkunstner, undervises de studerende på de kunstneriske uddannelser typisk i følgende to formater, der indbyrdes hænger sammen og styrker hinanden:

- Opbygning af individuel kunstnerisk bevidstgørelse, faglig viden og fysiske færdigheder, som f.eks. kan tilrettelægges i fortløbende undervisningsforløb både som 1:1-undervisning og vejledning eller på hold.

- Projekt- og produktionsarbejde, som foregår i værksteder, prøvesale, atelier, lydstudier, på scener og i koncertsale mv. Her bringes de individuelle færdigheder og kundskaber i spil i simulationer af praksisfællesskaber og processer, som de kendes fra den professionelle kunstneriske praksis. Her finder man på alle skolerne en høj produktivitet af værker, forestillinger, udstillinger, koncerter og tværkunstneriske udtryksformater.

Dertil kommer undervisning i praktisk pædagogik, hvor f.eks. musikpædagogstuderende har brug for at kunne afprøve og blive superviseret i undervisning i praksis.

For institutionerne samlet tegner en gennemgang af ECTS-vægtningen i studieordningerne[9] sammenholdt med underviserprofiler og udvalgte stillingsopslag et billede af, at langt størstedelen af videngrundlaget udgøres af kunstnerisk praksis[10]. Det er primært kunstnere med et aktivt virke, der ansættes som undervisere på uddannelsesinstitutionerne, heriblandt mange eksterne undervisere fra de respektive kunstneriske brancher, der underviser som timelærere, afholder masterclasses mv., eller som indgår i censorkorpsene på uddannelserne.

Kunstnerisk Udviklingsvirksomhed

Uddannelsesinstitutionerne er – med undtagelse af Den Danske Filmskole – lovmæssigt forpligtet til at udøve kunstnerisk udviklingsvirksomhed. Kunstnerisk udviklingsvirksomhed (KUV) er anderledes end forskning, fordi det tager udgangspunkt i et kunstnerisk værk og en kunstnerisk praksis og handler om at placere dette i forhold til et fagområde. KUV skal kunne formidles til og bedømmes af fagfæller med henblik på, at der sker en vidensopbygning på institutionen. Værket skal ledsages af en refleksion, som kan være skriftlig eller have form af lyd, billede, performance mv. KUV er i "Udredning om videngrundlaget på de kunstneriske uddannelser"[11] defineret som følger:

[8] Skuespilleruddannelsen har tidligere været treårig frem til studieåret 1985-1986, hvor den blev fireårig.

[9] Gennemgang af antal ECTS-point allokeret til kunstnerisk praksis, som fremgår af en stikprøve af studieordninger for uddannelser på bachelorniveau på alle institutioner

[10] F.eks., viser en opgørelse fra Rytmisk Musikkonservatorium i 2021, at 91 pct. af al undervisning er praksisbaseret, og 9 pct. er forskningsbaseret, hvilket primært findes i fagene musikpædagogik og entreprenørskab.

[11] Kunstnerisk Udviklingsvirksomhed – Udredning om videngrundlaget på de videregående kunstneriske uddannelser, Kulturministeriet 2012. Udredningen blev gennemført af en arbejdsgruppe bestående af eksperter og interessenter fra bl.a. de kunstneriske uddannelser. Definitionen fremgår også af Kulturministeriets retningslinjer for KUV-puljen.

”KUV er en integreret del af en kunstnerisk proces, der fører frem til et offentligt tilgængeligt resultat og ledsages af en refleksion over såvel processen som præsentationen af resultatet”.

Definitionen afspejler, at KUV står for aktiviteter, som er anderledes end ‘forskning’ og kvalitetsbedømmes på grundlag af specifikke kriterier og målsætninger, som bl.a. handler om placering af egen kunstnerisk praksis i forhold til et fagområde. Alle institutioner allokerer interne midler til udviklingsaktiviteter og har som nævnt ovenfor på kandidatdelen fag om kunstnerisk udviklingsarbejde, som bl.a. introducerer de studerende til at sætte deres egen praksis i kontekst. Uddannelsesinstitutionerne kan derudover også søge en pulje på 7,5 mio. kr. årligt til KUV-projekter. Puljen tildeles af Kulturministeriet efter indstilling fra et udvalg.

Det er et kriterium, at KUV-projekterne er relevante for uddannelsen. Dette kan f.eks. ske i kritikklasser, hvor studerende præsenterer nye værker og processer fra egen praksis, og hvor underviseren og medstuderende responderer i en peer-to-peer dialog med refleksion over kunstnerisk metode og kontekst. Ligeledes kan KUV have fokus på at udvikle nye materialer og metoder til brug for kunstneriske produktioner.

KUV indgår som videngrundlag på uddannelserne på såvel bachelor- som kandidatniveau, herunder i flere tilfælde som fagelementer om refleksion og kunstnerisk udviklingsarbejde.

Institutionerne samarbejder om KUV og oprettede bl.a. i 2019 det fælles Center for Kunstnerisk Viden og Udvikling, som er lokaliseret på Kunstakademiet. Centeret sekretariatsbetjener KUV-udvalget og har desuden til opgave at opdatere begrebsapparatet og kriterierne for KUV på tværs af institutionerne. Kulturministeriets Rektorer udgør styregruppen for centeret.

Pædagogisk Udviklingsvirksomhed (PUV)

Det er kun musikkonservatorierne, der i loven er forpligtet til at udøve pædagogisk udviklingsvirksomhed (PUV). Der findes ikke en fælles definition af PUV, men det beskrives på musikkonservatoriernes hjemmesider som et felt, der relaterer sig til nye didaktiske og metodiske tilgange samt materialer inden for musikpædagogik, og som bl.a. formidles i den ordinære undervisning i instrumental- og holdpædagogik, samt i den supervision underviserne udøver i forhold til de studerendes undervisningspraktik.

Forskning

De kunstneriske uddannelser er ikke forskningsbaserede, men der kan trækkes på forskning og teori i undervisningselementerne. Tabel 1 viser de lovgivningsfastsatte krav til uddannelsernes videngrundlag. Der er forskelle mellem institutionernes forpligtelser på de fire elementer i videngrundlaget. Det er dog et lovkrav for alle, at de skal bygge på kunstnerisk praksis.

Tabel 1. Lovfastsatte krav til de kunstneriske uddannelsers videngrundlag.

	Praksis	KUV	PUV	Forskning
Kunstakademiet	Skal	Skal		Skal
Konservatorierne	Skal	Skal	Skal	Kan
Scenekunstskolen	Skal	Skal	Kan	Kan
Filmskolen	Skal	Kan		Kan

Som det ses, har Kunstakademiet som den eneste af de kunstneriske uddannelser en decideret forskningsforpligtelse fastsat i loven, mens de andre institutioner kan forske. I praksis udføres forskningen ofte i samarbejde med bl.a. universiteter. F.eks. samarbejder Det Jyske Musikkonservatorium og Det Kongelige Danske Musikkonservatorium med bl.a. Aarhus Universitet om forskningsprojekter.

Musikkonservatorierne udøver en selvstændig forskning inden for musikpædagogik, og det fremgår af konservatoriernes bekendtgørelse, at konservatorierne, hvor det er relevant, skal basere den musikpædagogiske undervisning på musikpædagogisk

forskning. Konservatoriernes forskning inden for musikpædagogik er vigtig, da universiteterne og professionshøjskolerne stort set ikke udfører forskning i musikpædagogik, mens feltet vurderes at være i udvikling på musikkonservatorierne, hvor en stor andel af dimittenderne er beskæftiget inden for musikundervisning[12].

Udvalget vurderer, at der er tre hovedudfordringer ift. uddannelsernes struktur, videngrundlag og praksisbasering:

UDFORDRING 1. AKADEMISERINGSTENDENSER

Selv om langt størstedelen af videngrundlaget udgøres af kunstnerisk praksis, og underviserne for langt hovedpartens vedkommende selv er kunstnere, kan udvalget identificere nogle tendenser til akademisering, som også har været påpeget af både studerende, de kunstneriske aftagermiljøer og i den politiske debat. Tendenserne er kommet til udtryk forskelligt og med varierende styrke på de enkelte institutioner.

Selve det forhold, at der kan udføres videnskabelig forskning på de kunstneriske uddannelser mener udvalget ikke er et problem, så længe videnskabelig forskning udgør en lille og afgrænset del af uddannelserne, og den forskning der udføres er tæt knyttet til kunstnerisk praksis.

Her skiller Kunstakademiet sig ud ved at have en forholdsvis høj andel (ca. 25 pct.) af eksternt finansierede forskere og ph.d.-studerende sammenholdt med antallet af ansatte, der er ansat på baggrund af kunstnerisk praksis[13]. De eksternt finansierede forskere og ph.d.-studerende er alle tilknyttet Laboratoriet for Kunstens Forskning, der herudover har to fastansatte lærere, der er ansat på videnskabelig baggrund. Antallet af ph.d.-studerendes er i løbet af de seneste tre år øget fra tre til ni, hvilket er et af målene i den gældende rammeaftale.

Udvalget har bemærket, at der i gradstyperne i akkrediteringsbekendtgørelsen er blevet stillet nogle krav til videnskabelig metode og teori i uddannelserne, som ikke er relevante. Ser man på gradstypebeskrivelsen i akkrediterings-bekendtgørelsen[14], nævnes f.eks. om den kunstneriske kandidatgrad, at dimittenderne bl.a. skal kunne "anvende relevante videnskabelige metoder og redskaber".

Udvalget vurderer:

- At gradstypernes krav om videnskabelig metode og teori er for rigidt udformede, og at dette har medvirket til, at den kunstneriske praksis på uddannelserne har været under pres på flere af institutionerne.
- At gradstyperne bør justeres med et tydeligere fokus på kunstnerisk praksis og kunstneriske udviklingsvirksomhed.
- At antallet af eksternt finansieret forskere og ph.d.-studerende på Kunstakademiet udgør en forholdsmæssigt stor andel af en samlet stab på ca. 40 lærere, hvilket bidrager til at trække Kunstakademiets uddannelser i retning af et videnskabeligt videngrundlag på bekostning af kunstnerisk praksis.

UDFORDRING 2. UKLARHED OM BEGREBET KUV

De kunstneriske uddannelsesinstitutioner er som nævnt ovenfor forpligtet til at udføre kunstnerisk udviklingsvirksomhed (KUV). For institutionerne er kunstnerisk udviklingsvirksomhed, sammen med institutionens øvrige videns- og erkendelsesskabende aktiviteter, et væsentligt fundament for metodologi, pædagogisk udviklingsvirksomhed, kunstnerisk praksis og videreudvikling af kompetencer og færdigheder på de forskellige kunstneriske fagområder.

Udvalget vurderer,

- At kravet om KUV har tilført uddannelserne et udviklingsfokus og kvalitetsløft samt et øget fokus på at lagre og samle viden i institutionerne, så den ikke kun er båret af enkeltpersoner.
- At den nuværende definition af KUV er for uklar: "KUV er en integreret del af en kunstnerisk proces, der fører frem til et offentligt tilgængeligt resultat og ledsages af en refleksion over såvel processen som præsentationen af resultatet."

[12] Som det ses i afsnittet om dimittendernes arbejdsliv er ca. 40 procent af musikkonservatoriernes dimittender beskæftiget inden for undervisning.

[13] Kunstakademiet oplyser, at der er ca. én ph.d studerende eller post. doc pr. tre fastansatte lærere.

[14] Danmarks Statistiks definition: "De bruttoledige omfatter de 16-64-årige modtagere af dagpenge, kontanthjælp og uddannelseshjælp samt de jobparate aktiverede dagpenge-, kontanthjælps- og uddannelseshjælpsmodtagere, herunder personer i løntilskud, omregnet til "fuldtidsledige."

- Der er behov for at præcisere definitionen af KUV og tydeliggøre, at KUV skal være praksis- og værkbaseret – men med en tilføjelse af et ekstra reflektorisk og formidlingsmæssigt lag".
- At KUV primært bør varetages af kunstnere, som har en egen kunstnerisk praksis, og som mestrer forbindelsen mellem praksis og refleksion/formidling.
- At det er en kvalitet, at der er tværgående KUV-midler frem for at de blot er fordelt på de enkelte institutioner, men at den nuværende udvalgskonstruktion omkring fordelingen af KUV-puljen trækker i en mere akademisk retning og er administrativt tung set i forhold til puljens størrelse.

UDDANNELSERNES RELEVANS OG KVALITETSSIKRING

RELEVANS

De kunstneriske uddannelser spiller en meget væsentlig rolle i forhold til at forsyne det danske kunst og kulturliv med nye talenter og er i den sammenhæng uundværlige for at sikre, at der i Danmark produceres og udvikles ny kunst og kan gennemføres produktioner på højt kunstnerisk niveau. Uddannelsesinstitutionerne har desuden til opgave at fremme deres kunstområder og det kulturliv, der knytter sig hertil, og at udbrede kendskabet til arbejdsmetoder og resultater inden for deres fagområder. Institutionerne skal gøre de studerende i stand til at imødekomme kunst- og kulturlivets behov. De skal kvalificere de studerende til at blive kunstnere, der kan sikre kunstens relevans og fornyelse og være med til at identificere og skabe nye samfundsmæssige behov.

En kerneopgave for uddannelsesinstitutionerne er at klæde de studerende på til deres kunstneriske arbejdsliv efter endt uddannelse. Uddannelsesinstitutionerne forventes derfor løbende at monitorere og vurdere dimittendernes beskæftigelsessituation med henblik på nærmere fastlæggelse af, hvornår den giver anledning til særlige initiativer.

En vigtig indikator er ledighedstallene. Det er svært at sætte en meget præcis grænse for, hvornår ledigheden på en given uddannelse er høj, men der kan f.eks. sammenlignes med beskæftigelsestallene på tilsvarende uddannelser, f.eks. de øvrige kunstneriske uddannelser eller humaniora. Ifølge Akkrediterings-vejledningen skal ledighedstal forklares, hvis bruttoledigheden i 1. 3. og 5. år er mere end dobbelt så høj som landsgennemsnittet for videregående humanistiske uddannelser i et af de tre år, eller hvis uddannelsesinstitutionen selv vurderer, at tallet er højt. Ledighedstallene opgøres hvert år af Danmarks Statistik, og institutionerne rapporterer herom i deres årsrapporter.

Også dimittendernes indtægter er et parameter i forhold til uddannelsernes relevans. Kunstnere og andre, der er uddannet inden for de kunstneriske og kulturelle fag, adskiller sig ofte fra andre beskæftigede mht. deres arbejdsmæssige situation og indkomstforhold, som i høj grad er præget af freelancearbejde. Dette blev bl.a. tydeligt under coronanedlukningerne i 2020 og 2021, hvor der var behov for særlige kompensationsansættelser, honorarlønnede freelance jobs og legater/stipendier. Indtægternes størrelse er et vigtigt målepunkt i dimittendernes arbejdsliv, da høje indtægter gør dimittenderne mere robuste over for f.eks. sæsonbetingede udsving i beskæftigelsen. Endelig er det et parameter for relevans, i hvor høj grad dimittenderne får arbejde inden for de brancher, de er uddannet til.

ANALYSE AF DIMITTENDERNES ARBEJDSLIV

Udvalget har på grundlag af CPR-registerdata fra Danmarks Statistik fået foretaget en analyse af dimittendernes ledighed, indkomstforhold og arbejdsmarkeds-tilknytning, herunder hvilke brancher de får beskæftigelse i. Analysen fremlægger for første gang nøgletal for alle de kunstneriske uddannelsers dimittender samlet målt på disse tre parametre. Der redegøres for analysens hovedresultater i det følgende, mens analysen i sin helhed samt metode og datagrundlag fremgår af bilag 6-8.

Dimittendernes beskæftigelse

I figur 1 vises bruttoledigheden[15]. for de syv statslige uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet sammenholdt med alle kunstneriske uddannelser[16] og med alle uddannelser under humaniora og teologi. Ledigheden er opgjort i 2019 på baggrund

af dimittendårgangene 2018, 2016 samt alle dimittender fra 2000-2018, dvs. henholdsvis 1, 3 og flere år efter uddannelsens afslutning. Da de kunstneriske uddannelsesinstitutioner er små og samtidig har en høj specialiseringsgrad med mange uddannelsesretninger, er ledighedstallene for dimittendårgangene følsomme over for udsving i de enkelte år. De samlede populationer for figur 1 findes i bilag 8.

Figur 1: Bruttoledighedsprocenter 1, 3 og flere år efter endt uddannelse. Dimittender fra kunstneriske uddannelser og fra humaniora/teologi

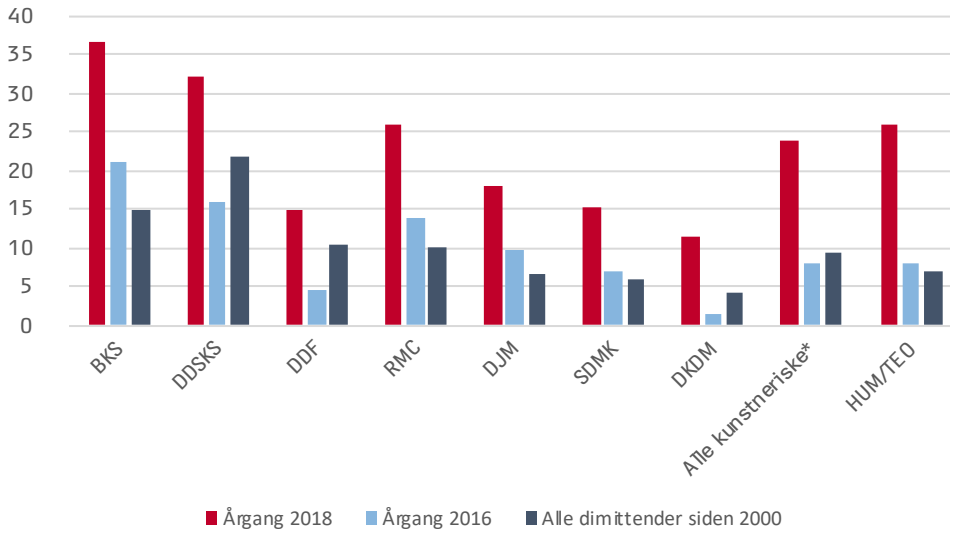

*Alle kunstneriske uddannelser er inklusive Designskolen i Kolding, Arkitektskolen Aarhus og Det Kongelige Akademi for Arkitektur, Design og Konservering

** Figuren indeholder andel bruttoledige opgjort i 2019 på baggrund af dimittendårgangene 2018, 2016 samt alle dimittender fra 2000-2018.

Kilde: Danmarks Statistik, tabel KUBESK1 samt særkørsel for HUM/TEO okt. 2021.

Som det ses, er den gennemsnitlige bruttoledighed for alle de kunstneriske uddannelsers dimittender ét år efter endt uddannelse på 24 pct. Efter tre år falder den til otte pct., mens den gennemsnitlige ledighed for den samlede gruppe af kunstnerske dimittender siden 2000 er på ni pct.

Et lignende billede – med variationer – tegner sig for de enkelte institutioner under Kulturministeriet[17], hvor procenterne er markant højest efter ét år – især for Kunstakademiets Billedkunstskoler og Den Danske Scenekunstskole med henholdsvis 36 og 32 pct. For alle institutionerne gælder, at procenten falder markant efter tre år – mest markant for Den Danske Filmskole og Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, der ligger under fem pct. efter tre år. Målt for hele populationen har Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, Det Jyske Musikkonservatorium og Syddansk Musikkonservatorium ledighedsprocenter på mellem fire og syv pct. og har dermed en lavere ledighed end gennemsnittet på ni pct. for de alle de kunstneriske uddannelser. Rytmisk Musikkonservatorium og Den Danske Filmskole har en ledighed på 10-12 pct., mens Kunstakademiets Billedkunstskoler og Den Danske Scenekunstskoles ledighed er på mellem 15 og 22. Dimittender der flytter til udlandet, indgår ikke i ledighedsstatistikken.

Sammenlignes med alle uddannelser under humaniora/teologi, ses et lignende mønster. Her er ledigheden ét år efter endt uddannelse på 26 pct. (mod de kunstneriske 24 pct.), tre år efter på otte pct. (det samme som gennemsnittet for alle de kunstneriske uddannelser), og for hele dimittendgruppen fra og med 2000 på syv pct. (mod ni pct. på alle kunstneriske). Sammenligningen med humaniora/teologi er valgt, da det i akkrediteringsvejledningen for de kunstneriske uddannelser er nævnt som et relevant sammenligningsgrundlag. Som nævnt ovenfor skal ledighedstal for de kunstneriske uddannelser forklares, hvis bruttoledigheden i 1. 3. og 5. år er mere end dobbelt så høj som landsgennemsnittet for videregående humanistiske uddannelser i et af de tre år, eller hvis uddannelsesinstitutionen selv vurderer, at tallet er højt. Som det ses, er

[15] Danmarks Statistiks definition: "De bruttoledige omfatter de 16-64-årige modtagere af dagpenge, kontanthjælp og uddannelseshjælp samt de jobparate aktiverede dagpenge-, kontanthjælps- og uddannelseshjælpsmodtagere, herunder personer i løntilskud, omregnet til "fuldtidsledige."

[16] Inkl. Designskolen i Kolding, Arkitektskolen Aarhus, Kunstakademiets Arkitektskole, Kunstakademiets Designskole og Kunstakademiets Konservatorskole.

[17] I figur 1 er anvendt følgende forkortelser: BKS= Kunstakademiets Billedkunstskoler, DDF= Den Danske Filmskole, DDSKS=Den Danske Scenekunstskole, DKDM=Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, RMC= Rytmisk Musikkonservatorium, DJM= Det Jyske Musikkonservatorium, SDMK= Syddansk Musikkonservatorium

ledigheden efter hhv. tre og flere år (hhv. orange og grå søjle) for Kunstakademiets Billedkunstskoler og Den Danske Scenekunstskoler mere end dobbelt så høje som ledigheden for de humanistiske uddannelser.

Dimittendernes indtægter

Dimittendernes indtægter er vist i figur 2 opdelt på de syv uddannelsesinstitutioner:

Figur 2. Gennemsnitlig personindkomst.
Gennemsnitlig personindkomst (kr.)

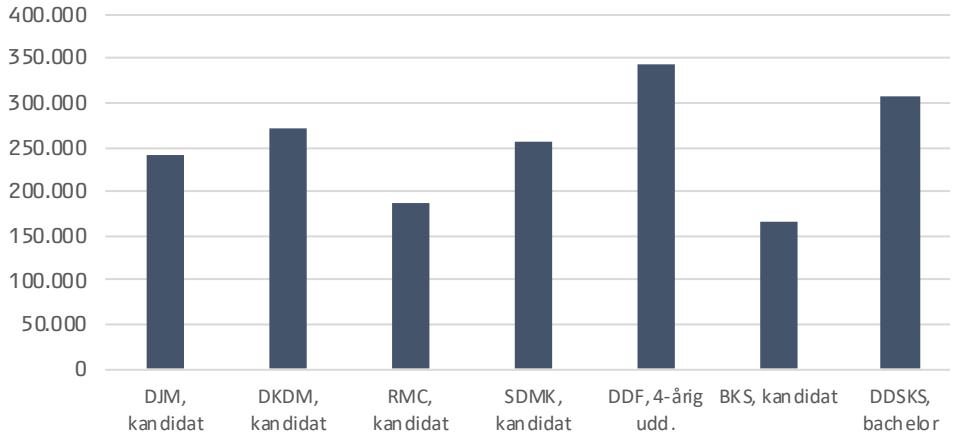

Note: Alle dimittender 2014-2018, der har gennemført højeste trin

Som det ses, har dimittender fra Den Danske Filmskole og den Danske Scenekunstskole gennemsnitlige personlige indkomster på mellem 300.000 og 340.000 kr. årligt og har dermed de højeste indtægter blandt de kunstneriske dimittender. For Den Danske Scenekunstskole er de høje indtægter kombineret med en forholdsvis høj ledighed (se figur 1). Populationerne er små. Musikkonservatorierne har relativt lav ledighed, men ligger i midten med indtægter mellem 180.000 og 270.000 kr. Kunstakademiets Billedkunstskoler har indtægter pr. dimittend på 170.000 kr. årligt.

Dimittendernes beskæftigelse i relevante brancher

Analysen viser, at stort set alle de beskæftigede dimittender (omregnet til fuldtidsstillinger) får job i relevante brancher. F.eks. ligger 80 % af beskæftigelsen for Den Danske Scenekunstskoles dimittender i teater- og koncertvirksomhed, og derudover i brancher tæt på scenekunstmiljøet. Dimittender fra Kunstakademiet skiller sig ud ved, at ca. 20 pct. (omregnet til fuldtidsstillinger) arbejder uden for de relevante brancher. 40 pct. af de beskæftigede dimittender fra musik-konservatorierne er beskæftiget med undervisning. Tal for de enkelte skoler i forhold til dimittendernes branchetilknytning er vist i bilag 6.

KVALITETSSIKRING/AKKREDITERING

Akkreditering er en statslig certificering af, at en uddannelsesinstitution giver de studerende uddannelser af kvalitet og relevans. Det danske akkrediteringssystem omfatter universiteter, professionshøjskoler og erhvervsakademier samt de kunstneriske og de maritime uddannelsesinstitutioner. Uddannelserne akkrediteres til de forskellige niveauer, der er beskrevet i den danske kvalifikationsramme for videregående uddannelser, dvs. f.eks. erhvervsakademiniveau, bachelorniveau, kandidat- eller phd. niveau. I akkrediteringen vurderes uddannelserne ift. det niveau, de skal leve op til, ligesom de vurderes på kvalitet og relevans ift. arbejdsmarkedet. Der opstilles rammer og kriterier for, hvordan en god uddannelse tilrettelægges, samt hvordan man sikrer kvaliteten på daglig basis. Det er Akkrediteringsrådet, der akkrediterer institutionerne på Kulturministeriets område på grundlag af vurderinger fra ekspertpaneler fra andre og lignende uddannelsesinstitutioner, der kortlægger og vurderer uddannelsernes kvalitet og institutionernes kvalitetssikring ud fra nogle fastlagte kriterier og indikatorer/målepunkter. Målepunkter kan f.eks. være, om det interne kvalitetssikrings-

arbejde på institutionen er præget af systematik, klar ansvarsfordeling og dokumentation, eller om undervisernes faglige kvalifikationer løbende bliver opdateret og udviklet.

Akkrediteringskriterierne for uddannelser og institutioner på Kulturministeriets område er justeret i forhold til de øvrige videregående uddannelser, idet:
– Kunstnerisk udviklingsvirksomhed indgår som en del af videngrundlaget.
– Optagelsesprøverne indgår under uddannelsernes niveau og indhold.
– Relevansbegrebet er udvidet med fokus på kunst- og kulturlivets behov.

Musikkonservatorierne og Den Danske Scenekunstskole har gennemgået en uddannelsesakkreditering dvs. en akkreditering af de enkelte uddannelser[18]. Rytmisk Musikkonservatorium blev i 2020 institutionsakkrediteret, dvs. at institutionen efterprøves for at have et velfungerende kvalitetssikringssystem. De øvrige tre musikkonservatorier er i færd med en institutionsakkrediteringsproces. Kunstakademiets Billedkunstskoler blev i 2020 betinget positivt institutionsakkrediteret.

FORRETNINGSFORSTÅELSE OG ENTREPRENØRSKAB

For at styrke de studerendes personlige og professionelle kompetencer inden for forretning, brancheforståelse, foretagsomhed og innovation har de kunstneriske uddannelser under Kulturministeriet siden 2010 arbejdet med entreprenørskab som et vidensfelt. Institutionerne har sammen med de kunstneriske uddannelser under Uddannelses- og Forskningsministeriet stiftet Center for Anvendt Kunstnerisk Innovation (CAKI), der fungerer som et fælles videnscenter om entreprenørskab. Entreprenørskab på de kunstneriske uddannelser defineres[19] som "det at styrke studerendes og dimittenders professionelle virke og foretagsomhed." Der sættes bl.a. fokus på at starte en ny forretning, omsætte idé til realisering, se sin kunstneriske praksis i kontekst og på et arbejdsmarked, mestre selvledelse og være proaktiv omkring forandringer i brancherne. I løbet af de seneste år er entreprenørskab blevet udvidet til også at inkludere sociale former for entreprenøriel aktivitet eller mere generelt som et mindset, hvor man sætter sig selv i spil som kunstner og finder måder hvorpå man som skabende og udøvende kunstner kan se sit virke i sammenhæng med behov og problemstillinger i det omgivende samfund og på denne baggrund yde en kunstnerisk værditilførsel til samfundet. Der er entreprenørskabsaktiviteter på alle uddannelser og de fleste uddannelsesniveauer. Struktur og tilgang i entreprenørskabsaktiviteterne er forskellige på tværs af både uddannelser og institutioner[20]. Entreprenørskab som kreativ tænkning, udvikling af kunstneriske idéer og projekter og bevidstgørelse af egen værdi kan også indgå i undervisningen i kunstnerisk praksis.

Det vurderes, at der er to hovedudfordringer ift. uddannelsernes relevans og kvalitetssikring:

UDFORDRING 1: FORMALISERINGS- OG DOKUMENTATIONSKRAV

Institutionerne har overordnet positive erfaringer med de hidtidige uddannelses- og institutionsakkrediteringer, som har medført et skærpet fokus på kvalitetssikring og transparens. Institutionerne oplever imidlertid også udfordringer, da akkreditering generelt – og særligt institutionsakkreditering stiller krav til institutionerne om en formalisering, som tager tid og ressourcer fra undervisning og KUV, og som stiller dokumentationskrav, der ikke opleves som proportionale eller fit for purpose[21]. De kunstneriske uddannelser er forholdsvis små institutioner med mange uddannelsesretninger og specialer, de har en høj andel lærere pr. studerende, og undervisningen tager i høj grad sigte på individuel talentudvikling og perfektionering af kunstneriske færdigheder. Herved adskiller de kunstneriske uddannelser sig fra andre videregående uddannelser, hvilket betyder, at de standardkrav som typisk anvendes ved akkreditering af andre videregående uddannelser ikke altid er hensigtsmæssige for de kunstneriske uddannelser. Eksempelvis har institutionerne forholdsvis mange eksterne undervisere og gæstelærere fra kunstbrancherne, hvilket er en fordel for uddannelsernes praksisbaserede indhold og høje specialiseringsgrad – men er vanskeligt at forene med et akkrediteringskriterium om et ensartet/standardiseret uddannelsesgrundlag. Institutionerne er også indbyrdes forskellige fra hinanden i forhold til fagligt indhold, progressionsforståelse og bedømmelsesformer[22].

[18] Akkrediteringsrådet har uddannelsesakkrediteret 41 eksisterende og nye kunstneriske videregående uddannelser under Kulturministeriet

[19] Se CAKIs notat fra 2012 på caki.dk

[20] Se statusnotat udarbejdet til udvalget om entreprenørskabsaktiviteter på de kunstneriske uddannelser, CAKI, 2021

[21] Fit for purpose er Akkrediteringsrådets terminologi for proportionalitet mellem uddannelsens formål og egenart og graden af dokumentationskrav mv. (Institutionsakkreditering 2.0 - Kontinuitet i en forenklet ramme, Akkrediteringsrådet 2019)

Udvalget vurderer,

- At en transparent kvalitetssikring af de kunstneriske uddannelser er vigtig for at sikre indhold og relevans i de studerendes uddannelser.
- At der er behov for en afbureaukratisering af det eksisterende akkrediteringskoncept for de kunstneriske uddannelser. Konceptet skal være mere "fit for purpose", dvs. det skal passe til den relevante type og størrelse institution.
- At akkrediteringen fortsat skal kunne finde anvendelse internationalt, f.eks. i forbindelse med udveksling af studerende.
- At, akkrediteringskonceptet for de kunstneriske videregående uddannelser bør samtidig forenkles, sådan at en institutionsakkreditering ikke automatisk skal gentages hver sjette år, men i højere grad kan bygge på et selvangivelsesprincip.

UDFORDRING 2: HVORDAN KAN INSTITUTIONERNE BIDRAGE TIL AT ØGE DIMITTENDERNES FORRETNINGSFORSTÅELSE OG BESKÆFTIGELSE?

Udvalget anerkender det arbejde, som institutionerne og CAKI har gjort for at fremme entreprenørskab på de kunstneriske uddannelser og styrke de studerendes kompetencer som kunstneriske innovatorer og iværksættere. Dette arbejde bør fastholdes og videreudvikles. Der er meget stor forskel på, hvordan institutionerne i dag integrerer forretningsforståelse i uddannelserne. Udvalget vurderer, at forretningsforståelse skal tænkes bredere end praktiske redskabsfag såsom moms, skat og web mv. Udvalget mener derfor, at forretningsforståelse skal tænkes mere praktisk og konkret i forhold til beskæftigelse, socialt ansvar og samfundsmæssig relevans, og at det bør være en integreret del af undervisningen i kunstnerisk praksis.

En væsentlig del af institutionernes opgave er at forberede de studerende til det arbejdsmarked, de skal ud og være en del af. Det er afgørende for de studerendes fremtidige beskæftigelse, at uddannelserne er af høj kvalitet. Dernæst er det vigtigt, at de studerendes indstilling eller "mindset" løbende trænes og udvikles igennem uddannelsen, sådan at de unge kunstnere lærer at planlægge deres kunstneriske virke og at samarbejde og alliere sig med relevante resursepersoner. De studerende skal støttes i denne proces. Det er derfor vigtigt, at institutionerne aktivt inspirerer og skaber tid og rum til synliggørelse af de studerende, og støtter dem i at opbygge netværk i forhold til kulturbrancherne. Her kan institutionerne bl.a. trække på tidligere studerendes erfaringer. Et andet centralt element, som institutionerne aktivt bør fremme, er de faglige og sociale fællesskaber, de studerende danner på uddannelsen og som, f.eks. produktionshold til teater og film, bands og ensembler på musikområdet og kunstnergrupper på billedkunstområdet. Disse fællesskaber fortsætter ofte efter endt uddannelse, hvilket har betydning for de studerendes kunstneriske karriere.

Udvalget vurderer,

- At forretningsforståelse skal indgå praktisk og konkret i forhold til beskæftigelse, omverdensforståelse, socialt ansvar og samfundsmæssig relevans, og at det bør være en integreret del af undervisningen i kunstnerisk praksis.
- Det er vigtigt, at institutionerne fremover i højere grad tænker forretningsforståelse konkret som kunstneriske formater, formidling, synliggørelse, proaktiv opbygning af netværk og bl.a. inddrager erfaringer fra tidligere studerende omkring karriereveje.

[22] F.eks. anvender musikkonservatorierne 7-trins karakterskalaen, mens de øvrige har andre evalueringsformer.

ANBEFALINGER OM LEDELSE OG ORGANISERING

For så vidt angår ledelse og organisering vil udvalget i det følgende undersøge indførelse af bestyrelser som en mulig vej frem til på én gang at styrke ledelseskraften, sikre armslængden og repræsentationen af studerende og personale. Der opstilles en model for bestyrelser, herunder for opgaver, udpegning og for kompetenceprofiler samt for antallet af bestyrelser.

Indførelse af bestyrelser på de kunstneriske uddannelser kan have forskellige formål:
– Styrkelse af ledelseskraften
– Strategisk ledelse og udviklingsfokus
– Armslængde til det politiske niveau
– Forankring af beslutninger blandt medarbejdere og studenter
– Faglig forankring i brancherne

Spørgsmålet er, hvordan en ny styrings- og ledelsesmodel for de kunstneriske uddannelser bedst muligt kan afbalancere de forskellige hensyn. Indførelse af bestyrelser på skolerne forudsætter således en klarlægning af bestyrelsens rolle både internt og eksternt. Internt i forhold til de kollegiale faglige ledelsesorganer på skolerne og eksternt i forhold til aftagermiljøerne og til Kulturministeriet.

BESTYRELSER PÅ DE KUNSTNERISKE UDDANNELSER

Udvalget anbefaler indførelse af bestyrelser på de kunstneriske uddannelser. Det er helt centralt, at bestyrelsen bliver et strategisk stærkt ledelsesorgan, som kan sætte langsigtet retning for institutionen. Derfor anbefaler udvalget også, at beslutninger vedrørende den daglige drift og uddannelsernes indhold delegeres til rektor, evt. med inddragelse af et skole- eller konservatorieråd. Udvalget lægger vægt på, at der etableres en enkel struktur med en forholdsvis lille bestyrelse, som skal sikre beslutningsdygtigheden. Bestyrelsens arbejde skal fokuseres på de overordnede strategiske beslutninger om institutionens retning og udvikling og den ledelsesmæssige sparring med rektor. Institutionerne vil forsat være underlagt overordnede krav i lovgivningen om intern og ekstern inddragelse, men det vil være frivilligt for institutionerne, om de fortsat vil have aftagerpaneler og skole- eller konservatorieråd. Udvalget anbefaler, at der fortsat sker en systematisk dialog med aftagerne.

Den enkle grundstruktur, der beskrives herunder, afspejler et ønske om at skabe en overskuelig ramme for styringen af de kunstneriske uddannelser. Af samme grund foreslås der også en klar arbejdsfordeling mellem de forskellige oplistede organer. I forlængelse af, at modellen indebærer, at lovgivningens krav til skolernes interne organisering præciseres, bør det på institutionerne også overvejes, hvilke yderligere opgaver og ansvarsområder, der skal forankres i de forskellige fora i grundstrukturen samt hvilke, der kræver egne selvstændige interne organiseringer på linje med dem, der fremgår af bilag 14. Dette vil være nødvendigt for at sikre en mere gennemskuelig styring- og ledelsesstruktur på skolerne.

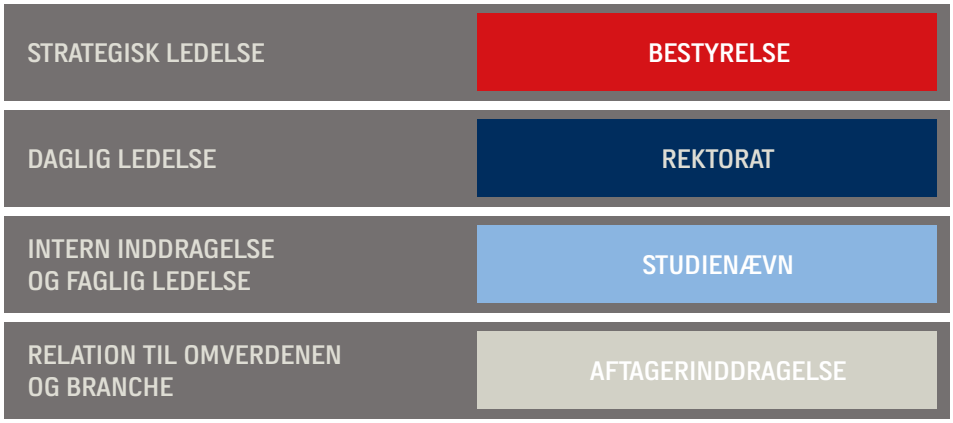

BESTYRELSEN

Den strategiske ledelse udgøres af bestyrelsen, der har det overordnede ansvar for institutionen og primært beskæftiger sig med retning for institutionens fremadrettede udvikling. Bestyrelsen ansætter rektor, og rektor refererer til bestyrelsen. Bestyrelsen sammensættes af eksterne (flertal) samt af medarbejdere og studerende. Bestyrelseslederen fungerer som sparrings- og ressourceperson for rektor, herunder i forbindelse med varetagelse af relationen til Kulturministeriet.

REKTOR/REKTORAT

Rektor er som i dag skolens øverste daglige ledelse, og den der tegner institutionen udadtil. Det betyder, at beslutninger på et strategisk niveau skal forelægges bestyrelsen, mens den daglige ledelse fortsat varetages af rektor med inddragelse af relevante øvrige fora. Rektoratet kan organiseres med rektor samt evt. prorektorer og øvrige chefer og har ansvaret både for institutionens uddannelser samt den tekniske og administrative drift.

STUDIENÆVN OG INTERN INDDRAGELSE

Studienævnet, eller studienævnene afhængigt af institution, behandler spørgsmål om uddannelsernes konkrete indhold og planlægning; herunder også studieordninger og eksaminer. Der lægges i modellen op til, at studienævnet er det bærende element i den faglige ledelse og interne inddragelse. Det er dog op til den enkelte skole at vurdere, om et eller flere studienævn sikrer tilstrækkelig intern dialog og inddragelse, eller om der er behov for at videreføre de nuværende skoleråd eller andre interne fora på skolerne. Samarbejdsudvalg og arbejdsmiljøudvalg mv. som er pålagt i medfør af anden lovgivning fortsætter som i dag. Med modellen vil studerende og medarbejdere være del af en bestyrelse, der reelt har beslutningskompetence på en lang række områder.

AFTAGERINDDRAGELSE

Der vil fortsat skulle ske en målrettet aftagerinddragelse med henblik på at sikre rektoratet mv. input og rådgivning fra de relevante kunstneriske brancher på institutionens uddannelser og relevans for det arbejdsmarked, de skal ud på efterfølgende. Institutionerne kan vælge fortsat at have et fast aftagerpanel, eller at foretage inddragelse af aftagere og branche på anden vis, f.eks. gennem skriftlige høringer, faste årlige møder med organisationerne, særlige fokusgrupper eller lignende. Uddannelsesinstitutionernes aftagerkontakt indgår derudover i den enkelte institutions kvalitetssikringssystem.

OPGAVER OG ANSVARSFORDELING

I tabellen nedenfor er vist, hvordan forskellige typer opgaver og ansvar kan fordeles mellem bestyrelser og de kollegiale organer på institutionerne. I rækker, hvor der er flere X'er, vil ansvaret i sidste ende ligge hos den højeste ledelsesinstans. I rækker med kun et X følges opgave og ansvar ad. Som det fremgår af tabellen, vil rektor og bestyrelsen skulle samarbejde om en lang række væsentlige områder. Blandt andet vil bestyrelserne og især bestyrelseslederen fremover sammen med rektor være en del af institutionens relation til ministeriet, f.eks. i forbindelse med indgåelse af rammeaftaler med ministeriet. For en række af disse områder gælder, at bestyrelsens beslutninger træffes efter indstilling fra rektor på samme måde, som i dag er praksis på andre videregående statslige uddannelsesinstitutioner med bestyrelser[23]. Dette gælder ved de områder, hvor både bestyrelsen og rektor er markeret i tabellen. Bestyrelsen kan også vælge at delegere disse beslutninger til rektor. F.eks. kan bestyrelsen for så vidt angår godkendelse af studieordninger vurdere, at der er tale om en uddannelsesfaglig opgave, som delegeres til rektor, evt. med inddragelse af et skoleråd/konservatorieråd, såfremt det på den enkelte uddannelsesinstitution besluttes at videreføre et sådant. Det er praksis på en række af øvrige videregående uddannelser, at bestyrelsen uddelegerer kompetencen vedrørende godkendelse af studieordninger til rektor.

[23] Se bilag 10 om opgaver og ansvar for bestyrelser på det øvrige videregående uddannelsesområde

Tabel 2. Fordeling af opgaver og ansvar mellem bestyrelse, rektor og studienævn

	Bestyrelse	Rektor	Studienævn
Ansættelse af rektor	X		
Instruks for rektors virke	X		
Virksomhed og langsigtet udvikling	X	X	
Budget, økonomi og regnskab	X	X	
Rammeaftaler	X		
Struktur og organisation	X	X	
Regler for valg til andre udvalg og fora på institutionen	X	X	
Eksamen og bedømmelse[24]		X	X
Mødepligt, bortvisning og disciplinærsager		X	
Studieordninger	X[25]	X	X
Ansættelse af medarbejdere og ledere på institutionen		X	
Sager af betydning for dagligdagen på skolerne, herunder studiemiljø		X	
Daglig ledelse		X	
Daglig økonomistyring		X	

BESTYRELSENS STØRRELSE, UDPEGNING OG KOMPETENCEPROFIL

Et flertal i udvalget (alle undtagen studenterrepræsentanterne, jf. nedenfor) anbefaler, at der oprettes bestyrelser på syv medlemmer efter følgende fordeling:

Repræsenteret gruppe	7 medlemmer
Eksterne	
(heriblandt formandskab)	4
Studerende	1
Undervisere	1
Teknisk/administrative medarbejdere	1

En bestyrelse på syv medlemmer vil have fordele i forhold til beslutningsdygtighed. Modellen indebærer, at de eksternt udpegede medlemmer udgør flertallet, og at bestyrelsenlederen vælges blandt de eksterne medlemmer. Dette er normal praksis for bestyrelser for offentlige uddannelsesinstitutioner[26]. Rektor deltager fast ved bestyrelsesmøder, men indgår ikke i bestyrelsen.

Det helt centrale element er bestyrelsens kompetencer. Udpegningen skal være kompetencebåren, så den sikrer, at bestyrelsen har faglig indsigt, branchekendskab, og at opdraget for bestyrelsen er et strategisk og udviklende blik på institutionen.

Studenterrepræsentanterne i udvalget anbefaler, at der i bestyrelsen skal være mindst to studerende, for at sikre, at to studerende kan sparre om bestyrelsesarbejdet, samt at der skal være paritet mellem ansatte og studerende i bestyrelsen.

KOMPETENCEPROFIL

Modellen indebærer, at der er fokus på følgende kompetencer hos de eksterne bestyrelsesmedlemmer:

1. Ledelse, strategi og udvikling
2. Indsigt i det kunstfelt og de brancher, som den pågældende institution skal uddanne til, og gerne bredere viden om kulturlivet i Danmark.
3. Erfaring med og viden om udvikling og drift af uddannelsesinstitutioner
4. Kompetencer inden for økonomi, jura, HR mv.

Kompetenceprofilen er fastsat for bestyrelsen som samlet enhed. Der er således ikke tale om, at hvert enkelt medlem skal dække alle fire områder, men at bestyrelsen samlet rummet de fire[28].

[24] Regler om eksamen og bedømmelser er en integreret del af studieordningerne.

[25] Delegeres typisk til rektor, evt. med inddragelse af et skole- eller konservatorieråd

[26] Se bilag 11 om praksis for sammensætning af bestyrelser på videregående uddannelsesinstitutioner

[27] Anbefaling 3.1.4 i God ledelse i selvejende kulturinstitutioner, Kulturministeriet 2011

UDPEGNINGSMETODE

Bestyrelseslederen og yderligere tre eksterne medlemmer udpeges af Kulturministeriet for fire år med mulighed for én genudpegning. Medarbejderrepræsentanter vælges for fire år med mulighed for én genudpegning. Studenterrepræsentanter vælges for to år med mulighed for én genudpegning. Af hensyn til kontinuiteten i bestyrelsen udpeges de eksterne medlemmer efter forskudt princip, således at halvdelen af de eksternt udpegede første gang udpeges uden mulighed for forlængelse. Udvalget anbefaler, at ministerens udpegning af de eksterne medlemmer sker efter åben annoncering, hvilket muliggør, at brancheorganisationer, studenterorganisationer m.fl. kan indgive forslag til bestyrelsesleder og medlemmer. Ministeren vil kunne bede om nye indstillinger med henblik på at sikre, at den samlede bestyrelse har den rigtige kompetenceprofil (se afsnittet herom), og afspejler et helhedssyn på uddannelserne. I rapporten God ledelse i selvejende kulturinstitutioner[28] anbefales en række kriterier for udpegning af eksterne bestyrelsesmedlemmer med henblik på at sikre medlemmernes og bestyrelsens uafhængighed. Disse indebærer bl.a., at medlemmer af bestyrelserne ikke må have været medlem af institutionens ledelse eller have været medarbejder de seneste fem år, at de ikke må være ansat hos eller repræsentere tilskudsyder, at de ikke må modtage andre store vederlag fra institutionen samt, at de ikke må have siddet i bestyrelsen i mere end 12 år.

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

- Indførelse og betjening af bestyrelser vil medføre et træk på institutionernes ressourcer.
- Arbejdet i nye bestyrelser vil være krævende for de interne medlemmer (medarbejdere og studerende), der ikke må modtage honorar. Skolerne vil kunne kompensere dem efter gældende regler på området, der bl.a. indebærer, at studerende kan modtage SU-tillægsklip, hvis bestyrelsesarbejdet betyder, at den studerende forsinkes i sin uddannelse, samt at medarbejdere kan ydes et løntillæg, der dog ikke må svare til honoreringsniveauet for eksterne bestyrelsesmedlemmer.
- De studerende på de kunstneriske uddannelser følger ofte stærkt komprimerede studieforløb i gensidigt afhængigt samvirke med medstuderende, og det kan medføre vanskeligheder for uddannelsestilrettelæggelsen, hvis studerende forsinkes af bestyrelsesarbejdeNår bestyrelsesarbejdet fokuseres på strategisk og udviklingsorienteret rådgivning af rektor, er der en risiko for, at bestyrelsen mister føling med og ejerskab for skolen, sådan som tænketanken DEA har kortlagt[29].

ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Modellen vil kræve en ændring af institutionernes interne arbejdsgange, herunder at der afsættes midler/medarbejdere til bestyrelsesbetjening[30]. Nedsættelse af bestyrelser vil yderligere indebære, at der skal udbetales bestyrelseshonorar til de eksterne medlemmer. I tabel 3 vises de anslåede omkostninger til dels honorering, dels bestyrelsesbetjening ved oprettelse af syv bestyrelser.

Tabel 3. Anslåede omkostninger ved oprettelse af syv bestyrelser

Mio. kr., 2022-pl	2022	2023	2024	2025
Honorering af eksterne bestyrelsesmedlemmer	1,4	1,4	1,4	1,4
Bestyrelsesbetjening	3,0	3,0	3,0	3,0
Samlet	4,4	4,4	4,4	4,4

Anm.: Udgifter til honorering- og betjening af bestyrelser er beregnet ud fra de relevante statslige takster og overenskomster med udgangspunkt i sammenlignelige statslige uddannelsesinstitutioner

LOVÆNDRING OM SYV BESTYRELSER FOR SYV INSTITUTIONER

Udvalget anbefaler, at der gennemføres en lovændring om indførelse af bestyrelser på hver af de syv kunstneriske uddannelsesinstitutioner. De kunstneriske uddannelsers egenart, indbyrdes forskellighed og faglige specialisering taler for, at de syv institutioner skal have hver sin bestyrelse. Nogle af uddannelsesinstitutionerne er bygget op som simulationer af professionelle produktionsmiljøer – f.eks. Den Danske Scenekunstskoles afdeling i København og Den Danske Filmskole. Andre er bygget op med et vist element af traditionel mesterlære som Kunstakademiets professorskoler, og andre igen har en struktur med fag, prøver og karakterer såsom musikkonservatorierne.

[28] Anbefaling 3.1.17 i God ledelse i selvejende kulturinstitutioner, Kulturministeriet 2011

[29] Udfordringer i forbindelse med udpegning af bestyrelser på uddannelsesinstitutionerne, DEA 2017 og Studerende og medarbejderes oplevelse af bestyrelsesarbejdet på de videregående uddannelsesinstitutioner, DEA 2017

[30] På Det Kongelige Akademi er der afsat omkring 1 årsværk dedikeret til bestyrelsesbetjening.

Hertil kommer, at skolerne henvender sig til forskellige brancher med forskellige faglige krav til, hvad dimittenderne skal kunne.

Ved at oprette bestyrelser på alle syv eksisterende statslige kunstneriske uddannelsesinstitutioner med et flertal af eksterne repræsentanter fastholdes institutionernes faglige specialisering. De syv institutioner vil med deres forskellige kunstneriske fagligheder og geografiske placeringer have let ved at skabe faglig og lokal forankring og inddrage aftagere efter behov. Samtidig styrkes ledelseskraften og armslængden til Kulturministeriet. Det giver gode organisatoriske forudsætninger for at understøtte kunstområdernes særlige behov, når institutionerne skal løse deres uddannelsesopgaver med udgangspunkt i kunstnerisk praksis. Desuden opretholdes den beslutningsdygtighed og nærhed i de uddannelsesfaglige beslutninger, som præger institutionerne i dag, hvor der er kort afstand fra idé til handling og fra ledelse til udførende led. Hertil kommer, at Den Danske Filmskole, Kunstakademiet og Den Danske Scenekunstskole har været igennem nogle turbulente år med omstruktureringer, uro og ledelsesskift og derfor har brug for ro til at samle sig om deres respektive kernefagligheder. Det er akutte problemer på disse institutioner, som har sat dette udvalgsarbejde i gang. Problemerne skal løses snart, og udvalget vurderer, at bestyrelser vil kunne understøtte den fortsatte proces med at skabe ro og fremdrift.

FORTSAT STYRKELSE OG UDVIKLING AF SAMARBEJDET I REKTORKOLLEGIET KUR

Udvalget anbefaler en fortsat styrkelse og udvikling af samarbejdet mellem institutionerne.De kunstneriske uddannelser har igennem de senere år vist, at de med ophæng i rektorkollegiet KUR (Kulturministeriets Rektorer) er lykkedes med at opbygge et godt og tæt samarbejde om væsentlige områder som fælles tværkunstneriske moduler, kvalitetssikring, entreprenørskab, vidensopbygning og internationalt samarbejde. Det er væsentligt, at dette samarbejde fortsættes. Derfor anbefaler udvalget, at KUR i de kommende år styrker og udvikler samarbejdet mellem institutionerne.

ET NYT BESTYRELSESFORUM, SOM ÅRLIGT MØDES MED KULTURMINISTEREN

Udvalget anbefaler, at der skabes et strategisk forum bestående af de syv bestyrelsesformænd, som årligt mødes med kulturministeren for at gøre status for uddannelserne på tværs af landsdele og uddannelsesområder og drøfte, hvordan der kan sikres en samlet udvikling af hele det kunstneriske uddannelsesområde.

STRUKTUREN SKAL LØBENDE VURDERES I FORHOLD TIL SAMFUNDETS OG KULTURLIVETS UDVIKLING

Udvalget vurderer, at der på sigt kan være fordele ved en anden organisering af de kunstneriske uddannelser f.eks. en landsdækkende organisering eller en fusion mellem én eller flere institutioner mhp. en bedre udnyttelse af faglige synergier mellem
kunstarterne. Hertil kommer de administrative stordriftsfordele der vil være ved større enheder. Derfor anbefaler udvalget, at strukturen løbende vurderes i forhold til institutionernes opgaver samt kulturlivets og samfundets behov.

Udvalget vurderer, at en evt. fremtidig fusion af nogle eller alle de kunstneriske uddannelser vil kræve, at følgende forudsætninger er til stede:

1. Et fagligt behov. Fusionen skal være drevet af et stærkt ønske om gensidig faglig berigelse.
2. Politisk vilje, stærk styring og fokus på implementering. En vellykket fusion forudsætter et klart politisk mandat, som følges op af en realistisk og langsigtet plan kombineret med stærk styring. Og at der er et vedholdende fokus på at implementere den nye struktur, når processerne spidser til.
3. Finansiering af transaktionsomkostninger i forbindelse med en fusion.

ANBEFALINGER OM TRYGGE KLAGEVEJE OG STUDENTERDEMOKRATI

Studenterrepræsentanterne refererer en udbredt oplevelse blandt de studerende af, at den nuværende evalueringskultur på skolerne ikke fungerer optimalt i forhold til at inddrage elevernes feedback og bruge den aktivt til at foretage forbedringer. Ligeledes efterlyser de studerende en studenterambassadør og en mere ensartet ordning for studievejledning på tværs af institutionerne.

FORBEDRING AF METODER OG KULTUR FOR STUDENTEREVALUERINGER

Udvalget anbefaler, at der igangsættes et samarbejde på tværs af skolerne, som skal understøtte bedre struktur og metoder for de studenterendes evalueringer af undervisningen på de kunstneriske uddannelsesinstitutioner. Som en del af arbejdet skal det undersøges, hvordan evalueringer foretages og anvendes på de enkelte skoler. I forlængelse af denne undersøgelse skal der opstilles indsatser og anbefalinger omkring god evalueringspraksis, -metoder og -kultur. Herunder anbefalinger til, hvornår og hvordan anonyme og mundtlige evalueringer bør anvendes på skolerne.

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

- Uanset de anbefalinger og eventuelle indsatser, der kommer ud af samarbejdet, kan der også forsat opstå problemer med at sikre anonyme evalueringer på små studieretninger. F.eks. kan det være vanskeligt at anonymisere skriftlig evaluering af 1:1-undervisning eller undervisning på små hold på en retvisende måde.
- Studenterevalueringer er også en del af de igangværende institutionsakkrediteringer.

ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Der vil skulle afsættes tid og ressourcer til at igangsætte og gennemføre et samarbejde mellem skolerne om kortlægning og udarbejdelse af anbefalinger og indsatser om evaluering. Afhængigt af de anbefalinger og indsatser, der kommer ud af samarbejdet, kan det kræve ændringer i skolernes eksisterende evalueringspraksis.

STUDIEVEJLEDNINGER OG STUDENTERAMBASSADØR

Studenterrepræsentanterne i udvalget har foreslået, at der på alle institutioner etableres ordninger for studievejledning på samme måde, som det er praksis på Uddannelses- og Forskningsministeriets område. De studerende har ligeledes foreslået en studenterambassadør. Udvalget anerkender, at studerende som studievejledere vil have stor forståelse for deres medstuderendes behov og problemstillinger. Men der kan også være et hensyn til kvalitetssikring og erfaringsopbygning, som kan tale for at institutionerne alternativt kan lade fastansatte medarbejdere varetage studievejlederfunktionen.

Udvalget anbefaler, at alle institutioner skal have en studievejledningsfunktion. Institutionerne kan selv vælge, om det er studerende eller fastansatte, der varetager denne funktion. Det kan overvejes, om de lokale studievejledere kunne fungere som stedfortrædere for hinanden, således at en studerende, vil kunne henvende sig til en studievejleder fra en anden institution. Det anbefales desuden, at der indføres en fælles studenterambassadørordning for alle de kunstneriske uddannelser i samarbejde med Studenterrådgivningen i Aarhus og København i stedet for den eksisterende Tal Trygt-ordning. Studenterambassadøren kan fungere som en samlet indgang for vejledning, herunder både juridisk og personligt f.eks. i klagesager eller i andre sager, hvor de studerende kan have behov for hjælp og rådgivning. Ligeledes skal studenterambassadøren understøtte KUR og de enkelte rektorers arbejde med og dialog med de studerende om udviklingen af bedre undervisningsmiljø og trivsel på institutionerne. Ambassadørordningen kan også indeholde en bisidderordning. Studievejlederne og studenterambassadøren vil kunne henvise til hinanden samt til andre tilbud, når det er relevant for den studerende. Ambassadøren og studievejlederne vil begge have tavshedspligt i konkrete sager.

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

- Der vil være behov for at kommunikere om, hvad den lokale studentervejledning og den fælles studenterambassadør kan hjælpe med, og hvad der hører under Studenterrådgivningen, sådan at de studerende vejledes til hvor de kan søge hjælp og rådgivning.

ØKONOMISK OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Modellen vil kræve, at der oprettes studievejledningsfunktioner på alle skoler, også dem der ikke har det i dag. Omkostningerne vil afhænge af, om studievejledningen varetages af studentermedhjælpsansatte eller fastansatte medarbejdere. For at studievejledningen kan få en tilpas kvalitet og relevans vil det være nødvendigt, at studievejlederne modtager træning/undervisning i det arbejde, de skal udføre. Dette kan f.eks. ske i samarbejde mellem skolerne og Studenterrådgivningen.

ANBEFALINGER OM UDDANNELSESSTRUKTUR OG VIDENGRUNDLAG

Afsnittet vedrører uddannelsernes indhold og struktur, herunder gradstyper og længder samt kunstnerisk udviklingsvirksomhed og forskning. Fælles for forslagene er, at de tager udgangspunkt i en justering af regler og rammer med henblik på at give institutionerne større fleksibilitet og bedre vilkår for tilrettelægge kunstneriske uddannelser med kunstnerisk praksis og kunstnerisk udviklings-virksomhed i fokus.

MULIGHED FOR MERE FLEKSIBEL UDDANNELSESSTRUKTUR OG LÆNGDE

De kunstneriske uddannelsesinstitutioner skal i højere grad kunne indrettes med den relevante uddannelsesstruktur inden for rammerne af Bologna-strukturens bestemmelser for videregående og højere videregående uddannelser. Fleksibiliteten kan anvendes til at akkreditere de uddannelser, der findes i dag, hvis det vurderes mest relevant for den konkrete uddannelse/institution i forhold til at sikre tid til den praksisbaserede undervisning og de studerendes efterfølgende beskæftigelse. Modellen muliggør bl.a. 4-årige bacheloruddannelser på Filmskolen. Ændringer vedrørende uddannelsesstrukturer fastsættes i bekendtgørelserne.

ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Det forudsættes, at ændringer af uddannelsernes struktur og længde gennemføres inden for institutionernes nuværende bevillingsmæssige rammer.

ANBEFALING TIL DEN DANSKE SCENEKUNSTSKOLE: DIREKTE ADGANG FOR BACHELORER TIL AT FORTSÆTTE PÅ KANDIDATUDDANNELSE

På Den Danske Scenekunstskole, hvor der ikke er direkte adgang fra bachelor til kandidat, og hvor der kun optages til kandidatuddannelserne hvert andet år, vælger størstedelen af de studerende indtil videre at forlade uddannelsen efter afslutning af bachelorgraden.

Udvalget anbefaler, at Den Danske Scenekunstskole giver bachelorer direkte adgang til på at kunne fortsætte på kandidatdelen og kombinerer dette med étårig optagelse til kandidatuddannelserne, frem for som nu hvert andet år.

ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

En udvidelse af adgangen til kandidatuddannelsen på Den Danske Scenekunstskole kan finansieres inden for skolens rammer ved at reducere i optaget på forskellige studieretninger eller ved at tilføre yderligere ressourcer.

ANBEFALING TIL ALLE DE KUNSTNERISKE UDDANNELSESINSTITUTIONER: RET TIL FOR BACHELORER AT KUNNE VENDE TILBAGE TIL KANDIDAT-UDDANNELSE ÉT ÅR EFTER FÆRDIGGJORT BACHELORUDDANNELSE

For at muliggøre en udvikling, hvor de studerende ét år efter bachelor kan afprøve deres færdigheder i praksis og herefter vende tilbage og tage kandidatdelen, ændres studieordningerne, sådan at der for studerende på ba/ka-struktur indføres et krav på at kunne fortsætte på kandidatuddannelsen evt. under forudsætning af en bestået prøve[31]. Til sammenligning er der på Uddannelses- og Forskningsministeriets område et retskrav på at komme ind på en relevant kandidatuddannelse tre år efter endt bachelor. På de kunstneriske uddannelser vurderer udvalget dog, at en tilbagegangsmulighed til kandidat mere end ét år efter endt bachelor ikke vil være hensigtsmæssig.

OPMÆRKSOMHEDSPUNKT

Den Danske Scenekunstskole optager for nuværende kun kandidater hvert andet år. Retten for bachelorer til at kunne vende tilbage til kandidatuddannelsen bør derfor gælde for to år på Den Danske Scenekunstskole, så længe optaget på kandidaten kun foregår hvert andet år.

[31] Eksempelvis instrumentale færdigheder på musikkonservatorierne

ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

En udvidelse af adgangen til kandidatuddannelserne vil skulle finansieres, hvilket bl.a. kan ske ved at reducere optaget på forskellige studieretninger.

GRADSTYPEBESKRIVELSERNE OPDATERES

Det er centralt, at det fastholdes, at de kunstneriske uddannelser, uddanner til det højeste niveau. Det bør ske med udgangspunkt i uddannelsernes egenart, således at kunstnerisk praksis, metoder og redskaber samt kunstnerisk udviklingsvirksomhed fremhæves som de centrale elementer i de kunstneriske uddannelsers gradstypebeskrivelser, og at videnskabelig forskning kun skal indgå, hvor det er relevant. Som det fremgår af udfordringsafsnittet, indgår der i dag nogle krav i gradstypebeskrivelserne om videnskabelig metode og teori, som udvalget vurderer er for rigide og ikke længere tidssvarende. Derfor bør gradstyperne opdateres.

Udvalget anbefaler derfor, at gradstypebeskrivelserne i akkrediteringsbekendtgørelsen opdateres, så de i højere grad afspejler uddannelsernes primære basering på kunstnerisk praksis og kunstnerisk udviklingsvirksomhed og for musikkonservatorierne også pædagogisk udviklingsvirksomhed. Gradstyperne bør fortsat muliggøre, at der kan inddrages viden fra videnskabelig forskning, da dette kan være nødvendigt i forhold til visse typer af uddannelsesindhold (f.eks. pædagogik, didaktik, viden om det kunstneriske arbejdsmarked, viden om samfundsforhold, teknologi, entreprenørskab, Arts Management etc.), Derfor bør der over alt ud for videnskabelig forskning tilføjes "hvor det er relevant". Yderligere skal KUV og kunstnerisk praksis tydeliggøres som et videngrundlag, der er særligt for de kunstneriske uddannelser. Det kan også overvejes at beskrive en kunstnerisk praksisbaseret ph.d grad, sådan som det f.eks. kendes fra Norge, hvor det har styrket uddannelsernes videngrundlag og haft positiv effekt på rekrutteringen af lærerkræfter. Gradstyperne skal danne grundlag for institutionernes løbende arbejde med revision af studieordninger og kvalitetssikring.

OPMÆRKSOMHEDSPUNKT

Det er vigtigt, at gradstyperne ikke udformes på en sådan måde, at de kunstneriske uddannelser afskæres fra at forske i kunstpædagogiske felter. Forskning på de kunstneriske uddannelser bør fortsat kunne ske på de områder, hvor institutionerne vurderer, at forskningsbasering er relevant, og den forskning der udføres skal kunne leve op til de samme krav om metode og transparens som al anden forskning.

ØKONOMISK OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Ingen.

LOVÆNDRING OM PRÆCISERING AF KUNSTAKADEMIETS FORSKNINGSFORPLIGTELSE

Udvalget anbefaler, at der foretages en lovændring om, at den nuværende lovmæssige forpligtigelse til at udøve forskning på Kunstakademiet erstattes af en ny bestemmelse om, at Kunstakademiet kan udøve forskning på linje med de øvrige institutioner. Med ændringen vil alle videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet få den samme forpligtelse i forhold til videnskabelig forskning: At det er noget de kan gøre, ikke noget de skal.

ANBEFALING TIL KUNSTAKADEMIET: GENTÆNKNING AF FORSKNINGSLABORATORIUM

Udvalget vurderer, at det forholdsvis høje antal eksternt finansierede forskere og ph.d.-studerende på Kunstakademiet bidrager til at trække Kunstakademiets uddannelser mod et mere videnskabeligt og akademisk videngrundlag på bekostning af kunstnerisk praksis og kunstnerisk udviklingsvirksomhed. Derfor anbefaler udvalget, at Kunstakademiet gentænker vægtningen af eksternt finansierede forskere og ph.d.-studerende i forhold til antallet af ansatte med en baggrund i kunstnerisk praksis og KUV- projekter.

PRÆCISERING AF KUV-BESKRIVELSE

Udvalget anbefaler, at Kulturministeriet nedsætter en arbejdsgruppe, der skal opdatere definitionen af kunstnerisk udviklingsvirksomhed, så den i højere grad afspejler et kunstnerisk praksis- og værkbaseret fokus. En præcisering af KUV-definitionen på Kulturministeriets område bør tydeliggøres KUV som en opbygning af delbar viden, der direkte udspringer af kunstnerisk værkproduktion og kunstnerens processer. Tilsvarende bør der udvikles en nøjere definition på pædagogisk udviklingsvirksomhed (PUV) på musikkonservatorierne. Der skal i den nye definition være en klar begrebsmæssig adskillelse af KUV og videnskabelig forskning. Formulering af en ny definition bør inddrage eksterne parter, herunder de kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Uddannelses- og Forskningsministeriet.

En beskrivelse i KUV-definitionen af KUV som en erkendelsespraksis på kunstens præmisser vil tydeliggøre, at der ikke er tale om en akademisering af de kunstneriske uddannelser – men at uddannelserne har et videngrundlag, der tager udgangspunkt i en konkret kunstnerisk praksis med delbar viden, som skal bringe det samlede kunstneriske felt videre.

ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Ingen.

ANBEFALING TIL KUR:
EVALUERING AF KONSTRUKTIONEN MED KUV-UDVALG OG VIDENSCENTER

KUV-udvalget har til opgave at bedømme og yde tilskud til KUV-projekter af KUV-puljen, som udgør 7,5 mio. kr. Udvalget vurderer, at konstruktionen med et udvalg virker administrativt tung. Desuden er en del af midlerne i puljen gået til projekter, der havde mere præg af forskning end af KUV. Videnscenteret, som skal koordinere og facilitere institutionernes KUV-arbejde og desuden sekretariatsbetjene KUV-udvalget, koster årligt 1,7 mio. kr. Udvalget anbefaler, at Kulturministeriets Rektorer (KUR) foretager en evaluering af konstruktionen omkring KUV-udvalget og Center for Kunstnerisk Viden og Udvikling. Evalueringen skal bl.a. vurdere, om udvalget har den rette sammensætning og den rigtige konstruktion i forhold til fordeling af KUV-puljen. Evalueringen skal også vurdere om videnscenteret har et tilstrækkeligt praksisbaseret og tværinstitutionelt fokus og tilstrækkelige kompetencer fra kunstnerisk praksis samt kunstnerisk og pædagogisk udviklingsvirksomhed blandt videncentrets medarbejdere til, at centret kan være en ressource for alle institutionerne, samt om det er placeret rigtigt på Kunstakademiet.

ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

En evaluering forventes at kunne gennemføres inden for institutionernes nuværende økonomiske ramme.

ANBEFALINGER OM RELEVANS OG KVALITETSSIKRING

AFBUREAUKRATISERING AF AKKREDITERING – TILPASNING TIL DE KUNSTNERISKE UDDANNELSER

Institutionerne har overordnet positive erfaringer med de hidtidige uddannelses- og institutionsakkrediteringer, som har medført et skærpet fokus på kvalitetssikring, relevans og transparens. Men der er også udfordringer, da akkrediteringerne stiller formaliseringskrav til institutionerne, som kan tage tid og ressourcer fra undervisning og videnproduktion, og som stiller dokumentationskrav, der ikke opleves som proportionale eller fit for purpose. Udvalget vurderer, at det fortsat er vigtigt, at uddannelserne med jævne mellemrum måles på relevans og kvalitet, men at der er behov for en forenkling og afbureaukratisering, og at der bør udvikles et lettere akkrediteringskoncept, som passer til de kunstneriske uddannelser.

Udvalget anbefaler derfor, at Kulturministeriet ændrer akkrediteringskonceptet på Kulturministeriets område med inddragelse af institutionerne og Akkrediteringsinstitutionen. Målet skal være, at der ikke hvert sjette år skal ske en ny institutionsakkreditering, men at institutionerne selv med jævne mellemrum skal rapportere om status for deres kvalitetssikring. Udgangspunktet kunne f.eks. være, at institutionerne skal vise kunne vise,

– at de arbejder med vidensmiljøer,
– at de evaluerer deres undervisning og følger op på, om den er relevant for de studerendes kommende arbejdsliv.

Desuden bør akkrediteringskriterierne tilpasses institutionernes størrelse og indhold, bl.a. med færre dokumentationskrav. En forenkling og afbureaukratisering af akkrediteringsprocesserne med vægt på fit for purpose.og dermed en lettelse af de administrative byrder for institutionerne i forbindelse med fremtidige akkrediteringer.

ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

En forenkling af akkrediteringskrav vil kunne frigøre ressourcer.

ØGET SAMARBEJDE OM BESKÆFTIGELSESANALYSER

Analysen af dimittendernes arbejdsliv fremlægger på grundlag af Danmarks Statistiks registerdata nogle samlede nøgletal for alle de kunstneriske uddannelsers dimittender. Det kan overvejes, om analysen bør gentages med jævne mellemrum og eksempelvis offentliggøres i en fælles publikation. Udvalget anbefaler, at Kulturministeriets Rektorer (KUR) igangsætter et samarbejde om at gentage og udvikle analysen af dimittendernes arbejdsliv.

ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Der vil være en omkostning ved datatræk og behandling af data.

SAMARBEJDE OM FÆLLES STRATEGISK KOMMUNIKATION AF DE KUNSTNERISKE UDDANNELSERS BIDRAG TIL SAMFUNDET

De kunstneriske uddannelser spiller en meget væsentlig rolle i forhold til at forsyne det danske kunst og kulturliv med nye skuespillere, musikere, billedkunstnere, instruktører, tonemestre, fotografer, klippere, scenekunstteknikere og meget mere. Skolerne er i den sammenhæng uundværlige for at sikre, at der i Danmark produceres og udvikles ny kunst og kan gennemføres produktioner på højt kunstnerisk niveau. På trods af skolernes vigtige bidrag til dansk kunst og kulturliv er deres aktiviteter kun begrænset kendt i den brede offentlighed. Uddannelserne vigtige rolle og historie bliver i dag ikke formidlet i forhold til den vigtige opgave de løfter, men typisk i forbindelse med enkeltsager, der vokser sig store i medierne.

Udvalget anbefaler derfor, at Kulturministeriets Rektorer (KUR) igangsætter et samarbejde, der skal styrke institutionernes fælles strategiske kommunikation om uddannelsernes vigtige rolle i forhold til et forsyne kunst- og kulturlivet samt om deres

væsentlige samfundsbidrag generelt f.eks. også på det musikpædagogiske område. Samarbejdet skal styrke uddannelsernes synlighed for den brede offentlighed og understøtte, at institutionerne får en samlet tydelig fortælling om deres arbejde og relevans. Samarbejdet kan ligeledes understøtte, at der skabes nye muligheder for møder mellem de studerende og offentligheden.

ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Der vil være en omkostninger ved etablering et samarbejde om fælles strategisk kommunikation om de kunstneriske uddannelsers relevans og samfundsbidrag, herunder til de aktiviteter samarbejdet kan afstedkomme.

ANBEFALINGER OM FORRETNINGSFORSTÅELSE OG BESKÆFTIGELSESFREMME

Udvalget anerkender det arbejde, som institutionerne har gjort for at fremme entreprenørskab på de kunstneriske uddannelser og styrke de studerendes kompetencer som kunstneriske innovatorer og iværksættere. Dette arbejde bør fastholdes og videreudvikles. Men udvalget mener også, at der er brug for at tænke forretningsforståelse mere praktisk og konkret i forhold til beskæftigelse omverdensforståelse, socialt ansvar og samfundsmæssig relevans, og at det bør være en integreret del af undervisningen i kunstnerisk praksis.

Det er vigtigt, at institutionerne tænker forretningsforståelse konkret som kunstneriske formater, formidling, synliggørelse, proaktiv opbygning af netværk og bl.a. inddrager erfaringer fra tidligere studerende omkring karriereveje. Det handler bl.a. om at hjælpe de studerende med at synliggøre sig i forhold brancherne, om at støtte og facilitere netværk og fællesskaber, som dimittenderne kan have nytte af efter endt studietid, og om at inddrage erfaringer fra tidligere studerende omkring karriereveje Ligeledes mener udvalget, at musikkonservatoriernes arbejde med at ruste dimittenderne til en fremtid som undervisere bør inspirere de øvrige kunstneriske uddannelser til at styrke det kunstpædagogiske felt og opbygge relationer til f.eks. kulturskolerne.

ØGET FOKUS PÅ BESKÆFTIGELSE

Udvalget anbefaler, at institutionerne arbejder med at tænke forretningsforståelse som en integreret del af kunstnerisk praksis og konkret i forhold til beskæftigelse og bl.a. udvikler nye redskaber til:

- At synliggøre de studerende og hjælpe dem til at skabe netværk med brancherne
- At skabe gode faciliteter og forudsætninger for, at de studerende kan danne fællesskaber
- Inddrager erfaringer fra tidligere studerende omkring karriereveje

I arbejdet kan der trækkes på institutionernes egne erfaringer vedr. bl.a. karrierestart og inkubatorforløb og på de erfaringer institutionerne har gjort sig Entre-netværket, som ledes af Det Jyske Musikkonservatorium. Yderligere kan der i forhold til afgangsstuderende tænkes i øget samarbejde med aftagermiljøer og fonde mv. om karrierestartsinitiativer for de kommende dimittender.

EVALUERING AF CAKI OG STYRKELSE AF TVÆRKUNSTNERISKE STUDENTERPROJEKTER

Udvalget anbefaler, at Kulturministeriets Rektorer (KUR) iværksætter en evaluering af Center for Anvendt Kunstnerisk Innovation (CAKI). CAKI's formål var oprindeligt at facilitere og støtte de studerendes tværkunstneriske samarbejdsprojekter i det tidligere Workshop-scenen. Efterfølgende har CAKI udviklet sig mere i retning af et videnscenter for entreprenørskab. Udvalget mener, at tværkunstneriske samarbejdsprojekter mellem studerende er vigtigt, og at institutionerne bør prioritere dette. Udvalget anbefaler derfor en evaluering af Center for Anvendt Kunstnerisk Innovation CAKI med henblik på, om centeret i sin nuværende form fortsat er relevant for de syv uddannelsesinstitutioner.

ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Der er allerede i dag ressourcer til entreprenørskab.

KUR SAMARBEJDER OM STYRKELSE AF PÆDAGOGIK PÅ TVÆRS AF INSTITUTIONERNE

Musikkonservatoriernes erfaringer med pædagogik, PUV og med at opbygge stærke relationer til musikskolerne udbredes til at iværksætte lignende satsninger på Den Danske Scenekunstskole, Den Danske filmskole og Kunstakademiet. Der kan f.eks. nedsættes en fællesarbejdsgruppe herom i regi af KUR.

OVERSIGT OVER UDVALGETS ANBEFALINGER

ANBEFALINGER OM LEDELSE OG ORGANISERING

Syv bestyrelser for syv institutioner
Fortsat udvikling af KUR-samarbejdet
Et nyt bestyrelsesforum, som årligt mødes med kulturministeren
Strukturen for de kunstneriske uddannelser skal løbende vurderes i forhold til samfundets og kulturlivets udvikling

ANBEFALINGER OM TRYGGE KLAGEVEJE OG STUDENTERDEMOKRATI

Forbedring af metoder og kultur for studenterevalueringer
Studievejledning og studenterambassadør

ANBEFALINGER OM VIDENGRUNDLAG

Mere fleksibel uddannelsesstruktur og længde
Anbefaling til Den Danske Scenekunstskole: Direkte adgang for bachelorer til at fortsætte på kandidatuddannelse
Anbefaling til alle de kunstneriske uddannelsesinstitutioner: Ret til for bachelorer at kunne vende tilbage til kandidat
Gradstypebeskrivelserne opdateres
Lovændring om præcisering af Kunstakademiets forskningsforpligtelse
Anbefaling til Kunstakademiet: Gentænkning af forskningslaboratoriet
Præcisering af KUV-beskrivelse
Gentænkning af KUV-udvalget og KUV-centret

ANBEFALINGER OM RELEVANS OG KVALITETSSIKRING

Afbureaukratisering af akkreditering – tilpasning til de kunstneriske uddannelser
Øget samarbejde om beskæftigelsesanalyser
Samarbejde om styrkelse af de kunstneriske uddannelsers strategiske kommunikation

ANBEFALINGER OM FORRETNINGSFORSTÅELSE

Øget fokus på beskæftigelse
Øget fokus på pædagogik
Evaluering af CAKI og styrkelse af tværkunstneriske studenterprojekter

BILAG

BILAG

Bilag 1. Kommissorium 37
Bilag 2. Fremgangsmåde 39
Bilag 3. Institutionslandskabet 41
Bilag 4. Love og regler 44
Bilag 5. Eksempel på sammenstilling af bekendtgørelse og typebeskrivelse på Den Danske Scenekunstskoles område 46
Bilag 6. Analyse af dimittendernes arbejdsliv 47
Bilag 7. Metode og datakilder 56
Bilag 8. Baggrund for tabeller og figurer 57
Bilag 9. Beskrivelse af branchekoder 62
Bilag 10. Kortlægning af opgaver og ansvar for bestyrelser på det øvrige videregående uddannelsesområde 66
Bilag 11. Bestyrelser på det øvrige uddannelsesområde – sammensætning og udpegning 67
Bilag 12. Internationale erfaringer med organisering af kunstskoler 69
Bilag 13. Opgaver i de eksisterende kollegiale råd og interne nævn på de kunstneriske uddannelser 71
Bilag 14. Oversigt over interne råd, nævn og udvalg på de kunstneriske uddannelser 73
Bilag 15. Kilder/litteratur 81

BILAG 1.
KOMMISSORIUM FOR UDVALGET FOR REFORM OG UDVIKLING AF DE KUNSTNERISKE UDDANNELSER

Regeringen ønsker en undersøgelse af ledelse og strukturer på hele det kunstneriske uddannelsesområde.

Undersøgelsen skal indeholde:

1. En analyse af de ledelsesmæssige og organisatoriske udfordringer som findes på de kunstneriske uddannelser i dag.

2. Forskellige scenarier og modeller for udvikling af de kunstneriske uddannelser. I scenarierne skal der ske en afvejning af følgende hensyn:

   - Fokus på den kunstneriske og håndværksmæssige praksis.
   - Styrkelse af ledelseskraften, der kan sikre institutionernes rektorer en faglig og ledelsesmæssig sparring.
   - Trygge klageveje og klare procedurer i sager om sexisme, mobning og trivselsproblemer.
   - Demokratiske strukturer, der kan sikre forankring i organisationen af beslutninger, herunder studenterindflydelse.
   - Øget fokus på forretningsforståelsen på uddannelserne og på, hvordan de studerende kan lære at tænke forretning og være opsøgende og række ud til nye brugergrupper.

3. Anbefalinger til fremtidig organisering og governance af det kunstneriske uddannelsesområde.

Hver af anbefalingerne skal følges af en beregning af eventuelle meromkostninger i forhold til uddannelsesinstitutionernes nuværende bevilling.

ORGANISERING AF UNDERSØGELSEN

Undersøgelsen varetages af et udvalg bestående 13 medlemmer, der har kendskab til de kunstneriske uddannelsers indhold, organisering og arbejdsmarked.

FORMAND:
Udvalgets formand er afdelingschef i Kulturministeriet Steen Kyed. Udvalget sekretariatsbetjenes af Kulturministeriets departement.

MEDLEMMER:
2 repræsentanter udpeges af Kulturministeriets Rektorer (KUR) af deres midte.
2 repræsentanter for de ansatte, idet KUR sørger for, at der udpeges to repræsentanter for de ansatte med henblik på at sikre bedst mulig institutionel og genremæssig repræsentation.

1 repræsentant for studerende udpeges af kulturnetværket/ Konservatorie-studerendes Fællesråd (KSF)
1 repræsentant for studerende udpeges af Danske Studerendes fællesråd (DSF)
2 repræsentanter for aftagerne udpeges af aftagerpanelernes formænd i fællesskab
4 medlemmer udpeges af ministeren

UDVALGETS SAMMENSÆTNING SKAL AFSPEJLE:

- Kunstfaglig og håndværksmæssig erfaring, der dækker de relevante kunstarter, dvs. film, scenekunst, billedkunst, klassisk musik og rytmisk musik
- Uddannelsesmæssig indsigt/erfaring
- Ledelsesmæssigt perspektiv (bestyrelses- og ledelseserfaring)
- Entreprenørskab/forretnings- og brancheforståelse

UDVALGET SKAL BL.A. INDDRAGE FØLGENDE INTERESSENTER:

- Repræsentanter fra de kunstneriske uddannelsesinstitutioners ledelser
- Nuværende studerende på de kunstneriske uddannelsesinstitutioner, herunder relevante studenterorganisationer
- Nuværende ansatte/undervisere
- Brancheorganisationer, herunder relevante fagforbund med kendskab til de kunstneriske dimittenders arbejdsmarked
- Eksperter/-forskere, herunder tidligere ansatte og dimittender
- Uddannelseseksperter og forskere med viden om uddannelsernes indholdsmæssige og organisatoriske udvikling i Danmark og udlandet.

Derudover skal udvalget inddrage relevante rapporter og data til at belyse de kunststuderendes uddannelse og arbejdsmarked.

Undersøgelsen skal være afsluttet den 31. oktober 2021.

BILAG 2.
FREMGANGSMÅDE

Udvalget har holdt syv udvalgsmøder og to heldagsseminarer i perioden marts-oktober 2021. På møderne har udvalget behandlet og drøftet et større materiale relateret til udvalgets opdrag i kommissoriet, hvoraf en del er vedlagt som bilag til rapporten.

Udvalget har på tre temamøder om henholdsvis:
1. Ledelse og organisering
2. Videngrundlag og praksisbasering
3. Relevans og kvalitetssikring

fået viden, input og inspiration fra følgende gæster:
- Rektor for det Kongelige Akademi Lene Dammand Lund, der fortalte om akademiets erfaringer med bestyrelsesarbejde.
- Dekan ved det kunstneriske fakultet ved Göteborg Universitet Sanne Kofod Olsen, der holdt oplæg om fakultetets erfaringer med styring og udvikling af kunstneriske uddannelser.
- Formand for Akkrediteringsrådet Per B. Christensen holdt oplæg for udvalget om akkreditering og kvalitetssikring.

Derudover har de medarbejder- og studenterrepræsentanter, der er udpeget til udvalget, bidraget med oplæg om hhv. praksisbasering samt evalueringskultur og klageveje.

Endelig har udvalget afholdt et dialogmøde med kulturbrancherne.

Udvalgets arbejde strækker sig over syv måneder fra marts til november 2021 og falder i to overordnede faser:

FASE 1. AFDÆKNING (FORÅR 2021)

- Indhentning af data og materiale
- Kortlægning af området
- Temamøder med gæster
- Igangsætning og drøftelse af analyse af dimittendernes arbejdsliv

Udvalgets afdækning og drøftelser baserer sig dels på udvalgsmedlemmernes faglige viden dels på en række rapporter og undersøgelser (se kilder og litteratur i bilag 10). Udvalgets arbejde har derudover også behandlet både den gældende lovgivning for uddannelserne på Kulturministeriets område samt søgt inspiration i de love og regler, der er gældende for sammenlignelige offentlige uddannelsesinstitutioner f.eks. i forhold til opgave og ansvarsfordeling omkring bestyrelser.

I forhold til relevans/beskæftigelse er der i forbindelse med udvalgets arbejde foretaget et større nyt analysearbejde om beskæftigelsen for dimittender fra de kunstneriske uddannelser (bilag 4-7).

I tillæg hertil er internationale erfaringer med organisering og drift af kunstneriske uddannelser indgået som baggrund for udvalgets arbejde. En liste over de institutioner udvalget har søgt inspiration i findes i bilag 11.

FASE 2: BRANCHEINDDRAGELSE, RAPPORTSKRIVNING OG ANBEFALINGER (SOMMER/EFTERÅR 2021)

- Heldagsseminar om hovedlinjerne i rapporten
- Udarbejdelse af rapport og anbefalinger
- Heldagsseminar den 26. september
- Dialogmøde med branchen den 14. oktober
- Interne arbejdsmøder i udvalget
- Offentliggørelse af rapport og anbefalinger den 22. november 2021

SEKRETARIAT

Kasper Gori Verdoner
Julie Haagen
Anne Hallenberg
Tobias Ameland Maltesen

BILAG 3.
INSTITUTIONSLANDSKABET

DE KUNSTNERISKE UDDANNELSER – ET OVERB

DJM = Det Jyske Musikkonservatorium
SDMK = Syddansk Musikkonservatorium
DDSKS = Den Danske Sceneskole
DKDM = Det Kongelige Danske Musikkonservatorium
RMC = Rytmisk Musikkonservatorium
DDF = Den Danske Filmskole
* = selvejende, ikke omfattet af lov

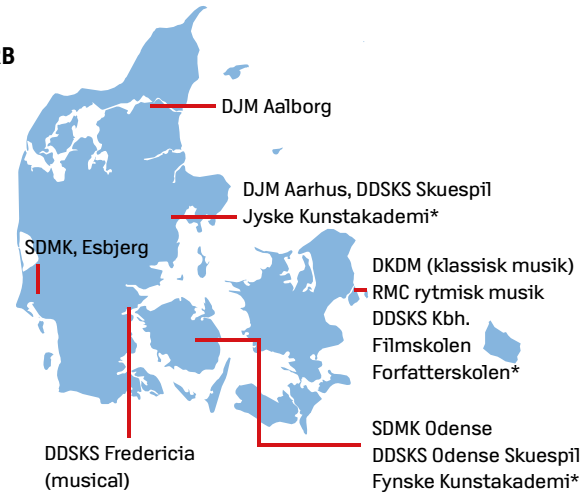

De fire musikkonservatorier, Det Kongelige Danske Kunstakademi, Den Danske Filmskole og Den Danske Scenekunstskoler er omfattet af lov om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet og er reguleret nærmere i bekendtgørelser om de enkelte skoler, som bl.a. fastlægger, hvilke uddannelser institutionerne skal tilbyde samt forhold vedr. ledelse og organisation.

DET JYSKE MUSIKKONSERVATORIUM

Nøgletal	2021
Bevilling, mio. kr.	83
Antal studenterårsværk	410

Det Jyske Musikkonservatorium har en afdeling i Aarhus med ca. 300 studerende og en i Aalborg med ca. 100 studerende. Der udbydes en række bachelor-, kandidat-og solistuddannelser inden for rytmisk, klassisk og elektronisk musik. Afdelingen i Aarhus er placeret i Musikhuset Aarhus og råder over et stort antal undervisnings- og øvelokaler, koncertsale samt lydstudier. De studerende er fordelt på klassisk, rytmisk og elektronisk linje, f.eks. musiker/instrumenter, sang, elektronisk komposition, musik/korledelse, musikpædagog. Afdelingen i Aalborg er placeret i Musikkens Hus og råder over en række moderne undervisnings- og øvelokaler samt lydstudier og en rytmisk koncertsal. Der udbydes uddannelser inden for bl.a. rytmisk korledelse samt Elektronisk lyd og musik.

SYDDANSK MUSIKKONSERVATORIUM

Nøgletal	2021
Bevilling, mio. kr.	46
Antal studenterårsværk	260

Syddansk Musikkonservatorium er placeret dels i Odense med 150 studerende dels i Esbjerg med ca. 110 studerende. Der udbydes en række bachelor-, kandidat- og solistuddannelser inden for rytmisk, klassisk og elektronisk musik. Afdelingen i Odense har hjemme i kultur- og konferencehuset Odeon og samarbejder med en række lokale kulturinstitutioner, herunder Odense Symfoniorkester, Musikhuset Dexter, Odense Musikbibliotek, TipToe BigBand og Studenterhus Odense. Afdelingen i Esbjerg uddanner inden for rytmisk og klassisk musik, elektronisk musik og lydkunst, folkemusik og filmkomponist og samarbejder med en række lokale kulturinstitutioner.

RYTMISK MUSIKKONSERVATORIUM

Nøgletal	2021
Bevilling, mio. kr.	37
Antal studenterårsværk	196

Rytmisk Musikkonservatorium er et specialkonservatorium med kun rytmiske musikuddannelser. Konservatoriet har 196 studerende og udbyder bachelor-, kandidat- og solistuddannelser inden for 11 uddannelsesretninger f.eks. musiker, musik-produktion, komposition, music management, music performance, music education. Konservatoriet er placeret i København på Holmen og råder over koncertsale og specialindrettede lydstudier mv. Konservatoriet ligger i nærheden af andre kunstneriske uddannelser, herunder Den Danske Filmskole og Den Danske Scene-kunstskole og samarbejder med en lang række kulturinstitutioner, spillesteder, musikudgivere mv.

DET KONGELIGE DANSKE MUSIKKONSERVATORIUM

Nøgletal	2021
Bevilling, mio. kr.	91
Antal studenterårsværk	342

Det Kongelige Danske Musikkonservatorium er et specialkonservatorium med kun klassiske musikuddannelser. Konservatoriet har 340 studerende og udbyder bachelor-, kandidat- og solistuddannelser inden for 18 uddannelsesretninger på forskellige instrumenter, sang/opera, komposition, orkesterdirigent, orgel/kirkemusik, musikpædagog mv. Konservatoriet er placeret i København i det tidligere DR-Radiohus med rådighed over specialindrettede koncertsale og lydstudier, øverum, instrumentsamlinger, bibliotek mv. Konservatoriet samarbejder med Det Kongelige Teater om Operaakademiet og med orkestre, ensembler, musikskoler og koncertarrangører om praktikmuligheder mv.

DEN DANSKE SCENEKUNSTSKOLE

Nøgletal	2021
Bevilling, mio. kr.	81
Antal studenterårsværk	226

Den Danske Scenekunstskole har fire afdelinger: København, Aarhus, Odense og Fredericia. København, Aarhus (skuespil og dramatisk skrivekunst), Odense (skuespil) og Fredericia (musical). Skolen udbyder 9 bacheloruddannelser og 3 kandidatuddannelser inden for bl.a. skuespil, dramatisk skrivekunst, iscenesættelse, instruktion, scenografi, lyd, lys, dans og koreografi. Afdelingen i København har omkring 160 studerende fordelt på: scenografi, instruktion, lyd, lys, skuespil, produktionsledelse, realisering/rekvisitkonstruktion, dans og koreografi. Afdelingerne i Aarhus, Odense og Fredericia er noget mindre med 21-24 studerende, primært inden for skuespil og musical, se tabel 2. De tre uddannelsesafdelinger ligger i nær tilknytning til og samarbejde med teatrene i de tre byer.

DET KONGELIGE DANSKE KUNSTAKADEMIS BILLEDKUNSTSKOLER

Nøgletal	2021
Bevilling, mio. kr.	49
Antal studenterårsværk	170

Det Kongelige Danske Kunstakademi har ca. 170 studerende og udbyder en tre-årig bacheloruddannelser og 4 kandidatuddannelser, også kaldet professorskoler: Malerskolen,

Konceptuelle og kontekstuelle praksisser, Mediekunst, Billedhugger-skolen. Akademiet blev grundlagt i 1754, hvor det blev placeret på Charlottenborg Slot på Kgs. Nytorv i København. Akademiet driver også driver Kunsthal Charlottenborg, der er åben for publikum og er nabo til den lille institution Akademiraadet, der bl.a. ejer en historisk kunstsamling.

DEN DANSKE FILMSKOLE

Nøgletal	2021
Bevilling, mio. kr.	48
Antal studenterårsværk	96

Den Danske Filmskole har 96 studerende og udbyder otte fireårige uddannelser der spiller sammen i konkrete produktioner: Fiktions-, dokumentar- og animations-instruktur, klipper, tonemester, fotograf, manuskript og producent. Skolen er beliggende på Holmen i København med specialindrettede studier, redigeringsrum, biograf og tekniske faciliteter.

BILAG 4.
LOVE OG REGLER

LOVE

Lov om de videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet (LBK nr. 732 af 14. juni 2016)
https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2016/732

De kunstneriske uddannelser, som er omfattet af lov om de videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet, er: Det Jyske Musikkonservatorium, Syddansk Musikkonservatorium, Det Kongelige Danske Musikkonservatorium og Rytmisk Musikkonservatorium, Den Danske Scenekunstskole, Den Danske Filmskole og Kunstakademiets Billedkunstskoler[1].

Loven fastlægger formål og opgaver for uddannelsesinstitutionerne, hvoraf det vigtigste er at uddanne de studerende inden for de respektive kunstneriske felter. Af loven fremgår også, at institutionerne skal fremme deres kunstområder og det kulturliv, der knytter sig hertil, og udbrede kendskabet til arbejdsmetoder og resultater inden for deres fagområder. Loven fastlægger desuden uddannelsernes struktur og niveau på et overordnet niveau og giver ministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler i bekendtgørelser. Endelig fremgår det af loven, at uddannelsesinstitutionerne og institutionernes udbud af videregående uddannelser skal kvalitetssikres (akkrediteres) i henhold til lov om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner, inden de udbydes. De fleste af de kunstneriske uddannelser er opbygget som treårige bacheloruddannelser og toårige kandidatoverbygninger, svarende til den struktur Danmark overordnet har valgt at basere sine akademiske uddannelser på med udgangspunkt i Bolognaprocessen. På musikkonservatorierne blev strukturen indført i 2008, på Kunstakademiet i 2011 og på Den Danske Scenekunstskole i 2015. Den Danske Filmskole har som den eneste ikke en bachelor/kandidatstruktur, men er derimod tilrettelagt som et samlet fire-årigt uddannelsesforløb. Der findes ikke en kunstnerisk phd. grad, men solistuddannelserne, som findes på musikkonservatorierne, kan på nogle parametre ses som en praksisbåret kunstnerisk specialisering som parallel til en ph.d. Den vigtigste forskel mellem de akademiske og de kunstneriske grader er, at der ikke stilles samme krav om videnskabelig forskningsbasering til en kunstnerisk grad som til en akademisk. Der stilles derimod krav om kunstnerisk udviklingsvirksomhed, som er vidensopbygning- og formidling bygget op omkring kunstnerisk praksis.

Akkrediteringsloven Akkrediteringsloven (LBK nr. 173 af 2. marts 2018)

Akkrediteringsloven giver hjemmel til, at kulturministeren kan fastsætte nærmere regler på Kulturministeriets område for akkreditering således, at uddannelsesinstitutionerne kan udvikle deres kvalitetssikringssystemer med respekt for deres egne særlige karakteristika.

Det danske akkrediteringssystem omfatter universiteter, professionshøjskoler og erhvervsakademier samt de kunstneriske og de maritime uddannelsesinstitutioner. Systemet blev etableret i 2007 og har til formål at styrke uddannelsesinstitutionernes arbejde med at udvikle uddannelser af høj faglig kvalitet og relevans. Uddannelserne akkrediteres til de forskellige niveauer, der er beskrevet i den danske kvalifikationsramme for videregående uddannelser, dvs. f.eks. erhvervsakademiniveau, bachelorniveau, kandidat- eller phd.niveau. I akkrediteringen vurderes uddannelserne ift. det niveau, de skal leve op til, ligesom de vurderes på kvalitet og relevans ift. arbejdsmarkedet. Der opstilles rammer og kriterier for, hvordan en god uddannelse tilrettelægges, samt hvordan man sikrer kvaliteten på daglig basis, herunder f.eks. via fokus på læring, gennemførsel og frafald. Målet er, at den enkelte institution har et kvalitetssikringssystem, der understøtter uddannelsernes kvalitet og relevans. Det danske akkrediteringssystem baserer sig på princippet om peer review eller fagfællebedømmelse, således at det er ekspertpaneler fra andre og lignende uddannelsesinstitutioner, der forestår vurderingen af uddannelsernes kvalitet og institutionernes kvalitetssikring.

[1] Derudover yder Kulturministeriet støtte til tre selvejende kunstneriske uddannelsesinstitutioner: Det Jyske Kunst-akademi, Det Fynske Kunstakademi og Forfatterskolen

BEKENDTGØRELSER

Bekendtgørelse om Den Danske Filmskole (BEK 1484 af 16. okt. 2020)
https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1484

Bekendtgørelse om musikkonservatorierne og Operaakademiet
(BEK 1476 af 15. okt. 2020)
https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1476

Bekendtgørelse om Den Danske Scenekunstskole (BEK 1475 af 15. okt. 2020) https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1475

Bekendtgørelse om Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler
(BEK 1474 af 15. okt. 2020)
https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1474

Akkrediteringsbekendtgørelsen (BEK 339 af 6. april 2016)
https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2016/339

Bekendtgørelse om internationale studieforløb (BEK 64 af 14. januar 2016)
https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2016/64

Bekendtgørelse om opkrævning af betaling fra udenlandske studerende på de videregående kunstneriske uddannelser under Kulturministeriet
(Betalingsbekendt-gørelsen) BEK nr 36 af 4. januar 2019
https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/36

Bekendtgørelserne fastsætter de nærmere regler om uddannelsesinstitutionernes indhold, herunder om udbuddet af uddannelser, uddannelsernes længde og ECTS-vægtninger[2], samt om institutionernes styrelse, herunder ledelse, skoleråd, studienævn mv. Derudover findes der på bekendtgørelsesniveau regler om akkreditering, internationale studieforløb og opkrævning af betaling for udenlandske studerende. ECTS er indført som et pointsystem, der viser de forskellige uddannelses-elementers prioritering og arbejdsbelastning på uddannelserne. På de kunstneriske uddannelser er ECTS indført på en måde, der afspejler uddannelsernes indhold, hvor de praksisbaserede fag vægtes højt, mens redskabsfag eller sidefag fylder mindre. Nogle af uddannelserne (musikkonservatorierne) benytter karaktersystemet, Kunstakademiet benytter bedømmelse i form af bestået/ikke bestået, mens der på bl.a. Den Danske Scenekunstskole og Filmskole ikke benyttes karakterer, men evalueringer.

[2] ECTS er et pointsystem, der viser de forskellige uddannelses-elementers prioritering og arbejdsbelastning på ud-dannelserne. På de kunstneriske uddannelser er ECTS indført på en måde, der afspejler uddannelsernes indhold, hvor de praksisbaserede fag vægtes højt, mens redskabsfag eller sidefag fylder mindre. Nogle af uddannelserne (musikkon-servatorierne) benytter karaktersystemet, Kunstakademiet benytter bedømmelse i form af bestået/ikke bestået, mens der på bl.a. Den Danske Scenekunstskole og Filmskole ikke benyttes karakterer, men evalueringer.

BILAG 5.
EKSEMPEL PÅ SAMMENSTILLING AF BEKENDTGØRELSE OG TYPEBESKRIVELSE PÅ DEN DANSKE SCENEKUNSTSKOLES OMRÅDE

Kandidatniveau	Kvalifikationsramme	Bekendtgørelse
1.	Skal inden for fagområdet have viden, som på udvalgte områder er baseret på internationalt anerkendt kunstnerisk praksis, kunstnerisk udviklingsvirksomhed og førende forskning inden for relevante fagområder.	Skal inden for fagområdet have viden, som på udvalgte områder er baseret på internationalt anerkendt kunstnerisk praksis, kunstnerisk udviklingsvirksomhed og, hvor det er relevant, førende forskning.
2.	Skal kunne forstå og reflektere over fagområdets viden samt kunne identificere kunstneriske udfordringer og videnskabelige problemstillinger.	Skal kunne forstå og reflektere over fagområdets viden samt kunne identificere kunstneriske udfordringer og, hvor det er relevant, videnskabelige problemstillinger.
3.	Skal mestre fagområdets kunstneriske metoder, redskaber og udtryksformer og kunne anvende relevante videnskabelige metoder og redskaber, samt mestre generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for fagområdet.	Skal mestre fagområdets kunstneriske metoder, redskaber og udtryksformer […] samt mestre generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for fagområdet.
4.	Skal kunne vurdere og vælge blandt fagområdets kunstneriske metoder og redskaber og videnskabelige teorier, samt på et kunstnerisk eller videnskabeligt grundlag opstille nye udtryk og løsningsmodeller	Skal kunne vurdere og vælge blandt fagområdets kunstneriske metoder og redskaber […], samt på et kunstnerisk […] grundlag opstille nye udtryk og løsningsmodeller.

Grønt = anbefales indført i gradstypebeskrivelse
Gult = anbefales slettet fra gradstypebeskrivelse

BILAG 6.
ANALYSE AF DIMITTENDERNES ARBEJDSLIV

Analysen ser nærmere på dimittendernes ledighed, indkomstforhold og arbejdsmarkedstilknytning, herunder hvilke brancher de får beskæftigelse i, om de f.eks. arbejder som lønmodtagere eller selvstændige. Dette belyses med CPR-registerdata fra Danmarks Statistik. Der er i bilag x og y redegjort nærmere for, hvilke populationer der ligger til grund for de enkelte tabeller og figurer.

Der præsenteres i det følgende en række figurer med forskellig information om de forskellige uddannelsers dimittender. Af pladshensyn anvendes følgende forkortelser i visse af figurerne:

Det Kgl. Danske Musikkonservatorium	DKDM
Rytmisk Musikkonservatorium	RMC
Det Jyske Musikkonservatorium	DJM
Syddansk Musikkonservatorium	SDMK
Den Danske Scenekunstskole (2016-)	DDSKS (2016-)
Kunstakademiets Billedkunstskoler	BKS
Den Danske Filmskole	DDF

I figur 1 er bruttoledigheden for de syv statslige uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet vist for en fireårig periode 2016-2019. Bruttoledigheden er en indikator for uddannelsernes relevans og indgår derfor som nøgletal i forbindelse med uddannelsernes akkreditering. Bruttoledigheden omfatter alle personer i alderen 16-64 år, som står til rådighed for arbejdsmarkedet[4]. Populationen udgøres af samtlige dimittender 2016-2019, i alt 3.269 personer.

DIMITTENDERNES BESKÆFTIGELSE

I figur 1 vises bruttoledigheden for de syv statslige uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet sammenholdt med alle kunstneriske uddannelser[5] og med alle uddannelser under humaniora og teologi. Ledigheden er opgjort i 2019 på baggrund af dimittendårgangene 2018, 2016 samt alle dimittender fra 2000-2018, dvs. henholdsvis 1, 3 og flere år efter uddannelsens afslutning. Bruttoledigheden omfatter alle personer i alderen 16-64 år, som står til rådighed for arbejdsmarkedet[6].

FIGUR 1:
Bruttoledighedsprocenter 1, 3 og flere år efter endt uddannelse.
Dimittender fra kunstneriske uddannelser og fra humaniora/teologi

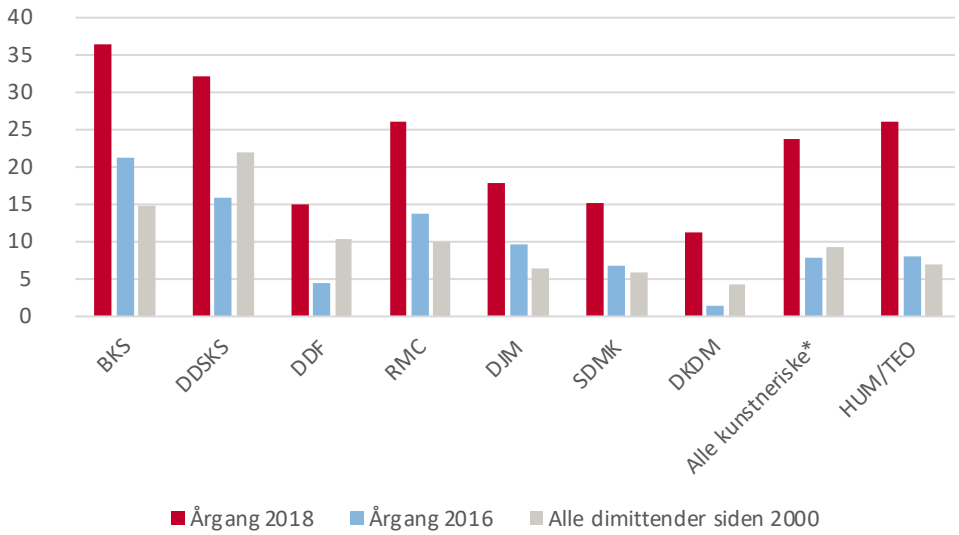

*Alle kunstneriske uddannelser er inklusive Designskolen i Kolding, Arkitektskolen Aarhus og Det Kongelige Akademi for Arkitektur, Design og Konservering

[3] For opgørelserne i 2016 og frem er scenekunstskolerne (København, Aarhus, Odense og Fredericia) fusioneret og ligger dermed i en kategori (Den Danske Scenekunstskole (2016-).

[4] Danmarks Statistiks definition: "De bruttoledige omfatter de 16-64-årige modtagere af dagpenge, kontanthjælp og uddannelseshjælp samt de jobparate aktiverede dagpenge-, kontanthjælps- og uddannelseshjælpsmodtagere, herunder personer i løntilskud, omregnet til "fuldtidsledige."

[5] Inkl. Designskolen i Kolding, Arkitektskolen Aarhus, Kunstakademiets Arkitektskole, Kunstakademiets Designskole og Kunstakademiets Konservatorskole. Den samlede population for tabellen findes i bilag 8

[6] Danmarks Statistiks definition: "De bruttoledige omfatter de 16-64-årige modtagere af dagpenge, kontanthjælp og uddannelseshjælp samt de jobparate aktiverede dagpenge-, kontanthjælps- og uddannelseshjælpsmodtagere, herun-der personer i løntilskud, omregnet til "fuldtidsledige."

** Tabellen indeholder andel bruttoledige opgjort i 2019 på baggrund af dimittendårgangene 2018, 2016 samt alle dimittender fra 2000-2018.

Kilde: Danmarks Statistik, tabel KUBESK1 samt særkørsel for HUM/TEO okt. 2021.

Som det ses, er den gennemsnitlige bruttoledighed for alle de kunstneriske uddannelsers dimittender ét år efter endt uddannelse på 24 pct. Efter tre år falder den til otte pct., mens den gennemsnitlige ledighed for den samlede gruppe af kunstnerske dimittender siden 2000 er på ni pct.

Et lignende billede – med variationer – tegner sig for de enkelte institutioner under Kulturministeriet[7], hvor procenterne er markant højest efter ét år – især for Kunstakademiets Billedkunstskoler og Den Danske Scenekunstskole med henholdsvis 36 og 32 pct. For alle institutionerne gælder, at procenten falder markant efter tre år – mest markant for Den Danske Filmskole og Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, der ligger under fem pct. efter tre år. Målt for hele populationen har Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, Det Jyske Musikkonservatorium og Syddansk Musikkonservatorium ledighedsprocenter på mellem fire og syv pct. og har dermed en lavere ledighed end gennemsnittet på ni pct. for de alle de kunstneriske uddannelser. Rytmisk Musikkonservatorium og Den Danske Filmskole har en ledighed på 10-12 pct., mens Kunstakademiets Billedkunstskoler og Den Danske Scenekunstskoles ledighed er på mellem 15 og 22. Dimittender der flytter til udlandet, indgår ikke i ledighedsstatistikken.

Sammenlignes med alle uddannelser under humaniora/teologi, ses et lignende mønster. Her er ledigheden ét år efter endt uddannelse på 26 pct. (mod de kunstneriske 24 pct.), tre år efter på otte pct. (det samme som gennemsnittet for alle de kunstneriske uddannelser), og for hele dimittendgruppen fra og med 2000 på syv pct. (mod ni pct. på alle kunstneriske). Sammenligningen med humaniora/teologi er valgt, da det i akkrediteringsvejledningen for de kunstneriske uddannelser er nævnt som et relevant sammenligningsgrundlag. Som nævnt ovenfor skal ledighedstal for de kunstneriske uddannelser forklares, hvis bruttoledigheden i 1. 3. og 5. år er mere end dobbelt så høj som landsgennemsnittet for videregående humanistiske uddannelser i et af de tre år, eller hvis uddannelsesinstitutionen selv vurderer, at tallet er højt. Som det ses, er ledigheden efter hhv. tre og flere år (hhv. orange og grå søjle) for Kunstakademiets Billedkunstskoler og Den Danske Scene-kunstskoler mere end dobbelt så høje som ledigheden for de humanistiske uddannelser.

DIMITTENDER UDEN FOR REGISTRE (UDREJSTE MV.)

Det er forskelligt fra uddannelse til uddannelse, hvor godt dimittenderne er dækket i de registre, Danmarks Statistik henter oplysninger fra. Er en dimittend eksempelvis udrejst eller afgået ved døden, findes der således ikke aktuelle register-data om vedkommende. Figur 2 viser, hvor stor en del af de enkelte institutioners dimittender, der fortsat er dækket af Danmarks Statistiks registre (”dæknings-grad”). Populationen udgøres af samtlige dimittender 2014-2018 (på nær udrejste m.m.), i alt 2.107 personer.

[7] I figur 1 er anvendt følgende forkortelser: BKS= Kunstakademiets Billedkunstskoler, DDF= Den Danske Filmskole, DDSKS=Den Danske Scenekunstskole, DKDM=Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, RMC= Rytmisk Musikkonservatorium, DJM= Det Jyske Musikkonservatorium, SDMK= Syddansk Musikkonservatorium

FIGUR 2:
Dækningsgad. Kilde: Danmarks Statistik, særkørsel for Kulturministeriet.

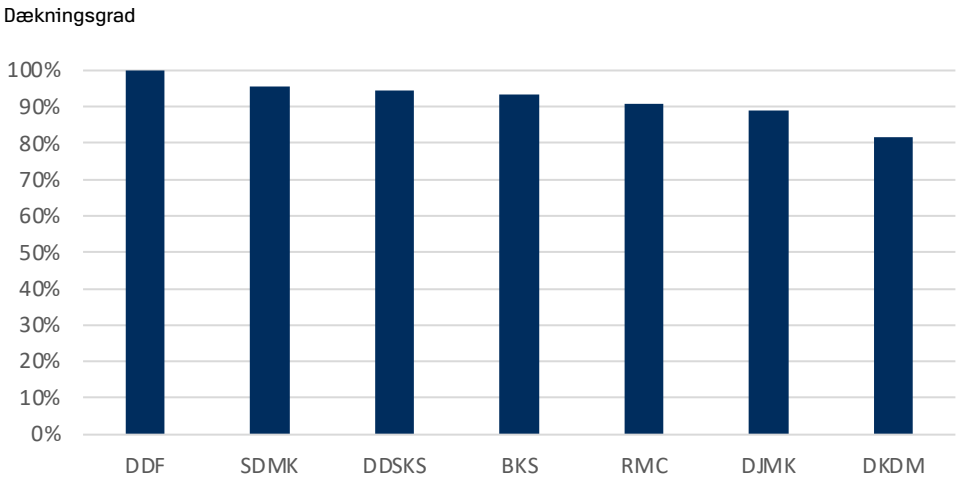

Note: Samtlige dimittender 2014-2018 (på nær udrejste m.m.)

Som det fremgår, er der forskelle mellem institutionerne. F.eks. indgår knap en femtedel af dimittenderne fra Det Kongelige Danske Musikkonservatorium ikke i registrene, mens f.eks. alle Den Danske Filmskoles dimittender indgår i registrene.

I figur 3 vises de enkelte institutioners andel af internationale studerende der fuldfører en uddannelse (dvs. ikke udvekslingsstuderende).

FIGUR 3:
Andel af internationale studerende, der fuldfører en uddannelse

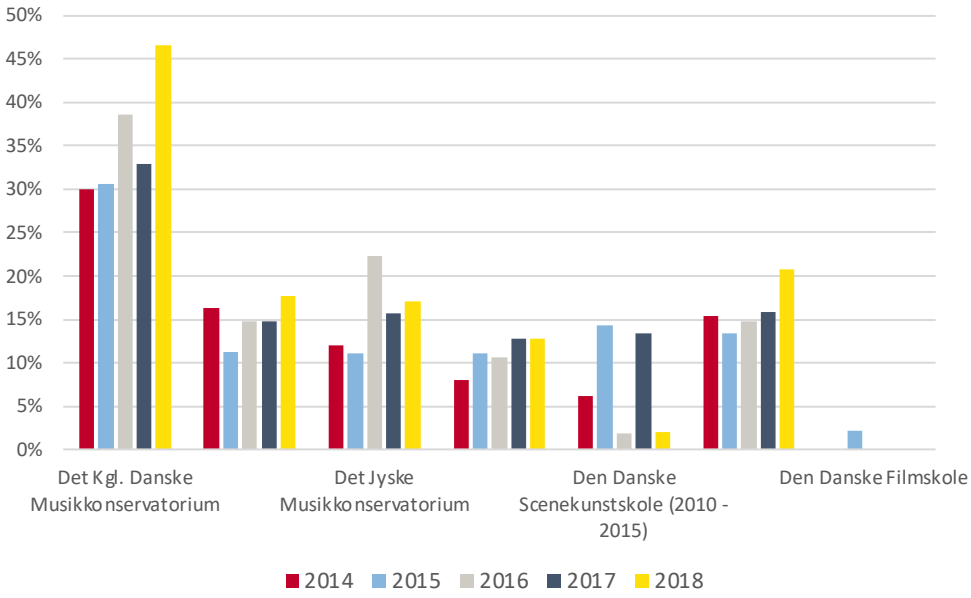

Note: Udenlandske dimittender 2014-2019

Som det fremgår af figuren har især DKDM mange internationale studerende, efterfulgt af BKS, DJM og RMC. Det er også fra disse fire institutioner, at flest ikke længere er indeholdt i Danmarks Statistiks registre. Den store andel af internationale studerende på disse uddannelser hænger sammen med, at der internationalt er stor søgning til disse uddannelser. Populationen udgøres af udenlandske dimittender 2014-2019, i alt 500 personer.

GENERELLE IAGTTAGELSER

- DKDM, DJM og SDMK har en ledighed under gennemsnittet for de kunstneriske uddannelser, mens RMC og DDF har en ledighed omkring gennemsnittet på 10-12 pct., mens BKS og DDSKS har den højeste ledighed på mellem 15 og 22 pct.
- For nogle institutioner falder ledighedsprocenten år for år i den afbillede fire-årsperiode, hvilket kunne tyde på, at der er en vis etableringstid for dimittender fra disse uddannelser. Omvendt stiger den for andre institutioner
- Der er en sammenhæng mellem andelen af dimittender uden for registrene og andelen af internationale studerende, hvilket tyder på, at flere af de internationale studerende forlader Danmark efter endt studietid.

1. HVAD TJENER DIMITTENDERNE?

(indkomster og arbejdsmarkedstilknytning)

Kunstnere og andre, der er uddannet inden for de kunstneriske og kulturelle fag, adskiller sig ofte fra andre beskæftigede mht. deres arbejdsmæssige situation og indkomstforhold. Dette blev bl.a. tydeligt under coronapandemien, hvor der opstod særlige kompensationsstøtteordninger for kunstnere med kombinationsindtægter, dvs. forskellige kombinationer af f.eks. deltidsansættelser, projektansættelser, freelance jobs og legater/stipendier.

I det følgende belyses dimittendernes indkomstforhold og arbejdsmarkeds-tilknytning, herunder om de er lønmodtagere, selvstændige, arbejdsløse, under uddannelse eller uden for arbejdsstyrken. Der tages udgangspunkt i dimittendernes gennemsnitlige personindkomst defineret som summen af erhvervsindkomst, overførselsindkomst, formueindkomst (ekskl. beregnet lejeværdi af egen bolig) og anden ikke-klassificerbar indkomst, der kan henføres direkte til den enkelte person[8].

Dimittendernes gennemsnitlige personlige indkomst fordelt på en enkelte uddannelses-institutioner er opgjort i figur 4. Personindkomsten er alle indtægter, en given person har haft. Har vedkommende eksempelvis haft overskud på salg af aktier, er det også en del af personindkomsten.

FIGUR 4.
Gennemsnitlig personindkomst

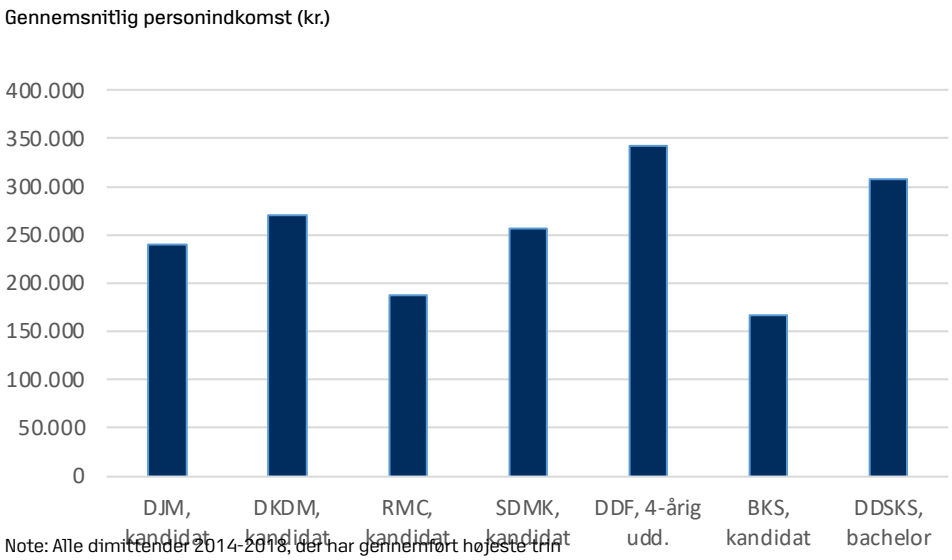

Note: Alle dimittender 2014-2018, der har gennemført højeste trin

Som det ses, ligger Den Danske Filmskole og den Danske Scenekunstskole højt med gennemsnitlige personlige indkomster pr. dimittend på mellem 300.00 og 340.00 kr. årligt. Herefter følger musikkonservatorierne, hvor DKDM og SDMK ligger øverst med en gennemsnitlig dimittendindtægt på omkring 240.000 kr. årligt. Nederst ligger BKS med indtægter pr. dimittend på ca. 150.00 kr. årligt.

Dimittendernes indtægter opdelt i forskellige kategorier for arbejdsmarkeds-tilknytning

[8] Beløbet er før fradrag af skat, arbejdsmarkedsbidrag og særlig pensionsbidrag, og renteudgifter er ikke fratrukket. Ikke alle indkomst-typer er inkluderet i person-indkomsten. Bl.a. indgår følgende indkomster, der enten er beskattet på anden måde, eller er skattefri, ikke: Arbejdsgiveradministrerede pensionsbidrag (både lønmodtagers og arbejdsgi-vers andel), hævede kapitalpensioner og andre pensioner hævet i utide, lotterigevinster mv., helbredstillæg til pensionister og forskellige skattefri tilskud til medicin mv

er vist i tabel 5. Tabellen er baseret på antal personer og ikke antal årsværk, da den tager udgangspunkt i dimittendernes uddannelsesbaggrund. Arbejdsmarkeds-tilknytningen er beregnet ud fra den primære arbejdsmarkeds-tilknytning på måle-tidspunktet.

TABEL 5.
Gennemsnitlig personindkomst fordelt på arbejdsmarkedskategorier

	DJM	DKDM	RMC	SDMK	DDF	BKS	DDSKS
Arbejdsløse	158.765	168.269	166.848	154.805	251.601	170.222	223.595
Lønmodtagere	250.441	311.731	220.153	251.899	462.135	182.200	358.966
Offentligt forsørgede	190.772	Udeladt	Udeladt	159.744	Udeladt	204.625	Udeladt
Pension mv		Udeladt		Udeladt		Udeladt	
Personer under uddannelse	103.499	86.479	122.099	138.695	Udeladt	100.749	135.463
Selvstændige	150.334	165.628	181.574	201.855	331.278	172.102	510.246
Øvrige udenfor arbejdsstyrken	86.826	60.421	98.826	89.413	200.961	66.873	155.875
Samlet	207.768	241.449	178.371	219.948	342.790	148.476	307.444

Note: Alle dimittender 2014-2018 med personindkomst

Som det ses, ligger DDF højst både inden for lønmodtagere og i kategorien arbejdsløse, mens DDSKS ligger markant højst inden for selvstændige.

I figur 6 fokuseres på arbejdsmarkedskategorien lønmodtagere opdelt på kvartiler mhp. at vise, om der i øverste kvartil er nogle høje indtægter, der trækker gennemsnittet op.

FIGUR 6.
Personindkomst for lønmodtagere
Kr.

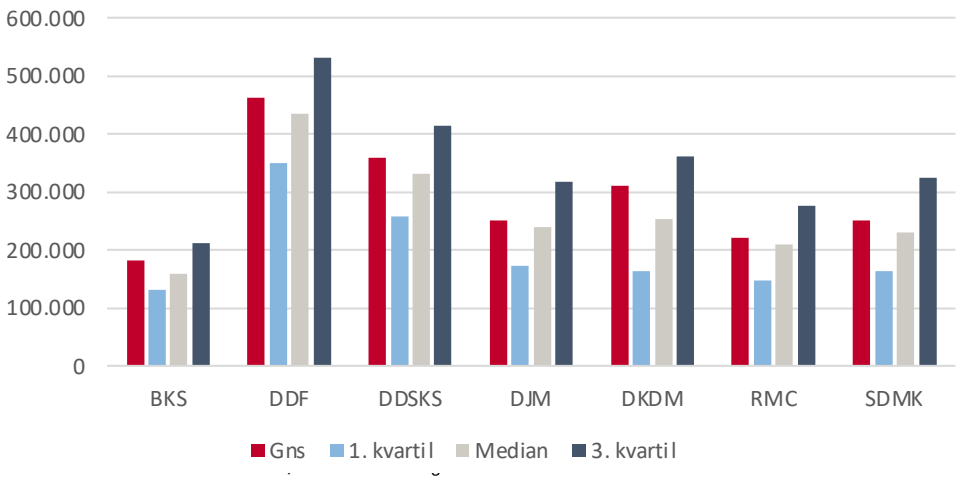

Mønsteret er, at der for alle institutionerne er et øverste kvartil, der er en del højere end gennemsnitten, mest markant for DDF og DDSKS ligger i top efterfulgt at musik-konservatorierne.

I figur 7 fokuseres på arbejdsmarkedskategorien selvstændige, ligeledes opdelt på kvartiler.

FIGUR 7.
Personindkomst for selvstændige

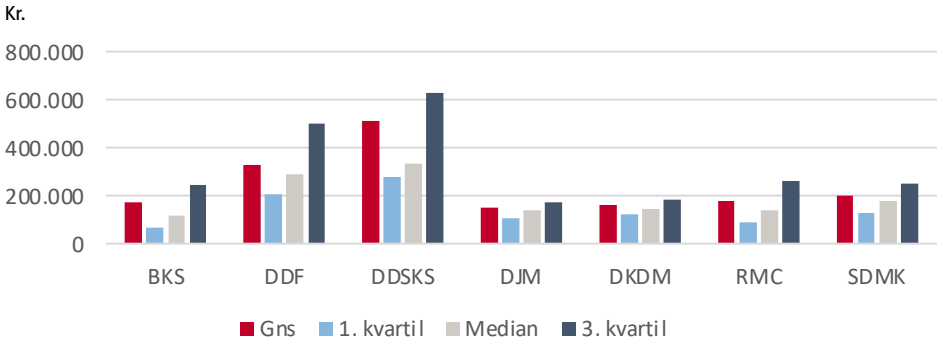

Note: Alle dimittender 2014-2018, der er selvstændige

Figuren viser, at DDF og DDSKS i kategorien selvstændige ligger markant øverst, BKS sammen med RMC ligger i midten, mens DJM og DKDM ligger sidst i denne kategori. Forskellene mellem øverste kvartil og gennemsnittet er markant højere for DDF og DDSKS, dvs. der er en større forskel i indtægterne for dimittenderne fra disse uddannelser, mens de for de øvrige er mere jævnt fordelt.

ERHVERVSINDKOMST

Hvor personindkomsten viser alle indtægtstyper, er erhvervsindkomsten den del af indkomsten, der kan henføres til egentligt erhvervsaktivitet. Den inddeles i lønindkomst, overskud fra selvstændig virksomhed og honorarafløning.

I tabel 8 nedenfor vises erhvervsindkomsten for dimittenderne fordelt på institutioner. Erhvervsindkomsten består af de tre komponenter: løn, overskud af selvstændig virksomhed og arbejdsmarkedsbidragspligtige honorarer[9].

TABEL 8.
Erhvervsindkomstens sammensætning

DIMITTENDGRUPPE	ANDEL LØNINDKOMST	ANDEL OVERSKUD SELVSTÆNDIG VIRKSOMHED	ANDEL HONORARAFLØNNING
DDF	58%	29%	13%
BKS	72%	23%	5%
DJM	85%	2%	13%
RMC	65%	13%	22%
SDMK	85%	3%	11%
DDSKS	80%	7%	13%
DKDM	87%	3%	10%

Note: Alle dimittender 2014-2018 med erhvervsindkomst

Tabel 8 viser dimittendernes erhvervsindkomst fordelt på lønindkomst, overskud af selvstændig virksomhed og honorarafløning. Som det ses, udgør lønindkomst for alle institutioner den højeste andel af indkomsten. Dette gælder særligt for dimittenderne fra DKDM, DJM, SDMK og DDSK (80-87 pct.). Dimittenderne fra særligt DDF og RMC og til dels også BKS adskiller sig ved at have en relativt lavere andel lønindkomst (hhv. 58 pct., 65 pct. og 72 pct.), hvor DDF og BKS har en relativt høj andel fra selvstændig virksomhed (29 pct. og 23 pct.), mens RMC har en relativt høj andel fra honorarafløning (22 pct.). Dette tyder på, at billedet af kunstneren med kombinationsindtægter fra forskellige kilder passer på dimittenderne, herunder særligt fra DDF, RMC og BKS.

[9] Lønnen er skattepligtig løn inkl. frynsegoder, skattefri løn, jubilæums- og fratrædelses-godtgørelser, værdi af aktie-optioner samt arbejdsgiverbetalte sygedagpenge.

GENERELLE LIGHEDER OG FORSKELLE VEDR. DIMITTENDERNES INDTÆGTER

Alle institutioner har lønindkomst som den højeste andel af dimittendernes indkomst, men også indtægter fra selvstændig virksomhed samt fra honorarer, hvilket bekræfter billedet af kunstneren med kombinationsindtægter. Dette gælder særligt for dimittenderne fra DDF, RMC og BKS.

DDF og DDSKS ligger i top på indtægtssiden, mens de samtidig har forholdsvis høj ledighed. Da populationerne er små (især for DDF) er en mulig forklaring, at der er et mindre antal kunstnere med meget høje indtægter iblandt, som trækker gennemsnittet op. Dette bekræftes af forskellene mellem kvartiler, jf. figur 5 og 6.

Musikkonservatorierne har, som det fremgår af afsnit 1, en relativt lav ledighed, men ligger i midten mht. indtægter. Populationerne er større her. Årsagen til den mere jævne indkomstfordeling kan være, at en forholdsvis stor andel af konservatoriernes dimittender arbejder med undervisning, f.eks. på musik- og kulturskolerne, jf. nedenfor.

3. I HVILKE BRANCHER FÅR DIMITTENDERNE JOB?

I det følgende ses på, i hvilke brancher dimittenderne fra de enkelte institutioner får job[10]. Bilag 3 uddyber beskrivelsen af de enkelte brancher.

Der er i alle tabeller, der tæller årsværk, regnet op til fulde årsværk. Et årsværk i tabellen kan i teorien bestå af flere personer, der tilsammen arbejder et helt årsværk i branchen. Tallene viser således, hvad den samlede dimittendgruppe bruger tid på. Det betyder, at hvis eksempelvis 50 pct. af årsværkene arbejder med kunstneriske skaben, så er det ikke muligt at konkludere, om halvdelen af dimittenderne arbejder fuld tid med kunstnerisk skaben, eller om alle dimittenderne arbejder med kunstnerisk skaben i halvdelen af deres arbejdstid.

DIMITTENDERNES BESKÆFTIGELSE I RELEVANTE BRANCHER

Analysen viser, at stort set alle de beskæftigede dimittender (omregnet til fuldtidsstillinger) får job i relevante brancher. F.eks. ligger 80 % af beskæftigelsen for Den Danske Scenekunstskoles dimittender i teater- og koncertvirksomhed, og derudover i brancher tæt på scenekunstmiljøet. Dimittender fra Kunstakademiet skiller sig ud ved, at ca. 20 pct. (omregnet til fuldtidsstillinger) arbejder uden for de relevante brancher. 40 pct. af de beskæftigede dimittender fra musik-konservatorierne er beskæftiget med undervisning. Tal for de enkelte skoler i forhold til dimittendernes branchetilknytning er vist i bilag 6.

Tabel 9 viser, at ca. 80 pct. af BKS' dimittender arbejder med enten kunstnerisk skaben, på museer eller med fotografisk virksomhed, og 20 pct. i brancher, der ikke umiddelbart er relevante for billedkunstnere. Populationen er lille (60).

TABEL 9.
Dimittender fra Kunstakademiets Billedkunstskoler og deres branche-tilknytning (årsværk)

Dimittendgruppe	Andel lønindkomst	Andel overskud selvstændig virksomhed	Andel honoraraflønning
DDF	58%	29%	13%
BKS	72%	23%	5%
DJM	85%	2%	13%
RMC	65%	13%	22%
SDMK	85%	3%	11%
DDSKS	80%	7%	13%
DKDM	87%	3%	10%

Note: Alle dimittender (med lønindkomst) 2014-2018 BKS

Tabel 9 viser, at stort set alle DDSKS' dimittender arbejder i relevante brancher, her-

[10] Der er trukket registerdata på personer tilknyttet de "oplagte" kunstneriske brancher i Danmarks Statistiks branchekodesystem. (beskrivelse af brancherne er vedlagt i bilag 3). Bachelorer er inkluderet. Brancher, hvor færre end tre fulde årsværk er beskæftiget, er diskretioneret. Perioden vedrører dimittender fra 2014-2018.

af 80 pct. i teater- og koncertvirksomhed. Også denne population er lille (91).

TABEL 9.
Dimittender fra Den Danske Scenekunstskole og deres branchetilknytning (årsværk)

Kunstnerisk skaben	34
Hjemmehjælp	6
Cafeér, værtshuse, diskoteker mv.	5
Museer	5
Anden undervisning i.a.n.	4
Lovpligtig socialsikring mv.	3
Fotografisk virksomhed	3
I alt	**60**

Note: Alle dimittender (med lønindkomst) 2014-2018 DDSKS

Tabel 10 viser, at alle DDFs dimittender arbejder i relevante brancher, heraf 50 pct. med produktions af film og videofilm. Meget lille population (56).

TABEL 10.
Dimittender fra Den Danske Filmskole og deres branchetilknytning (årsværk)

Kunstnerisk skaben	34
Hjemmehjælp	6
Cafeér, værtshuse, diskoteker mv.	5
Museer	5
Anden undervisning i.a.n.	4
Lovpligtig socialsikring mv.	3
Fotografisk virksomhed	3
I alt	**60**

Note: Alle dimittender (med lønindkomst) 2014-2018 DDF

Tabel 11 viser, at musikkonservatoriernes dimittender er fordelt på et større antal brancher. Heraf udgør forskellige former for undervisning 45 pct. og forskellige former for udøvende musikervirksomhed 40 pct. (Forholdsvis mange arbejder inden for hhv. religiøse institutioner, og en lille del inden for forsvar. Hvis det antages, at dimittenderne her arbejder som kirke- eller militærmusikere, og dette lægges sammen med andelene inden for teater- og koncertvirksomhed, selvstændige scenekunstnere giver det en andel på 40 pct.), der arbejder som udøvende musikere. 9 pct. arbejder inden for enten kunstnerisk skaben eller indspilning og udgivelse af musik samt tv-virksomhed. 6 pct. arbejder i ikke relevante brancher. Der er her tale om en forholdsvis stor population på 846 dimittender.

TABEL 11.
Konservatoriedimittender fra 2014-2018 og deres branchetilknytning (antal årsværk)

	DJM	DKDM	RMC	SDMK	I alt
Undervisning i kulturelle discipliner	85	43	16	65	209
Religiøse institutioner og foreninger	57	89	8	50	203
Teater- og koncertvirksomhed	15	61	11	15	101
Anden undervisning i.a.n.	39	7	7	25	79
Folkeskoler o.lign.	16	7	7	12	42
Indspilning af lydoptagelser og udgivelse af musik	6	8	25		38
Ungdoms- og efterskoler	12		3	11	26
Tv-virksomhed	4	19			23
Videregående uddannelser på universitetsniveau	10	8	3		21
Selvstændigt udøvende scenekunstnere	5		8	4	18
Kunstnerisk skaben	4		9	4	17
Restauranter	5	8	4		16
Forsvar	8	7			15
Hjemmehjælp	5		4	4	13
Andre organisationer og foreninger i.a.n.	8				8
Cafeér, værtshuse, diskoteker mv.			5		5
Aldersintegrerede institutioner			4		4
Lovpligtig socialsikring mv.[11]	4				4
Drift af teater- og koncertsale, kulturhuse mv.				3	3
Døgninstitutioner for personer med psykiske handicap	3				3
I ALT	**284**	**256**	**114**	**193**	**846**

Note: Alle dimittender (med lønindkomst) 2014-2018 Konservatorier

[11] Dækker blandt andet over sygeforsikring, arbejdsulykkesforsikring og arbejdsløshedsforsikring, samt alderspension og ordninger, der dækker indtægtstab ved barsel og midlertidig uarbejdsdygtighed.

BILAG 7.
METODE OG DATAKILDER

Der findes flere kilder til statistisk viden om arbejdslivet for dimittenderne for de kunstneriske uddannelser.

GENERELLE ÅRLIGE LEDIGHEDSTAL

Fra Danmarks Statistik findes der i dag oplysninger om dimittendernes brutto- og nettoledighed[12] fordelt på uddannelsesinstitution. Derudover findes der oplysninger om erhvervsfrekvensen for de enkelte årgange. Oplysningerne opdateres jævnligt og består af lange tidsserier, men ulempen er, at tallene ikke er særligt detaljerede.

DATATRÆK OM BESKÆFTIGELSE, INDKOMSTFORHOLD OG BRANCHETILKNYTNING

For at kvalificere viden på området yderligere, har Kulturministeriet bestilt en række særkørsler hos Danmarks Statistik, der tilvejebringer flere deltaljer om dimittendernes arbejdsliv. Særkørslerne registerbaserede dækker en population af dimittender fra dels de kunstneriske uddannelser under Kulturministeriet dels deog indeholder oplysninger om, hvilke brancher dimittenderne finder beskæftigelse inden for, samt oplysninger om de enkelte uddannelser under den enkelte institution. Derudover er der indhentet oplysninger om median- og gennemsnitsindkomst. Udtrækkene indeholder store mængder data og finder kun delvist anvendelse i denne analyse.

[12] Nettoledige er er registrerede ledige som modtager dagpenge eller er jobklare kontanthjælpsmodtagere, ekskl. de aktiverede. Bruttoledige er er registrerede ledige 16-64 årige som modtager dagpenge eller er jobklare kontant-hjælpsmodtagere, inkl. de aktiverede.

BILAG 8.
BAGGRUND FOR TABELLER OG FIGURER

POPULATIONER til de enkelte tabeller og figurer:

Personer/årsværk pr figur/tabel			
	Indhold	Antal personer	Antal årsværk
Figur 1	Samtlige dimittender 2016-2019	3.269	
Figur 2	Samtlige dimittender 2014-2018 (på nær udrejste m.m.)	2.107	
Figur 3	Udenlandske dimittender 2014-2019	500	
Figur 3.1	Alle dimittender 2014-2018, der har gennemført højeste trin	1.546	
Tabel 4	Alle dimittender 2014-2018 med personindkomst		2.058
Figur 5	Alle dimittender 2014-2018, der er lønmodtagere		1.166
Figur 6	Alle dimittender 2014-2018, der er selvstændige		172
Tabel 7	Alle dimittender 2014-2018 med erhvervsindkomst		2.347
Tabel 8	Alle dimittender (med lønindkomst) 2014-2018 BKS		60
Tabel 9	Alle dimittender (med lønindkomst) 2014-2018 DDSKS		91
Tabel 10	Alle dimittender (med lønindkomst) 2014-2018 DDF		56
Tabel 11	Alle dimittender (med lønindkomst) 2014-2018 Konservatorier		846
Tabel 11	Alle dimittender uanset hvornår dimitteret		5.985

FIGUR 1: Bruttoledighedsprocenter 2016-2019. Kilde: Danmarks Statistik, tabel KUBESK1
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks eksisterende tabeller i statistikbanken.
OBS/BEMÆRKNINGER: Foruden de omtalte institutioner i tabellen er gennemsnittet derudover baseret på Designskolen i Kolding, Arkitektskolen Aarhus, Kunstakademiets Arkitektskole, Kunstakademiets Designskole og Kunstakademiets Konservatorskole.

Populationen i figur 1 udgøres af følgende samtlige dimittender 2016-2019, i alt 3.269 personer.

FIGUR 2: Dækningsgad. Kilde: Danmarks Statistik, særkørsel for Kulturministeriet.
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks særkørsler for Kulturministeriet.
OBS/BEMÆRKNINGER: Figuren viser hvor mange personer, der ikke fremgår af de registeroplysninger, som Danmarks Statistiks udtræk er baseret på. Man er ikke i registrene, hvis man er udrejst eller afdød. Flytter man f.eks. for en periode hjem til sine forældre efter endt uddannelse, vil man fortsat fremgå af registrene.

FIGUR 3: Andel af internationale studerende blandt dem, der har fuldført en uddannelse. Kilde: Danmarks Statistik, tabel KULTUDD.
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks eksisterende tabeller i statistikbanken.
OBS/BEMÆRKNINGER: Tabellen skelner ikke mellem, om de udenlandske studerende er EU-borgere eller ej.

FIGUR 4: Gennemsnitlig personindkomst. Kilde: Danmarks Statistik, særkørsel for Kulturministeriet.
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks særkørsler for Kulturministeriet. Der indgår ikke bachelorer i tabellen, men derimod kun dimittender, der har fuldført de længste uddannelser. Perioden vedrører dimittender fra 2014-2018.
OBS/BEMÆRKNINGER: Figuren viser hvor mange personer, der ikke fremgår af de registeroplysninger, som Danmarks Statistiks udtræk er baseret på. Man er ikke i registrene, hvis man er udrejst eller afdød. Flytter man f.eks. for en periode hjem til sine forældre

efter endt uddannelse, vil man fortsat fremgå af registrene. Person-indkomst defineres som summen af erhvervsindkomst (se senere), overførselsindkomst, formueindkomst (ekskl. beregnet lejeværdi af egen bolig) og anden ikke klassificerbar indkomst, der kan henføres direkte til den enkelte person. Beløbet er før fradrag af skat, arbejdsmarkedsbidrag og særlig pensionsbidrag, og rente-udgifter er ikke fratrukket. Ikke alle indkomsttyper er inkluderet i personindkomsten. Bl.a. indgår følgende indkomster, der enten er beskattet på anden måde, eller er skattefri, ikke: Arbejdsgiveradministrerede pensionsbidrag (både lønmodtagers og arbejdsgivers andel), hævede kapitalpensioner og andre pensioner hævet i utide, lotterigevinster mv., helbredstillæg til pensionister og forskellige skattefri tilskud til medicin mv. Bemærk, at denne tabel som den eneste fra særkørslerne er baseret på antal personer og ikke antal årsværk. Det skyldes, at den tager udgangspunkt i dimittendernes uddannelsesbaggrund.

TABEL 5: Gennemsnitlig personindkomst (bachelorer inkl.)
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks særkørsler for Kulturministeriet. Bachelorer inkluderet. Perioden vedrører dimittender fra 2014-2018.
OBS/BEMÆRKNINGER: Personindkomst defineres som summen af erhvervsindkomst, overførselsindkomst, formueindkomst (ekskl. beregnet lejeværdi af egen bolig) og anden ikke klassificerbar indkomst, der kan henføres direkte til den enkelte person. Beløbet er før fradrag af skat, arbejdsmarkedsbidrag og særlig pensionsbidrag, og renteudgifter er ikke fratrukket. Ikke alle indkomsttyper er inkluderet i personindkomsten. Bl.a. indgår følgende indkomster, der enten er beskattet på anden måde, eller er skattefri, ikke: Arbejdsgiveradministrerede pensionsbidrag (både lønmodtagers og arbejdsgivers andel), hævede kapitalpensioner og andre pensioner hævet i utide, lotterigevinster mv., helbredstillæg til pensionister og forskellige skattefri tilskud til medicin mv.

FIGUR 6: Personindkomst for lønmodtagere
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks særkørsler for Kulturministeriet. Bachelorer inkluderet. Perioden vedrører dimittender fra 2014-2018.
OBS/BEMÆRKNINGER: Personindkomst defineres som summen af erhvervsindkomst, overførselsindkomst, formueindkomst (ekskl. beregnet lejeværdi af egen bolig) og anden ikke klassificerbar indkomst, der kan henføres direkte til den enkelte person. Beløbet er før fradrag af skat, arbejdsmarkedsbidrag og særlig pensionsbidrag, og renteudgifter er ikke fratrukket. Ikke alle indkomsttyper er inkluderet i personindkomsten. Bl.a. indgår følgende indkomster, der enten er beskattet på anden måde, eller er skattefri, ikke: Arbejdsgiveradministrerede pensions-bidrag (både lønmodtagers og arbejdsgivers andel), hævede kapitalpensioner og andre pensioner hævet i utide, lotterigevinster mv., helbredstillæg til pensionister og forskellige skattefri tilskud til medicin mv. Kvartilinddeling er en anden måde at illustrere spredningen i et dataudvalg. Forestiller man sig, at der indgår 100 personer i et datagrundlag, sorterer vi dem i dette tilfælde efter indkomststørrelse hvor person 1 er den laveste og person 100 den højeste. 1. kvartil er i dette tilfælde person nr. 25, medianen person nr. 50 og 3. kvartil nr. 75. Kvartilerne kan være med til at illustrere, om der eksempelvis er nogle meget høje værdier blandt data, der er med til at hive gennemsnittet op.

FIGUR 7: Personindkomst for selvstændige
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks særkørsler for Kulturministeriet. Bachelorer inkluderet. Perioden vedrører dimittender fra 2014-2018.
OBS/BEMÆRKNINGER: Personindkomst defineres som summen af erhvervsindkomst, overførselsindkomst, formueindkomst (ekskl. beregnet lejeværdi af egen bolig) og anden ikke klassificerbar indkomst, der kan henføres direkte til den enkelte person. Beløbet er før fradrag af skat, arbejdsmarkedsbidrag og særlig pensionsbidrag, og renteudgifter er ikke fratrukket. Ikke alle indkomsttyper er inkluderet i personindkomsten. Bl.a. indgår følgende indkomster, der enten er beskattet på anden måde, eller er skattefri, ikke: Arbejdsgiveradministrerede pensions-bidrag (både lønmodtagers og arbejdsgivers andel), hævede kapitalpensioner og andre pensioner hævet i utide, lotterigevinster mv., helbredstillæg til pensionister og forskellige skattefri tilskud til medicin mv. Kvartilinddeling er en anden måde at illustrere spredningen i et dataudvalg. Forestiller man sig, at der indgår 100 personer i et datagrundlag, sorterer vi dem i dette tilfælde

efter indkomststørrelse hvor person 1 er den laveste og person 100 den højeste. 1. kvartil er i dette tilfælde person nr. 25, medianen person nr. 50 og 3. kvartil nr. 75. Kvartilerne kan være med til at illustrere, om der eksempelvis er nogle meget høje værdier blandt data, der er med til at hive gennemsnittet op.

TABEL 8: Erhvervsindkomstens sammensætning
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks særkørsler for Kulturministeriet. Bachelorer inkluderet. Perioden vedrører dimittender fra 2014-2018.
OBS/BEMÆRKNINGER: Erhvervsindkomsten består af de tre komponenter: løn, overskud af selvstændig virksomhed og arbejdsmarkedsbidragspligtige honorarer. Lønnen er skattepligtig løn inkl. frynsegoder, skattefri løn, jubilæums- og fratrædelsesgodtgørelser, værdi af aktieoptioner samt arbejdsgiverbetalte sygedagpenge. Feriepenge indsat på feriekonto for timelønnede samt for funktionæransatte ved jobophør/skifte medgår i lønnen på det tidspunkt beløbet indsættes på feriekontoen. Lønnen er ekskl. bidrag til arbejdsgiveradministrerede pensionsordninger. Nettooverskud af selvstændig virksomhed er overskud af selvstændig virksomhed inkl. udenlandsk virksomhed, nettoindtægt som medarbejdende ægtefælle, samt- fra 1987 renteudgifter og kapitalindkomst, som stammer fra egen virksomhed. Arbejdsmarkedsbidragspligtige honorarer er vederlag for foredrag og konsulent-virksomhed og vedrører personer, der ikke har selvstændig virksomhed. Erhvervs-indkomsten er før fradrag af arbejdsmarkedsbidrag og særlig pensionsbidrag. Erhvervsindkomsten er indeholdt i personindkomsten.

TABEL 8: Dimittender fra Kunstakademiets Billedkunstskoler og deres branchetilknytning (årsværk)
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks særkørsler for Kulturministeriet. Bachelorer inkluderet. Brancher, hvor færre end tre fulde årsværk er beskæftiget, er diskretioneret. Perioden vedrører dimittender fra 2014-2018.
OBS/BEMÆRKNINGER: I alle tabeller, der tæller årsværk, er der regnet op til fulde årsværk. Et årsværk i tabellen kan således i teorien bestå af flere personer, der tilsammen arbejder et helt årsværk i branchen.

TABEL 9: Dimittender fra Den Danske Scenekunstskole og deres branchetilknytning (årsværk)
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks særkørsler for Kulturministeriet. Bachelorer inkluderet. Brancher, hvor færre end tre fulde årsværk er beskæftiget, er diskretioneret. Perioden vedrører dimittender fra 2014-2018.
OBS/BEMÆRKNINGER: I alle tabeller, der tæller årsværk, er der regnet op til fulde årsværk. Et årsværk i tabellen kan således i teorien bestå af flere personer, der tilsammen arbejder et helt årsværk i branchen.

TABEL 10: Dimittender fra Den Danske Filmskole og deres branchetilknytning (årsværk)
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks særkørsler for Kulturministeriet. Bachelorer inkluderet. Brancher, hvor færre end tre fulde årsværk er beskæftiget, er diskretioneret. Perioden vedrører dimittender fra 2014-2018.
OBS/BEMÆRKNINGER: I alle tabeller, der tæller årsværk, er der regnet op til fulde årsværk. Et årsværk i tabellen kan således i teorien bestå af flere personer, der tilsammen arbejder et helt årsværk i branchen.

TABEL 10: Konservatoriedimittender fra 2014-2018 og deres branchetilknytning (antal årsværk)
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks særkørsler for Kulturministeriet. Bachelorer inkluderet. Brancher, hvor færre end tre fulde årsværk er beskæftiget, er diskretioneret. Perioden vedrører dimittender fra 2014-2018.
OBS/BEMÆRKNINGER: I alle tabeller, der tæller årsværk, er der regnet op til fulde årsværk. Et årsværk i tabellen kan således i teorien bestå af flere personer, der tilsammen arbejder et helt årsværk i branchen.

FIGUR 11: Uddannelser i branchen: Drift af teater- og koncertsale, kulturhuse mv.
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks særkørsler for Kulturministeriet. Bachelorer inkluderet. Brancher, hvor færre end tre fulde årsværk er beskæftiget, er diskretioneret. Vedrører alle kendte dimittender.

OBS/BEMÆRKNINGER: Branchen omfatter drift af kulturfaciliteter som koncertsale og teaterscener, men ikke opsætning af koncerter eller forestillinger. Se evt. appendiks for yderligere præcisering.

FIGUR 12: Uddannelser i branchen: Hjælpeaktiviteter i forbindelse med scenekunst
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks særkørsler for Kulturministeriet. Bachelorer inkluderet. Brancher, hvor færre end tre fulde årsværk er beskæftiget, er diskretioneret. Vedrører alle kendte dimittender.
OBS/BEMÆRKNINGER: Branchen omfatter aktiviteter, i tilknytning til teater og koncertvirksomhed, som ikke foregår på scenen under fremførelsen. Herunder instruktører, lysmestre, scenepersonale mv. Se evt. appendiks for yderligere præcisering.

FIGUR 13: Uddannelser i branchen: Selvstændigt udøvende scenekunstnere
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks særkørsler for Kulturministeriet. Bachelorer inkluderet. Brancher, hvor færre end tre fulde årsværk er beskæftiget, er diskretioneret. Vedrører alle kendte dimittender.
OBS/BEMÆRKNINGER: Branchen omfatter enkeltpersoner, der laver deres eget show, evt. som del i noget større. F.eks. foredragsholder, komiker, skuespiller, danser, musiker eller DJ. Se evt. appendiks for yderligere præcisering.

FIGUR 14: Uddannelser i branchen: Kunstnerisk skaben
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks særkørsler for Kulturministeriet. Bachelorer inkluderet. Brancher, hvor færre end tre fulde årsværk er beskæftiget, er diskretioneret. Vedrører alle kendte dimittender.
OBS/BEMÆRKNINGER: Branchen omfatter kunstnerisk skaben, af selvstændigt udøvende kunstnere, hvis værker kan ses eller høres, men som ikke fremføres af kunstneren selv. F.eks. billedkunst, design, musik, koreografi og skrivevirksomhed mv. Se evt. appendiks for yderligere præcisering.

FIGUR 15: Uddannelser i branchen: Indspilning af lydoptagelser og udgivelse af musik
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks særkørsler for Kulturministeriet. Bachelorer inkluderet. Brancher, hvor færre end tre fulde årsværk er beskæftiget, er diskretioneret. Vedrører alle kendte dimittender.
OBS/BEMÆRKNINGER: Branchen omfatter produktion af originale lydindspilninger (f.eks. bånd eller cd'er), udgivelse, markedsføring og distribution. Derudover omfatter branchen køb, registrering og eventuel administration af ophavsrettigheder til kompositioner, indspilninger, radio, tv, film og live-optrædender. Branchen omfatter også lydoptagelser og produktion af båndede radioprogrammer. Se evt. appendiks for yderligere præcisering.

FIGUR 16: Uddannelser i branchen: Uddannelser i branchen: Teater- og koncertvirksomhed
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks særkørsler for Kulturministeriet. Bachelorer inkluderet. Brancher, hvor færre end tre fulde årsværk er beskæftiget, er diskretioneret. Vedrører alle kendte dimittender.
OBS/BEMÆRKNINGER: Branchen omfatter produktion af forskellige former for scenekunst, der udøves af grupper, f.eks. orkestre, bands, teatergrupper og balletkompagnier. Se evt. appendiks for yderligere præcisering.

FIGUR 17: Uddannelser i branchen: Uddannelser i branchen: Undervisning i kulturelle discipliner
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks særkørsler for Kulturministeriet. Bachelorer inkluderet. Brancher, hvor færre end tre fulde årsværk er beskæftiget, er diskretioneret. Vedrører alle kendte dimittender.
OBS/BEMÆRKNINGER: Branchen omfatter undervisning, der hovedsagligt gives som hobby- og fritidsundervisning, der ikke fører til kompetencegivende eksamen. Se evt. appendiks for yderligere præcisering.

FIGUR 18: Uddannelser i branchen: Produktion af tv-programmer
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks særkørsler for Kulturministeriet. Bachelorer inkluderet. Brancher, hvor færre end tre fulde årsværk er beskæftiget, er diskretioneret. Vedrører alle kendte dimittender.

OBS/BEMÆRKNINGER: Branchen omfatter produktion af tv-serier, tv-reklamer, video- og tv-programmer samt reklamer til udsendelse i biografer og tv. Se evt. appendiks for yderligere præcisering.

FIGUR 19: Uddannelser i branchen: Aktiviteter, der udøves efter produktion af film, video- og tv-programmer
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks særkørsler for Kulturministeriet. Bachelorer inkluderet. Brancher, hvor færre end tre fulde årsværk er beskæftiget, er diskretioneret. Vedrører alle kendte dimittender.
OBS/BEMÆRKNINGER: Branchen omfatter aktiviteter som redigering, overførsel fra film til bånd, div. tekstning, rulletekster, computergrafik- og animation, specielle effekter, fremkaldelse og behandling af film samt aktiviteter udført af film- og speciallaboratorier. Derudover reproduktion af spillefilm med henblik på distribution til biografer. Se evt. appendiks for yderligere præcisering.

FIGUR 20: Uddannelser i branchen: Tv-virksomhed
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks særkørsler for Kulturministeriet. Bachelorer inkluderet. Brancher, hvor færre end tre fulde årsværk er beskæftiget, er diskretioneret. Vedrører alle kendte dimittender.
OBS/BEMÆRKNINGER: Branchen omfatter virksomheder, der danner et fuldstændigt programudbud til en tv-kanal ud fra egenproducerede eller indkøbte programmer. Programudbuddet kan enten transmitteres af dem, der har produceret programmerne eller af 3. mand, f.eks. udbydere af kabel- eller satellit-tv. Se evt. appendiks for yderligere præcisering.

FIGUR 21: Uddannelser i branchen: Produktion af film og videofilm
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks særkørsler for Kulturministeriet. Bachelorer inkluderet. Brancher, hvor færre end tre fulde årsværk er beskæftiget, er diskretioneret. Vedrører alle kendte dimittender.
OBS/BEMÆRKNINGER: Branchen omfatter produktion af spillefilm, dokumentar-film og kortfilm, uanset om mediet er film, dvd eller andre videomedier. Se evt. appendiks for yderligere præcisering.

FIGUR 21: Uddannelser i branchen: Fotografisk virksomhed
DATA: Stammer fra Danmarks Statistiks særkørsler for Kulturministeriet. Bachelorer inkluderet. Brancher, hvor færre end tre fulde årsværk er beskæftiget, er diskretioneret. Vedrører alle kendte dimittender.
OBS/BEMÆRKNINGER: Branchen omfatter alle former for fotografering samt fremkaldelse og bearbejdning af billeder. Se evt. appendiks for yderligere præcisering.

BILAG 9.
BESKRIVELSE AF BRANCHEKODER

Rækkenavne	Generel beskrivelse	Inkluderer
85.52.00 Undervisning i kulturelle discipliner	Branchen omfatter undervisning, der hovedsagligt gives som hobby- og fritidsundervisning, der ikke fører til kompetencegivende eksamen.	• Musikundervisning og -skoler • Kunstundervisning • Danseundervisning og -skoler • Dramaskoler • Kunstskoler • Skoler, der giver undervisning i scenekunst • Fotoskoler
90.01.10 Teater- og koncertvirksomhed	Branchen omfatter produktion af forskellige former for scenekunst, der udøves af grupper, f.eks. orkestre, bands, teatergrupper og balletkompagnier.	• Produktion af teaterforestillinger, koncerter og operaer samt dans og anden sceneoptræden: • Aktiviteter, der udøves af grupper, cirkus eller orkestre, f.eks. teatergrupper, balletkompagnier mv.
90.03.00 Kunstnerisk skaben	Branchen omfatter kunstnerisk skaben, af selvstændigt udøvende kunstnere, hvis værker kan ses eller høres, men som ikke fremføres af kunstneren selv. F.eks. billedkunst, design, musik, koreografi og skrivevirksomhed mv.	• Aktiviteter, der udøves af selvstændigt udøvende kunstnere inden for billedkunst, kunsthåndværk og design, litteratur, musik og ballet/dans. • Aktiviteter, der udøves af selvstændigt udøvende forfattere inden for alle genrer, herunder fiktion, teknisk skrivning mv. • Freelancejournalisters virksomhed • Restaurering af kunstværker som f.eks. malerier Ekskluderer: • Fremstilling af statuer, bortset fra kunstneriske originaler, jf.23.70.00 • Restaurering af orgler og andre historiske musikinstrumenter, jf.33.19.00 • Film- og videoproduktion, jf.59.11,59.12.00 • Arkitektvirksomhed, jf.71.11.00 • Restaurering af møbler (undtagen restaurering foretaget af museer), jf.95.24.00
59.20.00 Indspilning af lydoptagelser og udgivelse af musik	Branchen omfatter produktion af originale lydindspilninger (f.eks. bånd eller cd'er), udgivelse, markedsføring og distribution. Derudover omfatter branchen køb, registrering og eventuel administration af ophavsrettigheder til kompositioner, indspilninger, radio, tv, film og live-optrædender. Branchen omfatter også lydoptagelser og produktion af båndede radioprogrammer.	• Aktiviteter i forbindelse med produktion af originale lydindspilninger, f.eks. bånd, cd'er, udgivelse, markedsføring og distribution af lydoptagelser til engroshandel, detailhandel eller direkte til offentligheden. Disse aktiviteter kan evt. være et led i produktionen af originalindspilninger i samme enhed. Hvis ikke, skal den enhed, der udøver disse aktiviteter, indhente reproduktions- eller distributionsrettighederne til originalindspilningerne. • Lydoptagelser i et studie eller andre steder, herunder produktion af båndede radioprogrammer (dvs. radioprogrammer, der ikke udsendes live) • Musikudgivelsesaktiviteter, dvs. køb og registrering af ophavsrettigheder til musikkompositioner, markedsføring, tilladelse og anvendelse af disse kompositioner til indspilninger, radio, tv, film, liveoptræden, trykning og andre medier. Enheder, der medvirker til disse aktiviteter, kan have ophavsretten eller fungere som administrator af ophavsretten til musikken på vegne af indehaverne af ophavsretten. Udgivelse af musik og nodebøger er omfattet

59.11.10 Produktion af film og videofilm	Branchen omfatter produktion af spillefilm, dokumentarfilm og kortfilm, uanset om mediet er film, dvd eller andre videomedier.	• Produktion af spillefilm og andre film (dokumentarfilm, kortfilm mv.), uanset om mediet er film, dvd eller andre videomedier Ekskluderer: • Filmkopiering (bortset fra reproduktion af spillefilm til biografdistribution) samt reproduktion af lyd- og videomedier, (cd'er, dvd'er etc.) fra masterkopier, jf.18.20.00 • Produktion af reklamefilm til udsendelse i biografer og tv, jf.59.11.20 • Engroshandel med indspillede cd'er, dvd'er og andre videomedier, jf.46.43.30 • Engroshandel med uindspillede cd'er, dvd'er og andre videomedier, jf.46.52.20 • Detailhandel med cd'er, dvd'er og andre video-medier, jf.47.63.00 • Efterproduktionsvirksomhed, jf.59.12.00 • Lydoptagelse og optagelse af lydbøger, jf.59.20.00 • Skabelse af et fuldstændigt programudbud, jf.60.20.00 • Filmbehandling, der ikke er beregnet på spillefilmsindustrien, jf.74.20.00 • Impresario- og kunstneragenturvirksomhed, jf.74.90.90 • Udlejning af dvd'er og andre billedmedier til offentligheden, jf.77.22.00 • Simultan tekstning for hørehæmmede af tv-udsendelse af møder, konferencer mv. der udsendes live, jf.82.99.00 • Skuespiller-, tegner-, instruktør-, scenograf-virksomhed og anden virksomhed udført af tekniske specialister, jf.90.0
60.20.00 Tv-virksomhed	Branchen omfatter virksomheder, der danner et fuldstændigt programudbud til en tv-kanal ud fra egen-producerede eller indkøbte programmer. Programudbuddet kan enten transmitteres af dem, der har produceret programmerne eller af 3. mand, f.eks. udbydere af kabel- eller satellit-tv.	• Tv-programmer til transmission på abonnements-basis. Distributørerne kan være udbydere af kabel- eller satellit-tv. Programmerne er ofte specialiserede (dvs. i begrænset format, f.eks. nyheder, sports- og undervisningsprogrammer og programmer henvendt til unge) • v-kanalvirksomhed og frit tilgængelig transmission heraf via de offentlige kanaler • Programtransmission til tilknyttede tv-stationer, der efterfølgende transmitterer programmerne til offentligheden efter en foruddefineret tidsplan er også omfattet • Abonnementsbaserede programmer til sports-kanaler • Abonnementsbaserede programmer til filmkanaler • Abonnementsbaserede programmer til nyhedskanaler Ekskluderer: • Produktion af tv-programkomponenter (f.eks. film, dokumentarprogrammer, reklamer), jf. under-gruppe59.11 • Sammensætning af en programpakke og udsendelse af denne, jf. hovedgruppe61
90.01.20 Selvstændigt udøvende scenekunstnere	Branchen omfatter enkeltpersoner, der laver deres eget show, evt. som del i noget større. F.eks. foredrags-holder, komiker, skuespiller, danser, musiker eller DJ.	• Aktiviteter, der udøves af selvstændigt udøvende scenekunstnere som f.eks. skuespillere, musikere, dansere og foredragsholdere Ekskluderer: • Virksomhed, der udøves af managere for skuespillere og andre kunstnere, jf.74.90.90 • Casting, jf.78.10.00 • Forfattere mv., jf.90.03.00

90.04.00 Drift af teater- og koncertsale, kulturhuse mv.	Branchen omfatter drift af kulturfaciliteter som koncertsale og teaterscener, men ikke opsætning af koncerter eller forestillinger.	• Drift af koncert- og teatersale samt andre kulturelle faciliteter Ekskluderer: • Biografer, jf.59.14.00 • Billetbureauvirksomhed, jf.79.90.00 • Drift af museer af enhver art, jf.91.02.00
90.02.00 Hjælpeaktiviteter i forbindelse med scenekunst	Branchen omfatter aktiviteter, i tilknytning til teater og koncertvirksomhed, som ikke foregår på scenen under fremførelsen. Herunder instruktører, lysmestre, scenepersonale mv.	• Hjælpetjenester i forbindelse med scenekunst til produktion af teaterforestillinger, koncerter og operaer samt dans og anden sceneoptræden: • Aktiviteter, der udøves af instruktører, producenter, regissører, scenepersonale, lysmestre mv. • Aktiviteter udøvet af producenter og arrangører af kulturelle begivenheder med eller uden faciliteter Ekskluderer: • Virksomhed, der udøves af managere for skuespillere og andre kunstnere, jf. 74.90.90 • Casting, jf.78.10.00
59.12.00 Aktiviteter, der udøves efter produktion af film, video- og tv-programmer	Branchen omfatter aktiviteter som redigering, overførsel fra film til bånd, div. tekstning, rulletekster, computergrafik- og animation, specielle effekter, fremkaldelse og behandling af film samt aktiviteter udført af film- og speciallaboratorier. Derudover reproduktion af spillefilm med henblik på distribution til biografer	• Aktiviteter såsom redigering, overførsel fra film til bånd, tekstning, undertekstning, rulletekster, tekstning for hørehæmmede, computergrafik, computeranimation og specielle effekter, fremkaldelse og behandling af film, aktiviteter udført af filmlaboratorier og speciallaboratorier for animationsfilm. • Reproduktion af spillefilm med henblik på distribution til biografer Ekskluderer: • Filmkopiering (bortset fra reproduktion af spillefilm til biografdistribution) samt reproduktion af lyd- og videomedier, (cd'er, dvd'er etc.) fra masterkopier, jf.18.20.00 • Engroshandel med indspillede cd'er, dvd'er og andre videomedier, jf.46.43.30 • Engroshandel med uindspillede cd'er, dvd'er og andre videomedier, jf.46.52.20 • Detailhandel med cd'er, dvd'er og andre video-medier, jf.47.63.00 • Filmbehandling, der ikke er beregnet på spillefilmsindustrien, jf.74.20.00 • Udlejning af videobånd, dvd'er til offentligheden, jf.77.22.00 • Skuespiller-, tegner-, instruktør-, scenograf-virksomhed og anden virksomhed udført af tekniske specialister, jf.90.0

59.11.20 Produktion af tv-programmer	Branchen omfatter produktion af tv-serier, tv-reklamer, video- og tv-programmer samt reklamer til udsendelse i biografer og tv.	• Produktion af tv-programmer (tv-serier, dokumentarprogrammer mv.) og reklame-produktioner til udsendelse i biografer og tv. Ekskluderer: • Filmkopiering (bortset fra reproduktion af spillefilm til biografdistribution) samt reproduktion af lyd- og videomedier, (cd'er, dvd'er etc.) fra masterkopier, jf.18.20.00 • Engroshandel med indspillede cd'er, dvd'er og andre videomedier, jf.46.43.30 • Engroshandel med uindspillede cd'er, dvd'er og andre videomedier, jf.46.52.20 • Detailhandel med cd'er, dvd'er og andre video-medier, jf.47.63.00 • Hjælpetjenester for film, video- og tv-programmer, jf.59.12.00 • Lydoptagelse og optagelse af lydbøger, jf.59.20.00 • Tv-transmission, jf.60.20.00 • Impresario- og kunstneragenturvirksomhed, jf.74.90.90 • Udlejning af videobånd, dvd'er til offentligheden, jf.77.22.00 • Simultan tekstning for hørehæmmede af tv-udsendelse af møder, konferencer mv. der udsendes live, jf.82.99.00 • Skuespiller-, tegner-, instruktør-, scenograf-virksomhed og anden virksomhed udført af tekniske specialister, jf.90.0
74.20.00 Fotografisk virksomhed	Branchen omfatter alle former for fotografering samt fremkaldelse og bearbejdning af billeder.	• Erhvervsmæssig fotografering og fotografering for private: • Portrætfotografering, f.eks. pasfotos, skolefotos, bryllupsfotos mv. • Reklamefotografering, fotografering for forlag, modefotografering, fotografering af fast ejendom eller fotografering til turistformål • Luftfotografering • Videooptagelse af begivenheder: bryllupper, møder mv. • Filmfremkaldelse: • Fremkaldelse, kopiering og forstørrelse på basis af kundeindleverede negativer og film • Filmfremkaldelses- og fotokopieringslaboratorier • En-times-fotofremkaldelsesforretninger (ikke dele af kameraforretninger) • Montering af diapositiver • Kopiering eller retouchering af fotografier • Fotojournalisters virksomhed • Pressefotografer • Mikrofotografering af dokumenter Ekskluderer: • Fremkaldelse af film til filmbranchen og tv, jf.59.12.00 • Aktiviteter vedrørende kartografiske og territoriale data, jf.71.12.40 • Drift af fotomaskiner med møntindkast (selvbetjening), jf.96.09.00

BILAG 10.
KORTLÆGNING AF OPGAVER OG ANSVAR FOR BESTYRELSER PÅ DET ØVRIGE VIDEREGÅENDE UDDANNELSESOMRÅDE

BESTYRELSER PÅ OFFENTLIGE UDDANNELSESINBSTITUTIONER

	Erhvervs-akademier	Professions-højskoler	Universiteter	Arkitektskolerne	Medie- og Journalist-højskolen
Ansættelse af rektor	Ja.	Ja.	Ja.	Ja.	Ja.
Ansættelse af øvrigt ledende personale	Ikke nævnt.	Ja. Efter indstilling fra rektor.	Ja. Efter indstilling fra rektor.	Nej. Varetages af rektor.	Ja. Efter indstilling fra rektor.
Fastfættelse af instruks for rektor	Ja.	Ja.	Ikke nævnt.	Ikke nævnt.	Ja.
Fastsættelse af vedtægter	Ja efter standard-vedtægt fra bekendtgørelse. Kræver også ministerens godkendelse.	Ja efter standard-vedtægt fra bekendtgørelse. Kræver også ministerens godkendelse.	Ja.	Ikke nævnt.	Ja. Kræver også ministerens godkendelse.
Virksomhed og langsigtet udvikling	Ja.	Ja.	Ja.	Ja. Efter indstil-ling fra rektor	
Ministeriets bestemmelser for organisationen	Ja.	Ja.	Ja.	Ja.	Ja.
Struktur og organisation	Ja. Efter indstilling fra rektor	Ja. Efter indstilling fra rektor	Delvist. Bestyrelsen sætter rammerne rektor.	Ja. Efter indstilling fra rektor	Ja. Efter indstilling fra rektor
Budget, økonomi og regnskab	Ja. Efter indstilling fra rektor.	Ja. Efter indstilling fra rektor.	Ja. Efter indstilling fra rektor.	Ja. Efter indstilling fra rektor.	Ja. Efter indstilling fra rektor.
Uddannelsernes faglige indhold og administration	Ikke nævnt	Ikke nævnt.	Nej. Ingen kompetence ift. studerende og ansatte.	Ikke nævnt.	Ikke nævnt.
Studie-ordninger	Ja. Kan delegere komptencen til rektor.	Ja. an delegere komptencen til rektor.	Nej. Ingen kompetence ift. studerende og ansatte.	Ikke nævnt.	Ja. Kan delegere komptencen til rektor.
Oprettelse og nedlæggelse af studienævn, studieråd og uddannelses-udvalg	Ja. Efter indstilling fra rektor.	Ja. Efter indstilling fra rektor.	Delvist. Regler og rammer for studienævn defineres i vedtægt. Oprettelse og nedlæggelse håndteres af rektor.	Ikke nævnt. I stedet stilles krav om et fagligt råd med samme funktion pr. institution i loven.	Ja. Efter indstilling fra rektor.

BILAG 11.
BESTYRELSER PÅ DET ØVRIGE UDDANNELSESOMRÅDE – SAMMENSÆTNING OG UDPEGNING

Tænketanken DEA gennemførte i 2017 forskellige undersøgelser af bestyrelsesarbejdet på forskelige uddannelsesinstitutioner[13]. En del af undersøgelserne omhandlede de lovkrav, der stilles til institutionernes bestyrelser. Fælles er, at erhvervsakademier, professionshøjskoler, universiteter og videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Uddannelses- og Forskningsministeriet ledes af bestyrelser med eksternt flertal på samme måde som andre selvejende eller selvstændige statslige institutioner.

Der er for hver institutionstype en række lovgivningsfastsatte krav til bestyrelsessammensætningen af medlemmer, der udmøntes i den enkelte institutions vedtægt og forretningsorden for bestyrelsen. I tabel 1 på følgende side er oplysningerne fra DEA's undersøgelse suppleret med oplysninger om de kunstneriske videregående uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område samt Medie- og Journalisthøjskolen. Dertil er også tilføjet, hvilken udpegningsmetode for bestyrelsesmedlemmer der fastlægges i lovgivningen for de forskellige institutioner.

Det kan i forlængelse heraf nævnes, at bestyrelsernes udpegningsperiode varierer på tværs af institutionerne. Det varierer også, om perioden defineres i lovgivningen, instituionens vedtægter eller i bestyrelsens forretningsorden. På de fleste undersøgte institutioner er udpegningsperioden 4 år for medarbejdere og eksterne medlemmer og 2 år for studenterrepræsentanterne.

[13] Udfordringer i forbindelse med udpegning af bestyrelser på uddannelsesinstitutionerne, DEA 2017 og Studerende og medarbejderes oplevelse af bestyrelsesarbejdet på de videregående uddannelsesinstitutioner, DEA 2017

Institutions-type	Erhvervs-akademier				
Antal medlemmer	9-13				
Eksternt flertal	Ja				
Ekstern formand	Ja	Ja. Bestyrelsen vælger selv.	Ja. Ministeren udpeger efter indstilling	Ja. Ministeren udpeger.	Ja. Ministeren udpeget.
Regional og kommunal repræsentation	Nej	2 medlemmer udpeget af region og kommune	Nej	Nej	Nej
Repræsentation af arbejdsmarkedsparter	Ja, paritet	Ja, paritet	Nej	Nej.	Ja, paritet
Medarbejderrepræsentation	Ja. To medlemmer	Ja. To medlemmer	Ja	Ja. Et mindretal.	Ja. To medlemmer
Elev- eller studenterrepræsentation	Ja. To medlemmer	Ja. To medlemmer	Ja. Mindst to medlemmer	Ja. Et mindretal.	Ja. To medlemmer
Udpegningsmetode	Skolen fastsætter selv, hvem der er udpegningsberettigede til de eksterne pladser jf. bekendtgørelse om standardvedtægt for erhvervsakademier. Selvsupplering er en mulighed.	Skolen fastsætter selv, hvem der er udpegningsberettigede til de eksterne pladser jf. bekendtgørelse om standardvedtægt for professionshøjskoler. Selvsupplering er en mulighed.	Institutionerne skal nedsætte et organ, der udpeger eksterne medlemmer, og et andet organ, der indstiller kandidater til posterne på baggrund af åbne opslag. Uddannelses og forskningsministeren udpeger bestyrelsesformanden efter indstilling fra udpegningsorganet. Selvsupplering er ikke en mulighed.	Uddannelses- og forskningsministeren udpeger direkte forman, næstformand og eksterne medlemmer i bestyrelsen og beskikker også nye medlemmer. Statens Kunstfond udpeger et eksternt medlem med særlige kunstfaglige kvalifikationer. Selvsupplering er ikke en mulighed.	Skolen fastsætter selv, hvem der er udpegningsberettigede til de eksterne pladser jf. lov om medie- og journalisthøjskolen. Selvsupplering er en mulighed.

BILAG 12.
INTERNATIONALE ERFARINGER MED ORGANISERING AF KUNSTSKOLER

ZÜRCHER HOCHSCHULE DER KÜNSTE (ZHDK)

ZHdK er en tværkunstnerisk statslig videregående uddannelsesinstitution beliggende i et samlet campusområde bygget specielt til formålet. Institutionen har ca. 3000 studerende, og udbyder bachelor-, kandidat- og ph.d.-uddannelser inden for design, musik, film, dans, scenekunst, billedkunst og en række tværdisciplinære studier. ZHdK er i en paraplyorganisation med Zurich Universities of Applied Sciences and Arts (ZFH). Institutionen ledes af en rektor og har herunder fem afdelinger med hver sin afdelingsleder. Institutionens samlede placering giver gode muligheder for, at fagområderne kan inspirere hinanden gennem projekter på tværs af fagdiscipliner, da disse let kan opstå pga. den fysiske nærhed.

AMSTERDAMSE HOGESCHOOL VOOR DE KUNSTEN (AHK)

AHK er en statslig videregående uddannelsesinstitution med universitetsstatus og ca. 3000 studerende. AHK består af seks afdelinger beliggende forskellige steder med organisatorisk samlet i én institution. De seks afdelinger har beholdt deres navne fra før sammenlægningen: Conservatorium van Amsterdam, The Netherlands Film Academy, The Reinwardt Academy, The Academy of Theatre and Dance, The Academy of Architecture og The Academy of Fine Arts in Education. AHK udbyder en lang række bachelor- og kandidatuddannelser inden for de kunstneriske fag og enkelte pædagogiske og kulturbevarende fag. AHK uddanner også til den videnskabelige ph.d.-grad.

SANDBERG INSTITUTTET/GERRIT RIETVELD AKADEMIE

Sandberg Instituttet er en del af Gerrit Rietveld Academy, som er et internationalt universitet for kunst og design i Amsterdam (NL). Sandberg Instituttet udbyder en række overbygningsuddannelser (post graduate) inden for kunst, design og indretning. Gerrit Rietveld Akademie (GRA) er en statslig videregående uddannelsesinstitution med universitetsstatus og ca. 850 studerende (700 bachelorstuderende og 150 kandidatstuderende). GRA udbyder en række bachelor- og kandidatuddannelser inden for billedkunst og design.

GUILDHALL SCHOOL OF MUSIC & DRAMA, LONDON

Guildhall (GH) er en videregående uddannelsesinstitution med universitetsstatus og ca. 900 studerende. Institutionen finansieres af statslige midler, lokale midler, donationer og ikke mindst undervisningsafgifter (tuition fees). GH udbyder bachelor- og kandidatuddannelser inden for musik og scenekunst. GH er også en selvstændig forskningsinstitution, som udbyder en doctoral degree (ph.d.-grad), men graden gives dog af City of London (en stor universitetsparaplyorganisation i London). GH blev i 2016 ratet som et af de ti bedste "performing arts universities" i verden i QS World University Ranking.

KONSTNÄRLIGA FAKULTETEN, GÖTEBORG UNIVERSITET

Sammenlagt af mange institutioner siden 1977. Faktultetet har i alt ca. 1400 studerende, 380 medarbejdere og 40 forskerstuderende (doktorander) og er ét af syv fakulteter under Göteborg Universitet. Udbyder en række bachelor- og kandidatuddannelser på tværs af kunstarter samt fritstående kurser (svarer til Folke-universitetet i Danmark) inden for bl.a. design, film, fotografi, litterær gestaltning og oversættelse, kunsthåndværk, fri kunst, billedkunst- og sløjdlæreruddannelser, smykkekunst, keramik, tekstil, scenekunst, skuespil, musik og lyd, komposition, kirkemusik, opera, musical, skuespil, kordirektion mv.

Ledelsesstrukturen er forholdsvis kompleks med en kombination af linjestyring gennem reguleret delegation fra rektor til dekan til præfekt, kollegialstyring på forskellige niveauer gennem diverse ledelsesråd og fakultetsstyrelser, præfektråd, forsknings- og uddannelsesnævn, forberedende udvalg til forskning og uddannelse mv.

UNIARTS HELSINKI

Kunstuniversitetet Uniarts, der blev dannet i 2013. UniArts består af tre afdelinger: Musik / Sibelius Akademiet (SibA) med 1500 studerende og en samlet andel af Uniarts studerende på ca. 75 pct. teater og dans, med en andel af studerende på ca. 15 pct. og billedkunst, med en andel af studerende på ca. 10 pct. Der er således en ubalance mellem musikområdet og de øvrige områder med hensyn til studentertal, hvilket giver vanskeligheder i forhold til arbejdsgange i rådgivende organer og beslutningsfora. F.eks. har det vist sig vanskelige at koordinere kontrakter og ansættelsesregler. Der findes på skolen forskellige interne råd og aftagerpaneler.

BILAG 13.
OPGAVER I DE EKSISTERENDE KOLLEGIALE RÅD OG INTERNE NÆVN PÅ DE KUNSTNERISKE UDDANNELSER

De kunstneriske uddannelser under Kulturministeriet har i dag tre lov- og bekendtgørelsesfastsatte råd og nævn: Konservatorie- og skoleråd, studienævn og aftagerpaneler. Tabellen nedenfor opstiller kompetencerne for de kollegiale konservatorie- og skoleråd jf. de gældende bekendtgørelser.

TABEL 1
Kompetencer tillagt de kollegiale konservatorie- og skoleråd

	Musik-konservatorierne	Scene-kunstskolen	Kunstakademiet	Filmskolen
Regler for valg til interne råd, nævn mv.	Afgørelse	Ikke nævnt	Afgørelse	Afgørelse
Valg medlemmer til ansættelsesudvalg for rektor	Afgørelse	Afgørelse	Afgørelse	Afgørelse
Studieordninger og undervisningsplan	Afgørelse	Drøfte	Drøfte	Drøfte
Eksamen og bedømmelse	Ikke nævnt	Ikke nævnt	Ikke nævnt	Drøfte
Regler om mødepligt, bortvisning og disciplinærsager	Afgørelse	Afgørelse	Drøfte	Drøfte
Virksomhed og langsigtet udvikling	Ikke nævnt	Drøfte	Drøfte	Ikke nævnt
Budget, økonomi og regnskab	Drøfte	Drøfte	Drøfte	Drøfte
Ministeriets bestemmelser for institutionen	Drøfte	Drøfte	Drøfte	Ikke nævnt
Bortvisning af studerende	Drøfte	Ikke nævnt	Drøfte	Ikke nævnt
Struktur og organisation	Ikke nævnt	Drøfte	Drøfte	Ikke nævnt
Oprettelse og nedlæggelse af studienævn	Drøfte	Ikke nævnt	Ikke nævnt	Drøfte
Alle sager af væsentlig betydning	Drøfte	Drøfte	Drøfte	Drøfte

Som det fremgår ovenfor er der på tværs at uddannelsesbekendtgørelserne relativt stor variation i hvilke kompetencer der tillægges rådene. Dette både i forhold til hvilke emner rådene har kompetence til at træffe afgørelser i forhold til samt, hvilke emner, der ikke nævnes i bekendtgørelsernes definitioner af rådenes kompetencer. Når det i ovenstående benævnes 'drøftes' kan det i øvrigt også dække over en variation i, om emner skal eller kan drøftes med rådet samt om rådet skal/kan afgive udtalelse til rektor.

Ud over de ovenfor beskrevne råd findes på institutionerne også bekendtgørelses bestemte studienævn og aftagerpaneler. Deres opgaver er i højere grad end rådenes ensrettede i bekendtgørelserne og beskrives tabel 2 nedenfor.

TABEL 2
Kompetencer tillagt studienævn og aftagerpanel

Studienævn	Aftagerpanel
• Studienævn er over for rektor ansvarlig for undervisningens faglige niveau, tilrettelæggelse og gennemførelse efter de gældende bestemmelser. • Studienævnet afgiver indstilling til rektor i sager om dispensation fra de af institutionen fastsatte studieordninger. • Studienævnet afgiver indstilling til konservatorierådet om studie-ordninger inden for de retningslinjer, der er givet af rektor. • Studienævnet afgiver udtalelse til rektor om beskikkelse af eksterne censorer	• Aftagerpanelets opgave er, at rådgive rektor om uddannelsernes kvalitet og relevans for samfundet samt om udvikling af nye og eksisterende uddannelser og udvikling af nye undervisnings- og prøveformer. • Rektor skal drøfte alle væsentlige spørgsmål om uddannelsernes kvalitet, relevans og udvikling med aftagerpanelet. • Aftagerpanelet kan afgive udtalelse og stille forslag om alle spørgsmål, der vedrører uddannelsernes kvalitet, relevans og udvikling. • Aftagerpanelets anbefalinger og institutionens opfølgning herpå indgår i institutionens årlige rapportering til ministeriet. • Formændene for aftagerpanelerne kan afgive fælles anbefalinger til kulturministeren på tværs af et uddannelsesområde. • Aftagerpanelet kommenterer årligt beskæftigelsessituationen for de færdig-uddannede fra uddannelsesinstitutionen.

BILAG 14.
OVERSIGT OVER INTERNE RÅD, NÆVN OG UDVALG PÅ DE KUNSTNERISKE UDDANNELSER

I forlængelse af udvalgets drøftelser af organiseringen af de kunstneriske uddannelsesinstitutoner har udvalget efterspurgt en samlet opgørelse over de interne råd, nævn, udvalg og fastearbejdsgrupper, der i dag findes på institutionerne. Ministeriet har på den baggrund indhentet biddrag fra skolerne vedrørende de interne organiseringer, de har i dag. De fremgår af oversigten nedenfor. I oversigten er medtaget både lovpligtige udvalg f.eks. i forhold til arbejdsmarkedslovgivningen samt dem, der pålægges i Kulturministeirets uddannelseslovgivning og tilhørende bekendtgørelse. Derudover fremgår også udvalg mv., som skolerne selv har organiseret. Listen er ikke nødvendigvis udtømmende, men indeholder de væsentligste interne organiseringer på skolerne.

Det skal inden opgørelsen bemærkes, at der med de kunstneriske uddannelsers nuværende regelgrundlag er fem udvalg, nævn og råd, der er lovpligtige for de syv institutioner at oprette hver i sær: Skole- eller konservatorieråd, studienævn, aftagerpanel, samarbejdsudvalg og arbejdsmiljøudvalg. Institutionerne kan godt have mere en et studienævn i den nuværende organisering. Samlet set viser opgørelsen, at i hverfald findes henved 77 udvalg, råd, nævn mv. på tværs af de kunstneriske uddannelser i dag. De udvalg har ca. 502 poster, der besættes af ledelser, medarbejdere, studerende og i enkelte tilfælde eksterne medlemmer.

DET KONGELIGE DANSKE MUSIKKONSERVATORIUM

Navn på udvalg / nævn / råd / arbejdsgruppe	Antal udvalgs-poster	Grupper repræsenteret	Formål	Antal udvalg
Konservatorieråd	9	Rektor og prorektor, 3 undervisere, 3 studerende og 1 teknisk-administrativ medarbejder (TAP)	Følger BEK nr. 1476 af 1. oktober 2020	1
Studienævn				
	10	5 undervisere og 5 studerende	Følger BEK nr. 1476 af 1. oktober 2020	1
Aftagerpanel	6	6 eksterne repræsentanter	Følger BEK nr. 1476 af 1. oktober 2020	1
FOKU-udvalget	7	Prorektor, leder af FOKU og 5 fastansatte undervisere	Drøfter langsigtede indsatsområder, fastlægger retningslinjer for tildeling af udviklingsvirksomhed og kunstnerisk praksis, formidling og mulighed for samarbejdspartnere, herunder internationalt samarbejde, samt afgiver udtalelser om konkrete større projekter	1
Internationalt udvalg	9	Rektor, leder af internationalisering samt 3 fastansatte undervisere, en international koordinator samt 1-2 studerende	Drøfter prioriteringer af langsigtet internationalt udviklingsarbejde, forslår aktiviteter til videreudvikling af DKDM's internationale profil og udvælger repræsentanter til deltagelse strategiske samarbejder	1

Fagligt Forum	16	Rektor, faggruppeledere og fagkoordinatorer samt uddannelsesledelsen	Drøftelse og videndeling af tværgående faglige og kunstneriske udviklings-spørgsmål og koordinering	1
Faggruppe-forsamlinger (antal: 8)	Alle fra fag-gruppen har mulighed for at deltage	Alle undervisere og studerende i faggruppen (f.eks. strygere, sangere), evt. opdelt i undergrupper i faggruppen (f.eks. klaver, guitar)	Drøfter faggruppens mere praktiske forhold vedr. undervisning, koncerter, masterclasses, øvning m.v.	8
Orkesterkomité	8	De 8 studerende fra de forskellige instrumentgrupper mødes to årligt med faggruppeledere og undervisere (5) og uddannelsesledelsen og TAP (3)	Til møderne bringer orkester-komiteen tanker, ideer og ønsker fra de studerende til de ansatte, og der er løbende dialog om repertoire og retningslinjer for driften af DKDM Symfoniorkesteret	1
Musik-pædagogisk Forum	18	Fastansatte og timeløn-nede undervisere	Forum, som samler alle konservatoriets undervisere inden for musikpædagogik på tværs af fagområder	1
Studenterrådet	Ukendt	Studerende på DKDM	Varetager de studerendes interesser og repræsenterer dem i konservatorierådet og studienævnet. Afholder også løbende, separate møder med rektor	1
Samarbejds-udvalget	7	Ledelsen (rektor, prorek-tor og administrationschef) og 4 medarbejder-repræsentanter for undervisere og teknisk-administrativt personale	Følger af cirkulære om samarbejde og samarbejds-udvalg i staten	1
Arbejdsmiljø-udvalget	5	Administrationschef samt ledelses- og medarbejderre-præsentanter for hhv. undervisningsområdet og det teknisk-administrative område	Følger af lov om arbejdsmiljø.	1
I ALT	**89**			**18**

RYTMISK MUSIKKONSERVATORIUM

Navn på udvalg / nævn / råd / arbejdsgruppe	Antal udvalgs-poster	Grupper repræsenteret	Formål	Antal udvalg
Konservatorieråd	8	Rektor, 4 repræsentanter for medarbejderne og 3 for de studerende.	Følger BEK nr. 1476 af 1. oktober 2020	1
Studienævn				
	8	4 repræsentanter for medarbejderne og 4 for de studerende.	Følger BEK nr. 1476 af 1. oktober 2020	1
Samarbejds-udvalg	5	2 repræsentant for ledelsen og 3 for medarbejderne.	Følger af cirkulære om samarbejde og samarbejds-udvalg i staten.	1
Arbejdsmiljø-udvalg	3	1 repræsentant for ledelsen og 2 for medarbejderne.	Følger af lov om arbejdsmiljø.	1
Aftagerpanel	7	7 eksterne repræsentanter. Rektor deltager i møderne.	Følger BEK nr. 1476 af 1. oktober 2020	1
Diversitetsråd	9	4 repræsentanter for de studerende, 4 for medarbejderne og 1 for ledelsen.	Diversitetsrådet er et permanent nedsat råd med reference direkte til rektor, og rådet skal sikre handling på indsatser, der fremmer diversitet på RMC inden for konservatoriets tre kerne-opgaver: uddannelse, forskning og udvikling (FoU) samt kulturinstitutions opgaven. Målet er at skabe en mærkbar fremgang i forhold til diversiteten på RMC. Rådet skal være rådgivende i forholdt til RMC's rektor og have et særligt fokus på områder, hvor der er begrænset fremskridt eller områder, hvor der er behov for særlig opmærksomhed for at opnå målet om attraktive, mang-foldige og åbne miljøer. Rådet skal have fokus på at inddrage studerende og undervisere i videst muligt omfang.	1
Pædagogisk Råd	Varierer ift. antallet af fastan-satte under-visere	Rektor og alle fastansatte undervisere.	P-rådet er rådgivende for rektor, og skal udtale sig om enhver sag, der forelægges rådet af rektor. P-rådet har desuden ret til at udtale sig om alle pædagogiske spørgsmål vedrørende RMC.	1
Klima-arbejdsgruppen	Varierer	1 repræsentant for ledelsen, 2 for medarbejderne og alle de studerende som møder op til møderne.	RMC vil gerne bidrage til den globale bæredygtighed, og klimaarbejds-gruppen skal stå for at udvikle en klima- og bæredygtigheds-politik, der kan danne afsæt for fastsættelse af mål og udvikling af en række aktiviteter og projekter med det formål at bidrage til en positiv udvikling af klimaet.	1

De studerendes råd (DSR)	Varierer	Alle de studerende, der vælges ved det årlige valg til DSR.	De studerendes råd (DSR) består af studenter-repræsentanter, der vælges én gang årligt.	1
Æstetisk Udvalg	7	1 repræsentant for ledelsen, 4 for medarbejderne og 2 studerende.	Det er konservatoriets ønske at skabe et inkluderende og inspirerende udviklings- og læringsmiljø for kunstnere, kunstpædagoger, kunst-professionelle, forskere og teknisk-administrativt personale. Indretningen og udsmykningen af konservatoriets lokaler og fællesarealer udgør et af flere vigtige elementer i forhold til at kunne opfylde dette ønske. Det er ledelsens opfattelse, at spørgsmålet om udsmykning og indretning af konservatoriets lokaler og fællesarealer er et anliggende for alle der har deres daglige gang på konservatoriet som studerende og ansatte. RMC er også en kultur-institution, hvor borgere kommer for at få oplevelser og inspiration. Derfor er det vigtigt, at stemmer udefra inddrages i arbejdet på en relevant måde.	1
I ALT	**47**			**10**

SYDDANSK MUSIKKONSERVATORIUM

Navn på udvalg / nævn / råd / arbejdsgruppe	Antal udvalgs-poster	Grupper repræsenteret	Formål	Antal udvalg
Konservatorieråd	12	Undervisere, studerende, TAP-medarb. Rektor, vicerektor	Følger BEK nr. 1476 af 1. oktober 2020	1
Studienævn Odense	8	Undervisere, studerende	Følger BEK nr. 1476 af 1. oktober 2020	1
Studienævn Esbjerg	10	Undervisere, studerende	Følger BEK nr. 1476 af 1. oktober 2020	1
Aftagerpanel	7	Eksterne + SDMK's ledelse	Følger BEK nr. 1476 af 1. oktober 2020	1
Samarbejds-udvalg	8	Ledelse, undervisere, TAP	Følger af cirkulære om samarbejde og samarbejdsudvalg i staten.	1
Arbejdsmiljø-udvalg		Ledelse, undervisere, TAP	Følger af lov om arbejdsmiljø.	1
DSR Odense	6	Studerende	Sikre de studerendes indflydelse på uddannelse og studiested, spørgsmål og sager af social og studenter-politisk karakter, herunder studiemiljø, fester, mv.	1
DSR Esbjerg	9	Studerende	Sikre de studerendes indflydelse på uddannelse og studiested, spørgsmål og sager af social og studenter-politisk karakter, herunder studiemiljø, fester, mv.	1
Koordinator-forsamling Odense	7	Vicerektor, koordinatorer/ faggruppeledere, studie-adm. medarb.	Planlægge og koordinere aktiviteter, der rækker på tværs af de enkelte uddannelsesretninger.	1
Koordinator-forsamling Esbjerg	7	Vicerektor, koordinatorer/ faggruppeledere, studie adm. Medarb.	Planlægge og koordinere aktiviteter, der rækker på tværs af de enkelte uddannelsesretninger.	1
Ligestillingsråd	7	Undervisere, studerende, TAP	Rådgive konservatoriets ledelse gennem indstillinger og anbefalinger om alle forhold vedrørende l igestilling mellem køn for både studerende og ansatte ved SDMK. Tiltag, der kan forebygge mod chikane og sexchikane. Tiltag, der kan modvirke og forebygge mod diskrimination på baggrund af køn, religion og etnisk oprindelse m.m. Egnede emner til intern debat vedrørende ligestilling.	1
I ALT	**81**			**10**

DET JYSKE MUSIKKONSERVATORIUM

Navn på udvalg / nævn / råd / arbejdsgruppe	Antal udvalgs-poster	Grupper repræsenteret	Formål	Antal udvalg
Aftagerpanel	8	Ledelse, eksterne	Følger BEK nr. 1476 af 1. oktober 2020	1
Uddannelses-rådet	9	Ledelse, medarbejdere	Rådet har det overordnede ansvar for kvalitetssikring	1
Konservatorieråd	10	Ledelse, medarbejdere, studerende	Følger BEK nr. 1476 af 1. oktober 2020	1
Studienævn	9	Medarbejdere, studerende	Følger BEK nr. 1476 af 1. oktober 2020	1
Samarbejds-udvalg	7	Ledelse, medarbejdere	Følger af cirkulære om samarbejde og samarbejdsudvalg i staten.	1
Arbejdsmiljø-udvalg	5	Ledelse, medarbejdere	Følger af lov om arbejdsmiljø.	1
Forsknings-udvalg	7	Medarbejdere, tuderende	Udvalget rådgiver ledelsen omkring forskning samt kunstnerisk og pædagogisk udviklingsarbejde	1
Udvalget for Mangfoldighed og Ligestilling	6	Medarbejere, studerende	Udvalget rådgiver DJMs ledelse i spørgsmål vedr. mangfoldighed og l igestilling på uddannelserne og i organisationen generelt.	1
Studenterråd i Aarhus	7	Studerende	Rådet arbejder med det som er relevant for de studerende	1
Studenterråd i Aalborg	7	Studerende	Rådet arbejder med det som er relevant for de studerende	1
I ALT	**75**			**10**

DEN DANSKE SCENEKUNSTSKOLE

Navn på udvalg / nævn / råd / arbejdsgruppe	Antal udvalgs-poster	Grupper repræsenteret	Formål	Antal udvalg
Skoleråd	14	Medarbejdere, ledelse og studerende.	Følger BEK nr. 1476 af 1. oktober 2020	1
Aftagerpanel	5	Eksterne og rektor	Følger BEK nr. 1476 af 1. oktober 2020	1
Samarbejds-udvalg	12	Medarbejdere og ledelse	Følger af cirkulære om samarbejde og samarbejds-udvalg i staten.	1
Arbejdsmiljø-udvalg	10	Medarbejdere og ledelse	Følger af lov om arbejdsmiljø.	1
Studienævn				
(antal: 5)	30	Medarbejdere og studerende	Følger BEK nr. 1476 af 1. oktober 2020	5
De studerendes råd		Studerende	De studerendes råd er et åbent, uformelt forum for alle studerende, hvor repræsentanter i skoleråd og studienævn kan drøfte relevante emner med deres medstuderende.	1
	71			**10**

DEN DANSKE FILMSKOLE

Navn på udvalg / nævn / råd / arbejdsgruppe	Antal udvalgs-poster	Grupper repræsenteret	Formål	Antal udvalg
Skoleråd	8	Ledelse, medarbejdere, studerende	Følger BEK nr. 1476 af 1. oktober 2020	1
Studienævn	6	Lærere og studerende	Følger BEK nr. 1476 af 1. oktober 2020	1
Elevråd	14	Studerende	Elevrådets formål er at repræsentere studerende på Den Danske Filmskole og varetage disses interesser over for skolens administ-ration og lærerstab, i skolens udvalg og over for andre relevante parter.	1
Arbejdsmiljø-udvalg	4	Ledelse og medarbejdere	Følger af lov om arbejdsmiljø.	1
Undervisnings-miljøudvalget	8	Ledelse, medarbejdere og studerende	Undervisningsmiljøudvalget varetager den overordnede planlægning og koordinering af samarbejdet om undervisningsmiljøet på Filmskolen.	1
Samarbejds-udvalg	6	Ledelse og medarbejdere	Følger af cirkulære om samarbejde og samarbejds-udvalg i staten.	1
Aftagerpanel	9	Ledelse og eksterne repræsentanter	Følger BEK nr. 1476 af 1. oktober 2020	1
I ALT	**55**			**5**

DET KONGELIGE DANSKE KUNSTAKADEMI – BILLEDSKOLERNE

Navn på udvalg / nævn / råd / arbejdsgruppe	Antal udvalgs-poster	Grupper repræsenteret	Formål	Antal udvalg
Skoleråd	16	Medarbejdere VIP og TAP, studerende, ledelse, eksterne	Følger BEK nr. 1476 af 1. oktober 2020	1
Uddannelses-ledelse	11	Ledelse, studieledere (professorer) samt værkstedsledere	Sparring med rektor om tilrettelæggelsen og udviklingen af uddannelserne – herunder løbende opfølgning på kvalitetsstyringen af uddannelsen	1
Studienævn	4	Medarbejdere VIP og studerende	Følger BEK nr. 1476 af 1. oktober 2020	1
Aftagerpanel	5	5 eksterne medlemmer	Følger BEK nr. 1476 af 1. oktober 2020	1
KUV- og Forsknings-udvalg	5	Ledelse og medarbejdere VIP	For at formalisere praksis i forbindelse med KUV og forskning på institutionen nedsættes der et KUV- og Forskningsudvalg, som har tre primære ansvars-områder: 1) Koordinering af KUV og forskning 2) Strategi for KUV og forskning 3) Rapportering af det faglige personales KUV og forskning, samt pædagogiske kompetencer	
Samarbejds-udvalg	8	Ledelse og medarbejdere	Følger af cirkulære om samarbejde og samarbejdsudvalg i staten.	1
Arbejdsmiljø-gruppe	5	Ledelse og medarbejdere	Følger af lov om arbejdsmiljø	1
Optagelses-udvalg	13	Ledelse, medarbejdere VIP, studerende og eksterne censorer	Træffe afgørelse om optagelse af studerende til BFA-og MFA-uddannelsen	1
Informations-sikkerheds-udvalg	5	Ledelse, medarbejdere	Informationssikkerheds-udvalgets formål er at varetage den ledelses-mæssige opgave i forhold til at drive og vedligeholde informationssikkerheden, den fysiske sikkerhed og beskyttelsen af persondata på Kunstakademiets Billedkunstskoler	1
I ALT	**67**			**6**

BILAG 15.
KILDER/LITTERATUR

'God ledelse i selvejende kulturinstituioner', Kulturministeriet 2011
Indeholder konkrete anbefalinger om bl.a. bestyrelser. Baggrunden for rapportens udgivelse i 2011 var et stigende krav til professionalisering af ledelsen af kulturinstitutioner.

'De kunstneriske uddannelser – forslag til fremtidig organisering', Kulturministeriet 2017. Udarbejdet af rektor for Rytmisk Musikkonservatorium Henrik Sveidahl, der undersøger og kommer med forslag til omorganisering af området.

Tænketanken DEAs analyser fra 2017 af erfaringerne med bestyrelser på de øvrige offentlige uddannelser.

'En kortlægning – kompetenceudvikling i entreprenørskab som vidensfet ved de kunstneriske uddannelser i Kulturmiisteriet 2019-2022' CAKI – Center For Anvendt Kunstnerisk Innovation, 2020.

MINISTERIET

Foto: Nana Reimers

978-87-7960-151-2